

Verslag over de jaren

1978/1979

BOSSCHAP

BEDRIJFSCHAP VOOR DE BOSBOUW EN DE HOUTTEELT

Jaarverslag

over de jaren 1978/1979

Bosschap

BEDRIJFSCHAP VOOR DE BOSBOUW EN DE HOUTTEELT

Laan Copes van Cattenburch 100,
2585 GE 's-Gravenhage
telefoon: 070-633780, 659357

In 1979 was het vijftiende jaar geleden dat het Bosschap als samenwerkingslichaam tussen werkgevers en werknemers in de bosbouw zijn werkzaamheden aanving. Aan dit feit werd op 29 mei 1979 in een bijzondere openbare vergadering van het bestuur van het Bosschap aandacht besteed. Tijdens die vergadering belichtte de voorzitter van het Bosschap, Jhr. Mr. D. A. W. van Tets van Goudriaan hoe de samenwerking binnen het Bosschap in de loop van de jaren gestalte kreeg, terwijl hij tevens inging op perspectieven voor de toekomst. De Minister van Landbouw en Visserij, Mr. A. P. J. M. M. van der Stee ging in zijn toespraak in op de ontwikkelingen die zich in de afgelopen 25 jaren in de bosbouw hebben voorgedaan en stelde dat de zelfvoorzieningsgraad voor hout moet worden verhoogd.

De heer Mr. R. F. C. Baron Bentinck van Schoonheten, voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Boseigenaren beklemtoonde in zijn toespraak het grote belang van de houtproductie voor de bosbedrijven, terwijl de heer H. Kikkert, aangewezen door de VOEDINGSBOND C.N.V. en bestuurslid van het Bosschap vanaf het eerste uur, stilstond bij de ontwikkeling van de PBO-gedachte in de bosbouwsector, welke heeft geleid tot een stuk medezeggenschap van de werknemers binnen het Bosschap.

Het punt van de medezeggenschap had in de periode voorafgaande aan de jubileumviering uitvoerig onderwerp van overleg binnen het Bosschap uitgemaakt, zulks naar aanleiding van rapporten van de Voedingsbond NVV en de Voedingsbond CNV.

Dit overleg tussen de binnen het Bosschap samenwerkende organisaties leidde tot overeenstemming over de erkenning van de medezeggenschap van de werknemers binnen het Bosschap met betrekking tot het algemene investeringsbeleid de gehele bedrijfstak bosbouw betreffende. Deze medezeggenschap kan, aldus deelde de Minister van Sociale Zaken desgevraagd mede, gestalte krijgen in de daden van vrij bestuur.

Uiteraard volgt het Bosschap met veel belangstelling de mede naar aanleiding van advies-aanvragen van de Ministers van Sociale Zaken plaatsvindende discussie over de toekomst van de PBO en de gedachtenvorming over de in 1979 verschenen „Sectornota”. In deze laatste nota wordt het grote belang van sectorsgewijs overleg in het bedrijfsleven duidelijk benadrukt.

Het grote belang van intensief overleg tussen werkgevers en werknemers in de bosbouw kwam in de verslagperiode treffend naar voren toen - voor het Bosschap volslagen onverwacht - de zogenaamde E-regeling voor tewerkstelling van oudere agrarische werknemers, werd vervangen door de Werkgelegenheid Verruimende Maatregel (WV-maatregel) waardoor in de loop van 1979 enkele honderden in het kader van de E-regeling in de bossen werkende personen, moesten afvloeien.

Deze gang van zaken was voor de betrokken werknemers catastrofaal, omdat zij tot werkloosheid waren gedoemd. Ook voor de bosbouw was het effect uiterste nadelig; veel werk dat door E-werkers werd verricht blijft nu weer liggen met alle nadelige gevolgen van dien voor de bosinstandhouding. Deze plotselinge beleidswijziging heeft geleerd, dat het bosbouwbeleid niet kan en niet mag steunen op regelingen in de sfeer van werkloosheidsbestrijding, maar dat het noodzakelijk is de bestaande regelingen ter bevordering van de bosinstandhouding en het behoud van de werkgelegenheid in de bosbouw zodanig uit te bouwen, dat zij de basis kunnen vormen voor de gezondmaking van de bosbouw. Dit betekent enerzijds, dat bij de uitvoering van de regelingen moet worden ingespeeld op de behoeften van de bosbouwpraktijk en anderzijds, dat voor een dergelijk beleid voldoende middelen beschikbaar moeten komen.

Minister Van der Stee van Landbouw en Visserij voert het woord tijdens de jubileumvergadering van het bestuur van het Bosschap.

Deze principiële gedachten bracht het Bosschap voor de behandeling van de begroting van het Ministerie van Landbouw en Visserij 1980 ter kennis van de leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal, die een motie, ingediend door de leden Langedijk-de Jong, Wisselink, Waalkens en Terlouw waarin tot een dergelijk beleid wordt opgeroepen, aannam.

Tot de oplossing van de problematiek van de bosbouw kan ook worden bijgedragen door de bosbeheersregeling zoals die thans is neergelegd in de Beschikking bosbijdragen te verankeren in de Boswet, conform het Interim advies inzake wijziging van de Boswet, dat het Bosschap in 1979 uitbracht.

In de Boswet dient aan de bosbedrijven die bereid zijn het beheer te voeren op basis van een goedgekeurd beheersplan het recht te worden toegekend op adequate bijdragen in de beheerssfeer. Daardoor krijgen de bosbedrijven werkelijke zekerheid voor wat betreft de

continuïteit van de bijdragen, hetgeen onmisbaar is voor de werkgelegenheid in de bosbouwsector.

Het spreekt vanzelf dat het voor de oplossing van de problemen, waarmede de bosbedrijven kampen van het grootste belang is dat het bedrijfsleven ook zelf alles doet wat in zijn vermogen ligt om te komen tot verlaging van kosten en verhoging van opbrengsten. Het is verheugend te kunnen melden dat gedurende deze verslagperiode de samenwerking tussen bosbedrijven in enkele regio's verder van de grond kwam.

Op deze plaats zijn slechts enkele hoofdpunten uit de Bosschapsactiviteiten aangestipt. In de afzonderlijke hoofdstukken van dit verslag wordt meer uitgebreid op een aantal aangelegenheden ingegaan.

II VERORDENINGEN

Behoudens verordeningen inzake begrotingen, heffingen en personeelsaangelegenheden werden in de verslagperiode de Bosbrandverordening Bosschap 1978 (hoofdstuk XII, par. 3) en de Heffingsverordening Bosschap inzake STIVOS (hoofdstuk VII, par. 4) vastgesteld.

De Bosbrandverordening werd op 14 juli 1978 goedgekeurd door de Minister van Landbouw en Visserij en op 24 juli 1978 gepubliceerd in het Verordeningenblad Bedrijfsorganisatie.

De Heffingsverordening inzake STIVOS werd op 2 februari 1979 goedgekeurd door de Sociaal-Economische Raad en op 26 februari 1979 gepubliceerd in het Verordeningenblad Bedrijfsorganisatie.

III REGISTRATIE

Op 31 december 1978 waren in totaal 2.256 eigenaren met een bosbezit van 227.398 ha inclusief rijbeplantingen omgerekend in ha bij het Bosschap geregistreerd. Ultimo 1979 bedroeg het geregistreerde bosbezit 228058 ha verdeeld over 2217 eigenaren.

IV DE FUNCTIONERING VAN DE P.B.O. BINNEN DE BOSBOUW

Na uitvoerig beraad over de taak en de inhoud van de P.B.O. in de bosbouw zijn de binnen het Bosschap samenwerkende werkgevers- en werknemersorganisaties tot de slotsom gekomen, dat de werknemers binnen het Bosschap medezeggenschap dienen te hebben op het terrein van het algemene investeringsbeleid voor wat de gehele bedrijfstak bosbouw betreft. Daarbij drong zich de vraag op, of het wettelijke kader waarbinnen het Bosschap moet functioneren - i.c. de Wet op de Bedrijfsorganisatie en het Instellingsbesluit Bosschap - wel voldoende ruimte laat om deze medezeggenschap gestalte te geven.

Het bestuur van het Bosschap was van oordeel dat deze vraag mede gelet op de maatschappelijke ontwikkeling die sedert de totstandkoming van de Wet op de Bedrijfsorga-

nisatie en het Instellingsbesluit Bosschap heeft plaatsgevonden, bevestigend kan worden beantwoord.

Bij schrijven d.d. 20 december 1978 vroeg het Bosschap aan de Minister van Sociale Zaken, belast met de P.B.O., of hij deze zienswijze van het Bosschap deelde.

Voorts werd de Minister verzocht indien hij van oordeel mocht zijn dat het wettelijk kader geen of onvoldoende ruimte biedt om de medezeggenschap van de werknemers op het terrein van het algemeen investeringsbeleid voor wat de gehele bedrijfstak bosbouw betreft gestalte te geven, te willen bevorderen, dat het wettelijk kader wordt aangepast in die zin, dat de in het voorgaande bedoelde medezeggenschap rechtskracht zal kunnen krijgen.

In zijn antwoord van 22 januari 1979 wees de Minister van Sociale Zaken er op, dat de vraag of de werknemers binnen het Bosschap medezeggenschap kunnen hebben op het terrein van het algemene investeringsbeleid voor wat de gehele bedrijfstak bosbouw betreft herleid kan worden tot de vraag of het bestuur van het Bosschap als zodanig het algemene investeringsbeleid in die bedrijfstak kan en mag beïnvloeden.

Wijzend op artikel 71 van de Wet op de bedrijfsorganisatie, dat handelt over de algemene taak van publiekrechtelijke bedrijfslichamen en het Instellingsbesluit Bosschap kwam de bewindsman tot de slotsom, dat het volgen van de investeringsontwikkelingen in een bedrijfstak en het toetsen van deze ontwikkelingen aan de in bovengenoemd artikel 71 genoemde criteria evenals het indirect beïnvloeden van investeringen d.m.v. zogenaamde daden van vrij bestuur (voorlichting, subsidies, cursussen, adviezen) wettelijk gezien wel mogelijk is, maar dat beïnvloeding van de investeringen op bedrijfstakniveau d.m.v. het vaststellen van verordeningen wettelijk gezien niet tot de mogelijkheden behoort.

Samenvattend kwam de Minister tot de conclusie dat het wettelijk kader waarbinnen het Bosschap moet functioneren medezeggenschap op bedrijfstakniveau van werknemers op het terrein van het algemene investeringsbeleid bepaald niet in de weg staat, dat deze medezeggenschap gestalte kan krijgen via door het bestuur van het Bosschap te voeren beleid, maar dat dit beleid niet kan liggen op verordenend terrein.

In het kader van het beraad binnen het Bosschap bleek, dat de wens leeft de kring van bedrijfsgenoten waarop het Bosschap stoelt uit te breiden tot aan de bosbouw nauw verwante sectoren.

V BOSBOUWBELEID

§ 1. HERZIENING BOSWETGEVING

Bij de behandeling van zijn begroting voor het dienstjaar 1978 kondigde de Minister van Landbouw en Visserij aan, dat hij overwoog de Boswet te wijzigen. Deze wijziging zou er niet alleen op gericht zijn de strooiselwinning uit bossen in die wet te regelen, maar zou ook aan de in de Beschikking bosbijdragen voorgeschreven beheersplannen een wettelijke status moeten geven.

Dit laatste bracht het bestuur van het Bosschap tot het besluit de minister terzake eigener beweging van advies te dienen. Daarbij overwoog het bestuur dat doorvoering van de aangekondigde wijziging tot gevolg zal hebben dat de Boswet het karakter van een beheerswet zal krijgen, hetgeen zowel voor het bosbeheer als voor de werkgelegenheid in de bosbouw van belang zal zijn. Een dergelijke omvorming van de Boswet tot een

Een rijk gevarieerd jong bos met elzen, fijnsparren en populieren.

beheerswet voor alle bossen zou er naar de mening van het bestuur van het Bosschap toe moeten leiden, dat er een einde komt aan de verontrustende beïnvloeding van het bosbeheer via de bestemmingsplannen. In het kader van die plannen krijgen bossen namelijk hoe langer hoe meer - hoewel zij in wezen een multifunctioneel karakter hebben - bestemmingen, waarbij het accent eenzijdig wordt gelegd op het natuurbehoudsaspect, hetgeen tot gevolg heeft dat de economische basis van de bosbouw, die toch al smal is nagenoeg of geheel komt te vervallen. Na totstandkoming van een bosbeheerswet welke rekening houdt met alle functies welke bossen kunnen vervullen, zouden de gemeenten, zo overwoog het bestuur, zich in het kader van de bestemmingsplannen moeten beperken tot het geven van de bestemming bos en de bescherming tegen invloeden, die deze bestemming zouden aantasten.

Tegen deze achtergrond achtte het bestuur het van het grootste belang, dat de ideeën van het bosbouwbedrijfsleven met betrekking tot de omvorming van de Boswet tot bosbeheerswet tijdig bekend zouden zijn opdat daarmee bij de formulering van de wetsvoorstellen rekening zou kunnen worden gehouden.

De voorbereiding van het advies werd in handen gelegd van de commissie ad hoc wijziging Boswet, die in juni 1978 met haar werkzaamheden begon.

In verband met het feit dat de voorbereiding van de Boswetsherziening ten departemente begin 1979 reeds in volle gang was, bracht de commissie reeds in april 1979 een interim-advies uit over de inbouw van het beheersaspect in de Boswet, zijnde het meest essentiële onderdeel van de komende herziening van de Boswet.

Het bestuur stelde zich op 15 mei 1979 in grote lijnen achter dit interim-advies en bood het aan de Ministers van Landbouw en Visserij, van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk, van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en van Economische Zaken aan.

In het interim advies wordt gesteld dat het bosbouwbeleid primair tot de verantwoordelijkheden van de rijksoverheid behoort. Tegen die achtergrond werd er voor gepleit in de Boswet te bepalen dat de Minister van Landbouw en Visserij in overleg met de ministers van Economische Zaken, van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk en van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, periodiek een meerjarenplan voor de bosbouw zal vaststellen. In het meerjarenplan zullen de doelstellingen met betrekking tot de instandhouding en de uitbreiding van bossen en andere houtopstanden moeten worden aangegeven, alsmede de instrumenten ter verwezenlijking daarvan. Alvorens tot vaststelling wordt overgegaan dienen het Bosschap en de Bosbouwvoorlichtingsraad te worden gehoord. Op basis van dit meerjarenplan bosbouw dienen vervolgens per provincie één of meer regionale bosbeleidsplannen te worden opgesteld, waarin de bosbouwkundige ontwikkeling van het betreffende gebied in hoofdlijnen wordt aangegeven. De opstelling daarvan zou moeten geschieden door Gedeputeerde Staten en de directeur van het Staatsbosbeheer gezamenlijk.

Daarbij zullen het Bosschap en de gemeenten gehoord moeten worden. Voor de onderlinge afstemming van bosbeleidsplan en streekplan dienen Gedeputeerde Staten zorg te dragen. Het regionale bosbeleidsplan wordt, nadat het schriftelijk gedurende 2 maanden ter visie ligt, gedurende welke termijn een ieder op het plan kan reageren, uiterlijk binnen 4 maanden na afloop van die inspraaktermijn door Provinciale Staten vastgesteld.

In het interim advies wordt voorgesteld in de nieuwe Boswet te bepalen, dat de eigenaar van bos zich ter bevordering van een doelmatig beheer van zijn bos kan verplichten zijn bos te beheren op basis van een door hemzelf opgesteld beheersplan, dat is afgestemd op het regionale bosbeleidsplan. Eigenaren die hiertoe bereid zijn dienen terzake van een dergelijk beheer recht te hebben op bijdragen uit 's Lands kas. De bijdragen zouden moeten worden verleend volgens bij of krachtens Algemene Maatregel van Bestuur te stellen regelen.

Het bosbeheersplan zal de goedkeuring van de directeur van het Staatsbosbeheer moeten verwerven.

Indien in het beheersplan ter verkrijging van de vereiste goedkeuring op aandrang van de directeur van het Staatsbosbeheer wordt bepaald, dat voorgenomen vellingen worden uitgesteld en/of bijzondere onrendabele beheerssituaties moeten worden gehandhaafd of geschapen, zullen aanvullende bijdragen terzake van het beheer worden verleend.

Met betrekking tot de bevoegdheden van de lagere overheden wordt in het Interim advies gesteld, dat de provincies en de gemeenten niet bevoegd dienen te zijn bij verordening en/of bij bestemmingsplan regels te stellen ten aanzien van het beheer van bossen en andere houtopstanden, die gelegen zijn buiten de bebouwde kom ingevolge de Boswet, voorzover dit beheer wordt gevoerd op grond van het bij of krachtens de Boswet bepaalde, behoudens ten aanzien van het beheer van houtopstanden als bedoeld in artikel 5 van de Boswet.

Tenslotte wordt in het interim advies ingegaan op de problematiek van het kapverbod. Met een verruiming van de mogelijkheden tot het opleggen van kapverboden wordt ingestemd, op voorwaarde dat algehele vergoeding van de geleden of te lijden schade plaats vindt. Algehele vergoeding van schade is nodig in verband met het zeer ingrijpende karakter van een kapverbod.

Na uitbrenging van het interim-advies zette de commissie haar werkzaamheden in hoog tempo voort, teneinde haar eindadvies zo spoedig mogelijk te kunnen uitbrengen. Het eindadvies kwam voor het eind van de verslagperiode evenwel nog niet gereed.

De oogst van hout, een wezenlijk onderdeel van het bosbedrijf.

§ 2.ENQUÊTE BESCHIKKING BOSBIJDAGEN

In de verslagperiode werd een steekproefgewijze enquête gehouden onder de beseignaren teneinde inzicht te verkrijgen in de functionering van de op 1 januari 1977 in werking getreden zijnde bosbijdrageregeling.

269 bosbedrijven met een bezit van 50 ha of meer - gemeenten en particulieren - met een gezamenlijk bosbezit van 76.340 ha, werkten aan de enquête mee.

Van deze 269 bedrijven hadden 251 bedrijven met een gezamenlijke oppervlakte van 73.394 ha de bosbijdrage aangevraagd. De 18 bedrijven die de bosbijdragen niet hadden aangevraagd gaven hiervoor de volgende redenen op:

- de toegankelijkstellingsverplichting is te zwaar;
(11 bedrijven met een bosbezit van 1762 ha)
- het vereiste van een beheersplan is te zwaar;
(4 bedrijven met een bosbezit van 276 ha)
- de bosbijdrage is te laag;
(1 bedrijf met een bosbezit van 83 ha)
- andere redenen:
(2 bedrijven met een bosbezit van 285 ha)

Naar grootteklasse kunnen de bedrijven die geen bijdrage vroegen als volgt worden verdeeld:

10 bedrijven behoren tot de grootteklasse 50-100 ha,

7 bedrijven tot de grootteklasse 100-250 ha en

1 bedrijf tot de grootteklasse 250-500 ha.

Van de bedrijven in de grootteklasse 50-100 ha vroeg 90% de bosbijdrage aan. Van de

bedrijven in de grootteklasse 100-250 ha lag dit percentage op 92 en voor de bedrijven in de grootteklasse 250-500 ha op 98. De bedrijven boven 500 ha hebben allen de bijdrage aangevraagd.

Uit deze gegevens blijkt, dat de belangstelling van de bosbedrijven voor de nieuwe bosbijdrageregeling bijzonder groot is en toeneemt met de omvang van het bosbedrijf.

Van de 251 bedrijven die de bosbijdrage aanvroegen, was op het moment van de enquête - medio 1978 - de bosbijdrage reeds aan 179 bosbedrijven met een totaal bezit van 52.282 ha toegekend, terwijl aan 60 bosbedrijven met een gezamenlijk bosbezit van 19.206 ha toekenning onder voorbehoud had plaatsgevonden. Bij toekenning onder voorbehoud bestond het voorbehoud in 33 gevallen - betrekking hebbend op een areaal van 12.389 ha - daarin, dat het ingediende beheersplan definitief zou worden goedgekeurd. In 22 gevallen - betrekking hebbend op 5481 ha - hield het voorbehoud in, dat vóór een bepaalde datum een beheersplan moest worden ingediend.

Relatief de meeste toekenningen onder voorbehoud hebben plaatsgevonden t.a.v. bedrijven met een bosbezit van meer dan 500 ha.

M.b.t. de looptijd van het beheersplan bleek dat iets meer dan de helft van de bedrijven een plan hebben ingediend voor 5 jaren en $\pm 40\%$ een plan met een looptijd van 10 jaren. De kosten verbonden aan de opstelling van de beheersplannen blijken sterk te variëren. Door 31 bedrijven werd geantwoord dat de kosten van het beheersplan minder beliepen dan f 40,- per ha.

Een 60-tal bedrijven meldde dat de kosten verbonden aan de opstelling van het beheersplan lagen boven f 80,- per ha. Slechts in 7 van hier bedoelde gevallen lag de prijs van het beheersplan boven de f 100,- per ha.

Uit de enquête bleek geen duidelijke relatie tussen de grootte van het bosbedrijf en de kosten van het beheersplan in guldens per ha.

De relatie beheersplan : beheersplankosten zal nog nader worden onderzocht.

Door 200 bosbedrijven werd medegedeeld, dat de ingediende beheersplannen voorzien in de uitvoering van onrendabele werkzaamheden die voor een bijdrage op grond van artikel 10 van de Beschikking bosbijdragen in aanmerking kunnen komen. De beheersplannen van 23 bedrijven voorzien niet in de uitvoering van dergelijke werkzaamheden. Van de hiervoor genoemde 200 bedrijven hadden 112 bedrijven reeds subsidie aangevraagd voor de uitvoering van onrendabele werkzaamheden, terwijl door 27 bedrijven aanvragen werden voorbereid. Slechts 25 bedrijven hadden nog geen subsidie gevraagd in de kosten van uitvoering van onrendabel werk. Door 126 bosbedrijven werd antwoord gegeven op de vraag, door wie de werkzaamheden waarvoor 75% subsidie in de door het Staatsbosbeheer goedgekeurde netto kosten wordt toegekend, werden uitgevoerd. Op 10 bedrijven geschiedt dit door de beseigenaar zelf; op 46 bedrijven door eigen personeel; op 16 bedrijven door werknemers in dienst van een loonbedrijf en op 24 bedrijven door werknemers in dienst van cultuur-maatschappijen. Op 30 bedrijven worden verschillende soorten arbeid ingezet naast elkaar.

Tenslotte werd de bosbedrijven gevraagd of zij de 75% subsidieregeling in combinatie met de beheersbijdrage van f 95,- per ha per jaar toereikend vinden om de uitvoering van onrendabele werkzaamheden te stimuleren. Deze vraag werd door 166 bosbedrijven beantwoord. Een positieve reactie kwam van 56 bedrijven. Een 22-tal bedrijven was van mening dat de regeling toereikend is, indien het subsidiebedrag maar overeenkomt met 75% van de netto-kosten. Deze mening ligt dicht bij die van een 19-tal bosbedrijven, dat stelt dat de regeling ontoereikend is, tenzij de uitvoering zodanig wordt, dat in werkelijkheid 75% van de netto kosten door subsidie worden gedekt. Door 12 bedrijven werd medegedeeld, dat zij onvoldoende ervaring hadden om op deze vraag antwoord te kunnen geven.

§ 3. OPENBARE VERGADERING VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR LANDBOUW EN VISSERIJ UIT DE TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL OVER DE BOSBOUW

Op 26 mei 1978 bracht de Vaste Commissie voor landbouw en visserij uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal een werkbezoek aan terreinen van het Staatsbosbeheer en de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland en aan De Dorschkamp te Wageningen.

Tijdens de bijeenkomst op de Dorschkamp was er contact tussen leden van de vaste commissie en vertegenwoordigers van instanties e.d. betrokken bij de bosbouw.

Tijdens die bijeenkomst werd namens het Bosschap een korte uiteenzetting gegeven. Van Bosschapszijde werd gesteld, dat de bosbouw hier te lande vrijwel steeds bedrijfsmatig wordt bedreven en er op gericht is dat het bos blijvend zijn verschillende functies kan vervullen en wel gelijktijdig. Daarbij gaat het om de functies op het gebied van houtvoortbrenging, openluchtrecreatie en natuur en landschap. Onderstreept werd dat voor het bosbedrijf de houtproductie de belangrijkste bron van inkomsten vormt en dat om die reden vanuit het bosbedrijf beschouwd aan de productiefunctie van het bos een essentiële plaats moet worden toegekend doch dat ook vanuit maatschappelijk gezichtspunt houtproductie van eminent belang is.

Daarbij werd verwezen naar een door de S.E.R. uitgebracht advies inzake het te voeren grondstoffenbeleid in Nederland.

Het Bosschap onderschreef dit advies en pleitte voor één beleid dat is gericht op verhoging van de houtproductie in de bestaande bossen enerzijds en op aanleg van nieuwe bossen anderzijds. Daarbij zullen de andere functies van het bos dan de houtproductie uiteraard niet uit het oog mogen worden verloren, aangezien deze functies evenzeer van groot belang zijn voor de samenleving. Het streven van de overheid om te komen tot aanleg van recreatieobjecten vooral in de Randstad Holland met een oppervlakte van rond 35.000 ha. voor één derde gedeelte bestaande uit bos, werd toegejuicht. Dat bossen van belang zijn voor het natuurlijke milieu is aldus het Bosschap in belangrijke mate het gevolg van het feit dat de bosbouw zich kenmerkt door een langjarig productieproces met relatief gering menselijk ingrijpen tijdens de productiecycclus. Daardoor kunnen zich in de bossen natuurwaarden ontwikkelen. De praktijk leert dat er in vrijwel ieder bos bepaalde natuurwaarden gaan optreden. De normale bosexploitatie staat ontwikkeling en instandhouding van natuurwaarden niet in de weg.

Ten aanzien van de per 1 januari 1977 in werking getreden bosbijdrage werd gesteld, dat deze deskundig bosbeheer stimuleert en daardoor wezenlijk bijdraagt tot een goede functionering van het bosbedrijf en van de bossen in de samenleving. De regeling bevordert via subsidiëring in de netto kosten van onrendabele werkzaamheden bovendien het behoud van de werkgelegenheid in de bossen. Dit is van niet te onderschatten betekenis. De jarenlange malaise in de bosbouw had het vakbekwaam werknemersbestand danig uitgedund. Nu zijn er dankzij de nieuwe regeling weer perspectieven, ook voor vakbekwame werknemers.

§ 4. UITVOERING BESCHIKKING BOSBIJDRAGEN

Op 18 januari 1979 wendde het bestuur van het Bosschap zich in verband met de opstelling van de ontwerp-begroting voor het dienstjaar 1980 tot de Minister van Landbouw en Visserij om hem erop te wijzen dat de uitgaven in verband met de uitvoering van

de Beschikking bosbijdragen voor het jaar 1980 niet gebaseerd konden worden op de gerealiseerde uitgaven in vorige jaren. Het Bosschap wees er daarbij op, dat 1978 voor de betreffende regeling nog geenszins een normaal jaar was, omdat de bosbijdrageregeling nieuwe stijl pas in de loop van dat jaar behoorlijk begon te functioneren. Dit geldt zeker voor de 75% subsidie in de netto kosten van onrendabele in het beheersplan voorziene werkzaamheden, welk onderdeel immers afhankelijk was van de totstandkoming en goedkeuring van bosbeheersplannen.

Omwille van een goede functionering van de bosbijdrageregeling werd gepleit voor een begrotingsbeleid dat ervan uitgaat dat de uitvoering van de regeling in 1980 en volgende jaren meer geld zal vergen dan in 1978.

Reeds medio 1979 bleek uit de toename van het aantal aanvragen om bijdragen in de netto kosten van onrendabel boswerk dat verruiming van de voor dit doel beschikbare middelen nodig was.

§ 5. DE BEREKENING VAN HET MANUURTARIEF BIJ DE UITVOERING VAN GESUBSIDIEERD BOSWERK

In het kader van de uitvoering van de Beschikking bosbijdragen wordt door het Staatsbosbeheer een manuurtarief gehanteerd, dat is gebaseerd op de c.a.o. voor de particuliere bosbouw.

In de loop van 1978 bereikten het Bosschap van diverse zijden uit het bosbouwbedrijfsleven berichten, dat het door het Staatsbosbeheer gehanteerde voorberekend manuurtarief te laag zou zijn. Deze berichten waren voor het Bosschap aanleiding om na te gaan of genoemd manuurtarief inderdaad te laag was en aan te geven, hoe hoog dit manuurtarief zou behoren te zijn.

Uit het gehouden onderzoek bleek dat het door het Staatsbosbeheer gehanteerde manuurtarief dat begin 1979 op basis c.a.o. particuliere bosbouw 1978-1979 f 24,07 bedroeg, inderdaad lager lag dan het manuurtarief, dat op grond van de c.a.o. voor de particuliere bosbouw reël moest worden geacht.

Het manuurtarief diende - berekend op basis c.a.o. particuliere bosbouw 1978-1979 - naar het oordeel van het Bosschap f 29,30 te bedragen.

Het Bosschap wendde zich terzake op 29 maart 1979 tot de directeur van het Staatsbosbeheer. Deze deelde het Bosschap op 9 juli 1979 mede, dat hij bereid was het manuurtarief op een aantal punten aan te passen. Dit resulteerde in een op 1 september 1979 ingaand en voor de periode van 1 september 1979 tot 1 september 1980 geldend manuurtarief op basis van de c.a.o. particuliere bosbouw 1979-1980 van f 28,20.

§ 6. DE OMZETTING VAN DE E-REGELING IN DE WV-MAATREGEL

Met ingang van 1 januari 1979 trad de E-regeling, die was bedoeld om werkloze oudere agrarische werknemers aan passende arbeid te helpen, buiten werking. Sedert 1970 stond deze regeling open voor de particuliere bosbedrijven, die er op ruime schaal gebruik van hebben gemaakt.

Bosarbeid vraagt om vakbekwaamheid.

Het buiten werking treden van de E-regeling hield verband met de samenvoeging van de E-regeling met enkele andere regelingen op het terrein van de werkverruiming tot de zogenoemde werkgelegenheidsverruimende maatregel, de WV-maatregel. De WV-maatregel heeft tot doel het scheppen van zinvolle additionele werkgelegenheid gedurende een bepaalde periode, teneinde werklozen weer in het arbeidsproces op te nemen. De loonkosten, die verbonden zijn met de additionele arbeidsplaatsen, komen voor een periode van maximaal één jaar voor subsidiëring in aanmerking. Het subsidie bedragt 100% van de loonkosten voorzover deze in 1979 op jaarbasis bij een full time dienstverband het bedrag van f 35.000,- niet te boven gaan. Onder loonkosten wordt verstaan het loon waarover premie ingevolge de Werkloosheidswet verschuldigd is, verhoogd met 25%, zijnde een tegemoetkoming in de werkgeverslasten inzake wettelijke sociale voorzieningen.

In overige kosten, zijnde niet loonkosten van de geplaatste werknemers, wordt geen subsidie verstrekt.

Bij deze maatregel zijn onder meer de volgende voorwaarden van toepassing:

- tussen werkgever en werknemer dient een tijdelijke arbeidsovereenkomst te worden gesloten. In de bosbouwsector zal de c.a.o. voor de particuliere bosbouw daarbij moeten worden nageleefd;

- de te verrichten werkzaamheden mogen de concurrentieverhoudingen niet verstoren;
- er wordt niet meer subsidie verstrekt dan nodig is om de betreffende arbeidsplaatsen te realiseren, dat wil zeggen, dat subsidies en bijdragen van derden en inkomsten uit het project in mindering zullen worden gebracht.

Aanmelding van additionele arbeidsplaatsen dient te geschieden bij de Districten voor Aanvullende Civieltechnische Werken (D.A.C.W.'s) op speciale aanmeldingsformulieren, welke bij de D.A.C.W.'s en de Gewestelijke Arbeidsbureaux zijn te verkrijgen. De bemiddeling van personen in het kader van de WV-maatregel geschiedt door de directeurs van de Gewestelijke Arbeidsbureaux.

Over de beëindiging van de E-regeling en de samenvoeging ervan met enkele andere regelingen tot de WV-maatregel heeft geen overleg plaatsgevonden met het Bosschap. Het Bosschap was dan ook door een en ander onaangenaam getroffen, temeer toen bleek, dat de WV-maatregel slechts open stond voor instanties en instellingen van de overheid, alsmede voor overige instanties en instellingen die niet tot doel hebben winst te maken en die rechtspersoonlijkheid bezitten.

Op 2 februari 1979 wendde het Bosschap zich tot de Minister van Sociale Zaken met het verzoek de WV-maatregel, evenals destijds de E-regeling, ook voor de particuliere bosbouw open te stellen. Het wees erop, dat in het kader van de E-regeling vele werklozen passende arbeid hebben gevonden in de particuliere bosbouw in werksituaties die deze mensen aanspreken. Beëindiging van deze regeling heeft - zo stelde het Bosschap - tot grote onrust geleid onder de werknemers die in het kader van de E-regeling te werk zijn gesteld in de particuliere bosbouw.

Op 6 maart 1979 antwoordde de Minister, dat hij goedkeurt, dat particuliere boseigenaren worden begrepen onder de instanties die in aanmerking komen voor een subsidie in het kader van de WV-maatregel, voorzover voor dit doel middelen beschikbaar zijn gesteld en het toepassen van de maatregel uit een oogpunt van de situatie op de arbeidsmarkt noodzakelijk wordt geacht. Van deze goedkeuring zijn evenwel uitgesloten, die particuliere boseigenaren, die een bedrijf uitoefenen dat krachtens een wettelijke verplichting is ingeschreven in het Handelsregister, het Centraal Visserijregister of het Register van het Landbouwschap.

In beginsel kan de particuliere bosbouwsector dus gebruik maken van de nieuwe regeling, zij het dat de bosbedrijven die zijn ingeschreven in het Handelsregister, zoals landgoed b.v.'s en n.v.'s zijn uitgesloten, terwijl ook de in het register van het Landbouwschap opgenomen boseigenaren zijn uitgesloten. Over deze uitsluiting wendde het Bosschap zich op 20 maart 1979 tot de Minister van Sociale Zaken, met het doel deze zo mogelijk ongedaan te maken.

Het Bosschap wees daarbij op het bijzondere karakter van landgoed n.v.'s en b.v.'s, waarvan het voortbestaan blijkens hun rangschikking onder de N.S.W.1928 van algemeen belang moet worden geacht en deed een dringend beroep op de Minister deze uitsluiting ongedaan te maken.

Voorts vroeg het Bosschap hoe de uitsluiting van particuliere boseigenaren, die zijn ingeschreven in het register van het Landbouwschap moet worden verstaan. Het wees erop, dat particulieren die naast een landbouwbedrijf een bos bezitten voor hun bosbezit nooit zijn ingeschreven bij het Landbouwschap. Het landbouwbedrijf en het bosbedrijf staan op zich zelf. Het bosbouwbedrijf is ingeschreven in het register van het Bosschap. Volgens het Bosschap diende een particulier voor zijn bosbedrijf, dat niet bij het Landbouwschap, maar bij het Bosschap staat geregistreerd, gebruik te kunnen maken van de WV-maatregel.

De Minister van Sociale Zaken deelde op 20 maart 1979 mede, dat het hem op grond van overwegingen die betrekking hebben op de noodzaak een evenwichtig beleid te realiseren, niet mogelijk was terzake van het verlangen van het Bosschap ten aanzien van landgoed n.v.'s en b.v.'s een ander standpunt in te nemen dan verwoord in zijn brief van 6 maart 1979. Een afwijkende benadering ten opzichte van de bedrijven zou, zo stelde hij, een verstoring betekenen van de met de nodige zorgvuldigheid vastgestelde uitgangspunten met betrekking tot de mogelijkheden tot subsidiëring bij de verschillende maatregelen; zoals WV-maatregel en maatregelen ter bevordering tewerkstelling van langdurig werklozen (L.W.-regeling).

In antwoord op de vraag, of een particulier bosbedrijf dat is ingeschreven in het register van het Bosschap en niet in het register van het Landbouwschap, voor toepassing van de WV-maatregel in aanmerking komt, deelde de Minister mede, dat dit inderdaad het geval is.

In het kader van de E-regeling waren ultimo 1978 $\pm$ 900 personen werkzaam in bossen en natuurterreinen. Voor velen van hen die inmiddels een goede vakbekwaamheid hadden verworven, had tewerkstelling onder E-regelingsverband in de loop der jaren in feite een permanent karakter gekregen.

Over de ontslagen die E-arbeiders i.v.m. de overgang van E-regeling op WV-maatregel hebben getroffen dan wel dreigden te treffen, vond op 20 maart 1979 een spoedbespreking plaats met de plaatsvervangend directeur-generaal voor de arbeidsvoorziening van het Ministerie van Sociale Zaken.

Daarbij zegde het directoraat-generaal toe een verzoek te zullen richten tot de Hoofdingenieurs-directeur voor de arbeidsvoorziening om in overleg met de directeurs van de Gewestelijke Arbeidsbureaux te bezien of het mogelijk zou zijn om in het kader van de WV-maatregel schrijnende gevallen van E-arbeiders die met ontslag worden bedreigd te helpen door een bepaald deel van de voor de uitvoering van de WV-maatregel beschikbaar gestelde gelden daarvoor te reserveren.

De omzetting van E-regeling in WV-maatregel heeft het eerdergenoemde aantal van 900 E-arbeiders werkzaam in bossen en natuurterreinen in de loop van 1979 doen teruglopen tot 400 WV-arbeiders.

Het Bosschap achtte deze ontwikkeling catastrofaal. Het wendde zich - zie ook § 7 - bij de behandeling van de begroting van het Ministerie van Landbouw en Visserij, terzake tot de Tweede Kamer der Staten-Generaal, die een motie, ingediend door de leden Lange-dijk-de Jong, Waalkens, Wisselink en Terlouw aannam, waarin de Minister van Landbouw en Visserij wordt uitgenodigd in samenwerking met de Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk en in overleg met de Minister van Sociale Zaken een regeling te treffen, die het mogelijk maakt de werkgelegenheid in bossen en natuurterreinen blijvend te verzekeren.

§ 7. BRIEF AAN DE TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL IN VERBAND MET DE BEHANDELING VAN DE RIJKS-BEGROTING 1980

Ter gelegenheid van de behandeling van de begroting van het Ministerie van Landbouw en Visserij voor het jaar 1980 wendde het Bosschap zich op 28 september 1979 tot de fracties in de Tweede Kamer der Staten-Generaal om uiting te geven aan zijn ernstige bezorgdheid over de ontwikkeling van de werkgelegenheid in bossen en natuurterreinen. In dat verband wees het Bosschap erop, dat door de overgang van de E-regeling die

Het vellen van zwaar hout is geen werk voor onvoldoende geschoolden.

hoofdzakelijk gold voor oudere werknemers, naar de Werkgelegenheidsverruimende maatregel (WV-maatregel), die gericht is op meer doelgroepen en slechts tijdelijke werkgelegenheid schept, vele E-arbeiders hun semi-permanente arbeidsplaats hebben verloren, ondanks het feit, dat de werkachterstand in bossen en natuurterreinen zeer groot is en voor een belangrijk gedeelte een structureel karakter draagt. Deze werkachterstand kon op basis van een daartoe gehouden L.E.I.-onderzoek worden becijferd op 4.464 manjaren in bossen en op 1.164 manjaren in natuurterreinen.

Een belangrijk gedeelte van deze werkachterstand is van structurele aard, te weten 1.788 manjaren in de bosbouw en 772 manjaren in natuurterreinen.

Blijkens dit L.E.I.-onderzoek vloeit deze werkachterstand hoofdzakelijk voort uit het niet rendabel zijn van het bosbezit en het ontbreken van voldoende middelen voor het aantrekken van arbeidskrachten.

Het Bosschap achtte het in de gegeven werkgelegenheidssituatie dringend noodzakelijk, dat de potentieel in de bosbouw aanwezige werkgelegenheid - en dit gold ook voor de natuurbehoudssector - zou worden omgezet in permanente werkgelegenheid. Het wees erop, dat het instrumentarium daarvoor in beginsel beschikbaar was in respectievelijk de Beschikking bosbijdragen en de Beschikking natuurbijdragen, en constateerde dat de voor de uitvoering van die regelingen beschikbare middelen na het wegvallen van de E-regeling ten enen male ontoereikend waren om deze omzetting van potentiële in permanente werkgelegenheid te realiseren. Het Bosschap becijferde dat alleen al de uitvoering van het, in de op grond van de Beschikking bosbijdragen tot stand gekomen beheersplannen, voorziene onrendabele werk - in 1980 betrekking hebbend op 13.000 ha

en in 1981 op bijna 17.000 ha werkuitvoering - in 1980 rond f 7.8 miljoen en in 1981 rond f 10 miljoen zal vergen. In 1980 zal evenwel slechts circa f 2.5 miljoen voor dit doel beschikbaar zijn. De boscigenaren, zo werd gesteld, hebben zich verplicht tot uitvoering van deze, in de beheersplannen voorziene onrendabele werkzaamheden, terwijl de overheid op grond van het bepaalde in de Beschikking bosbijdragen is gehouden tot vergoeding van 75% van de netto kosten verbonden aan die uitvoering.

Teneinde te bereiken dat de potentiële werkgelegenheid in bossen en natuurterreinen kan worden omgezet in permanente werkgelegenheid, drong het Bosschap er met klem op aan het daarheen te leiden, dat er middelen van het Ministerie van Sociale Zaken bestemd voor het scheppen van tijdelijke werkgelegenheid, zouden worden overgeheveld naar de Ministeries van Landbouw en Visserij en van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk, teneinde te worden bestemd voor het scheppen van permanente werkgelegenheid in de bosbouwsector, resp. de natuurbehoudssector, zowel in de bossen en natuurterreinen die vallen onder de Beschikking bosbijdragen resp. Beschikking natuurbijdragen als in bossen en natuurterreinen die de overheid zelf beheert.

De actie van het Bosschap leidde tot de indiening en de aanvaarding van een motie van de leden Langedijk-de Jong, Waalkens, Wisselink en Terlouw waarin de Minister van Landbouw en Visserij wordt verzocht alles in het werk te stellen zowel in het kader van de bosbijdrageregeling als via rechtstreekse beïnvloeding van personeelskosten bij Staatsbosbeheer in samenwerking met de Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk en in overleg met de Minister van Sociale Zaken een plan uit te werken ten behoeve van een vergroting van blijvende werkgelegenheid in bossen en natuurterreinen.

§ 8. SUBSIDIEREGELING PARTICULIERE BOS- EN LANDGOEDEIGENAREN IN GELDERLAND

De provincie Gelderland overweegt een subsidieregeling ten behoeve van particuliere bos- en landgoedeigenaren in het leven te roepen. De gedachten gaan daarbij uit naar een op zichzelf staande provinciale regeling op grond waarvan eenmalig bepaalde bijdragen ten behoeve van het onderhoud van particuliere bossen en landgoederen zouden kunnen worden verstrekt. Het Bosschap nam deel aan het overleg over de te kiezen opzet. Dit overleg kon in de verslagperiode nog niet worden afgerond.

§ 9. POSITIE VAN HET STAATSBOSBEHEER

Gedurende reeds vele jaren is in kringen van bosbouw, natuurbescherming en openluchtrecreatie de plaats en de positie van het Staatsbosbeheer in discussie. Ook het Bosschap heeft zich in dit kader daarover uitgesproken.

Deze discussie heeft ertoe geleid dat in de zittingsperiode 1978 - 1979 in de Tweede Kamer der Staten-Generaal via moties verlangens zijn geuit die enerzijds gericht zijn op het in stand houden van het Staatsbosbeheer als één Rijksdienst ten behoeve van de zorg voor bos, natuur en landschap en die anderzijds uitdrukking geven aan de wenselijkheid tot versterking van de mede-verantwoordelijkheid van het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk voor het beleid van het Staatsbosbeheer.

Op 21 juni 1979 deelden de bewindslieden van Landbouw en Visserij en van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk in een aan de voorzitter van de Tweede Kamer der

Staten-Generaal gerichte brief mede, dat zij inzake hun verantwoordelijkheden m.b.t. het Staatsbosbeheer een regeling in hoofdlijnen hadden getroffen.

Deze regeling betrof:

- de rechtspositie van het personeel van het Staatsbosbeheer behorende tot het dienstvak Natuurbehoud;
- de drie-hoofdige samenstelling van de directie van het Staatsbosbeheer;
- het instrument van departementale richtlijnen en aanwijzingen om de beleidsverantwoordelijkheid van de diverse bewindslieden tot zijn recht te laten komen;
- de positie van de Natuurbeschermingsconsulent in de provincie;
- de instelling van regionale Inspecties Natuurbescherming en Openlucht recreatie (N.B.O.R.);
- de instelling van een Inspectie Terreinbeheer binnen het Staatsbosbeheer;
- een aantal procedureafspraken.

Met het oog op de nadere uitwerking van de in de brief van 21 juni 1979 neergelegde hoofdlijnen voor een samenwerkingsovereenkomst van de betrokken departementen inzake het Staatsbosbeheer wendde het Bosschap zich op 23 augustus 1979 tot de bewindslieden van Landbouw en Visserij en van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk.

Het Bosschap wees daarbij op de zeer grote waarde die het hecht aan de handhaving van de eenheid van de dienst van het Staatsbosbeheer. Gesteld werd dat de taken van het Staatsbosbeheer op het gebied van bosbouw, landschapsbouw en natuurbehoud zodanig met elkaar zijn verweven, dat afsplitsing van een dezer taken ernstig afbreuk zou doen aan het beleid, zoals dit tot nog toe door het Staatsbosbeheer met grote zorgvuldigheid en evenwichtigheid is ontwikkeld. Het Bosschap vroeg zich af, of de bovenbedoelde eenheid van het Staatsbosbeheer in de nieuwe opzet wel voldoende zal zijn verzekerd.

Om de eenheid van dienst te waarborgen in de nieuw te scheppen structuur van het Staatsbosbeheer, is essentieel dat de directie niet alleen op centraal niveau maar ook op provinciaal niveau de mogelijkheid moet hebben om de taakuitoefening van de dienst te coördineren. Daartoe achtte het Bosschap het noodzakelijk dat er per provincie een functionaris van het Staatsbosbeheer wordt benoemd, die leiding geeft op provinciaal niveau en zorgdraagt voor de coördinatie van de taakvervulling op het gebied van bosbouw, landschapsbouw en natuurbehoud. Deze functionaris dient verantwoording verschuldigd te zijn aan de centrale directie van het Staatsbosbeheer. In iedere provincie zou één der reeds in dienst zijnde ambtenaren van het Staatsbosbeheer als zodanig kunnen worden aangewezen.

Door de aanstelling van een dergelijke functionaris wordt bovendien bereikt, dat het Staatsbosbeheer in de provincie een geheel eigen gezicht krijgt en duidelijk aanspreekbaar wordt, zowel voor de particuliere bosbouw als voor anderen. Dit is met name van belang waar het gaat om de uitvoering van wetgeving en regelingen.

Voorts wees het Bosschap erop, dat degenen die met de uitvoering van wetgeving en regelingen zijn belast niet alleen technisch bekwaam moeten zijn, maar ook nauw dienen te zijn betrokken bij de praktijk van de uitoefening van bosbouw en natuurbeheer binnen het apparaat van het Staatsbosbeheer zelf, zodat zij bij hun publiekrechtelijke taakvervulling kunnen putten uit eigen beheerservaring. Alleen op deze wijze zal, zo meende het Bosschap, het mogelijk zijn de aanspreekbaarheid van het Staatsbosbeheer daadwerkelijk inhoud te geven. Het voorgaande geldt evenzeer en zo mogelijk nog in sterkere mate voor de bosbouwvoorlichting. Het Bosschap herinnerde aan de ervaringen die in het verleden zijn opgedaan met de splitsing van de functies houtvester en bosbouwconsulent, waarbij

de eerste als beheerder en de tweede als voorlichter optrad. Deze splitsing is onjuist gebleken. Als het om voorlichting over praktische bosbouwvraagstukken ging, had het bosbouwbedrijfsleven een voorkeur voor de houtvester boven de consultant, omdat eerstgenoemde bij de praktijk van alle dag betrokken was. De consultant daarentegen vervreemde van de praktijk, waardoor men aan zijn adviezen minder waarde hechtte.

Het Boschap ging er bij zijn reactie van uit, dat de verantwoordelijkheid van de directeur van het Staatsbosbeheer voor het Rijksinstituut voor onderzoek in de bos- en land-schapsbouw "De Dorschkamp" en het Rijksinstituut voor Natuurbeheer zal voortduren. Het wees daarbij op het feit, dat de bestaande opzet bevredigend werkt.

§ 10. BESCHIKKING BIJDRAGEN SAMENWERKING IN DE BOSBOUW

Op 22 februari 1978 werd door de Minister van Landbouw en Visserij de Beschikking bijdragen samenwerking in de bosbouw uitgevaardigd.

De in deze beschikking neergelegde regeling beoogt de samenwerking in de bosbouw te stimuleren door middel van het verlenen van bijdragen aan samenwerkingsverbanden van 3 of meer eigenaren van bossen, waarvan de oppervlakte in totaal tenminste 50 ha dient te zijn. De samenwerking dient gericht te zijn op het uitvoeren dan wel doen uitvoeren van feitelijke boswerkzaamheden, op de aankoop van plantsoen en op de verkoop van hout. De bijdrage in de kosten van samenwerking kan voor ten hoogste 4 jaar worden verleend en belooft respectievelijk in het 1e, 2e, 3e en 4e jaar van bijdrageverle-ning aan het samenwerkingsverband 80%, 60%, 40% en 20% van de goedgekeurde kosten van samenwerking

De tekst van de Beschikking is opgenomen in de bijlage.

VI ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN

§ 1. BOSBOUW-ECONOMISCH ONDERZOEK

In deze verslagperiode werd een aantal in gang zijnde onderzoeken voortgezet. Ge-noemd dienen te worden het onderzoek naar de bedrijfsuitkomsten op particuliere bos-bedrijven en het marktstructuuronderzoek.

Het onderzoek naar de bedrijfsuitkomsten op particuliere bosbedrijven werd verdiept door middel van de verzameling van een aantal technische en beheersgegevens. Dankzij deze gegevens is een betere interpretatie van de financiële gegevens, welke het onderzoek oplevert, mogelijk.

In de verslagperiode kwamen de onderzoekresultaten over de jaren 1976 en 1977 ter beschikking (zie hoofdstuk VI, par. 2) en werden de gegevens voor het bedrijfsuitkomsten onderzoek 1978 verzameld. Tevens werd een begin gemaakt met een verbreding van het bedrijfsuitkomstenonderzoek tot andere eigendoms categorieën.

Het paard handhaaft zich bij het uitslepen van hout.

§ 2. BEDRIJFSUITKOMSTEN IN DE PARTICULIERE BOSBOUW

In de verslagperiode kwamen rapporten van het L.E.I. betreffende de bedrijfsuitkomsten in de particuliere bosbouw in de jaren 1976 en 1977 gereed. Het onderzoek, dat op verzoek van het Bosschap werd verricht, sluit aan bij eerdere onderzoeken terzake, die betrekking hadden op de jaren 1968, 1972 en 1975.

De rapporten bevatten de uitkomsten van 91 bosbedrijven in diverse grootteklassen, gespreid over het gehele land met een gezamenlijke oppervlakte van 23.214 ha in 1976, respectievelijk 22.940 ha in 1977.

In 1976 bedroeg het negatieve bedrijfsresultaat f 71,— per ha en in 1977 f 80,—.

Indien men ervan uitgaat, dat 1 ha bos een waarde van f 6.000,— vertegenwoordigt, komt dit neer op een negatief rendement van 1,1% in 1976 en 1,3% in 1977 (in 1975 was het negatief rendement 1,6%).

De exploitatierekening van de onderzochte bosbedrijven omgerekend per ha zag er als volgt uit:

1976

opbrengsten per ha:		kosten per ha:	
houtopbrengsten			
op stam	f 96,—	arbeidslonen	f 200,—
geveld	f 49,— f 145,—	werk door derden	f 27,—
Overige		werktuigkosten	f 22,—
bedrijfs-		grond- en hulpstoffen	f 20,—
opbrengsten	f 26,—	bosbedrijfsgebouwen	f 1,—
		grond en houtopstand	f 26,—
subsidies en		beheer, leiding en	
bijdragen:		toezicht	f 90,—
		overige bedrijfskosten	f 4,—
openstelling			
C.R.M.	f 45,—		
herbebossing	f 20,—		
overige	f 83,— f 148,—		
verlies	f 71,—		
totaal	f 390,—		f 390,—

1977

opbrengsten per ha:		kosten per ha:	
houtopbrengsten			
op stam	f 61,—	arbeidslonen	f 232,—
geveld	f 60,— f 121,—	werk door derden	f 30,—
overige		werktuigkosten	f 24,—
bedrijfs-		grond- en hulpstoffen	f 17,—
opbrengsten	f 25,—	bosbedrijfsgebouwen	f 1,—
subsidies en			
bijdragen:		grond en houtopstand	f 27,—
openstelling		beheer, leiding en	
C.R.M.	f 83,—	toezicht	f 103,—
herbebossing	f 17,—	overige bedrijfskosten	f 5,—
overige	f 113,— f 213		
verlies	f 80,—		
totaal	f 439,—		f 439,—

Het onderzoek naar de bedrijfsuitkomsten in de bosbouw zal worden voortgezet, waarbij er naar gestreefd zal worden ieder jaar te rapporteren over uitkomsten die betrekking hebben op gegevens inzake het daaraan voorafgegane kalenderjaar.

§ 3. DE RENTABILITEIT VAN DE TEELT VAN ENIGE PIONIERHOUTSOORTEN BIJ KORTE OMLOPEN *)

De commissie rentabiliteit en kosten/baten bosbouw maakte in 1978 een berekening van de financiële resultaten van de teelt van de pionierhoutsoorten populair, Japanse lariks en Corsicaanse den bij korte omlopen op terreinen, die voorheen geen bos hebben gedragen. De financiële resultaten uitgedrukt in het saldo - opbrengsten minus kosten - aan het eind van de omloop, het saldo per ha per jaar en de interne rentevoet (zie par. 4), zijn neergelegd in de hierna opgenomen tabel.

*) Het rapport is verkrijgbaar bij het secretariaat van het Bosschap.

Overzicht van saldo - opbrengsten minus kosten exclusief netto pacht ad f 200,— per ha per jaar 2) volgens eindwaardeberekening (guldens per ha per jaar) alsmede van de berekende interne rentevoet.

Houtsoort, model en omloop	Eindwaarde bij			Saldo per ha per jaar bij			Interne rentevoet excl. rasterkosten	Interne rentevoet incl. rasterkosten
	2%	4%	6%	2%	4%	6%		
Populier								
1.2 15 jr	6533	5913	5093	370	284	206	12,6	-
1.3 15 jr	4764	4283	3653	270	206	148	12,4	-
1.4 1) 18 jr	9826	9096	8084	450	341	247	-	13,2
1.4	9966	9311	8410	456	349	257	14,0	-
2.1 12 jr	6241	5794	5231	456	371	293	15,5	-
2.2 12 jr	5860	5519	5093	428	353	285	17,2	-
2.3 13 jr	7216	6832	6345	482	395	317	17,3	-
2.4 1) 15 jr	13571	13030	12318	769	626	499	-	18,2
2.4	13703	13221	12591	777	635	510	19,2	-
2.5 15 jr	14247	13847	13328	808	665	540	21,1	-
Japanse lariks								
20 jaar 1)	3946	3089	1840	159	100	47	-	8,0
20 jaar	4406	3825	2998	178	124	77	10,2	-
25 jaar 1)	7798	6516	4482	239	150	77	-	8,6
25 jaar	8306	7412	6032	254	171	104	10,3	-
30 jaar 1)	12048	10201	7013	291	175	84	-	8,4
30 jaar	12609	11290	9088	305	194	108	9,8	-
Corsicaanse den								
34 jaar 1)	6253	3482	-1679	128	48	-15	-	5,5
34 jaar	6860	4757	940	140	65	9	6,4	-
39 jaar 1)	12888	9095	1397	217	97	9	-	6,2
39 jaar	13558	10646	4902	228	113	32	7,0	-
44 jaar 1)	16782	11680	391	237	97	2	-	6,0
44 jaar	17522	13567	5081	247	113	24	6,7	-

1) inclusief rasterkosten c.q. kosten individuele boombescherming ter voorkoming van wildschade

2) netto pacht = bruto pacht minus de al in rekening gebrachte waterschapslasten

§ 4. DE RENTABILITEIT VAN DE TEELT VAN DE GROVE DEN EN DE CORSICAANSE DEN +)

Door de commissie rentabiliteit en kosten/baten bosbouw werden berekeningen opgesteld van de rentabiliteit van de teelt van de grove den en de Corsicaanse den, welke deel uitmaken van een reeks rentabiliteitsberekeningen van verschillende boomsoorten (zie tevens par. 3).

De pinussoorten zijn van belang in verband met hun grote aandeel in het totale bosareaal in Nederland en de vele gebruiksmogelijkheden van het grenenhout. Uitgegaan werd van herbebossing waarbij verschillende factoren werden gevarieerd, zoals de boniteit (de kwaliteit van de groeiplaats), de leeftijd van het plantsoen, het aantal planten per hectare bij de aanleg, het aantal dunningen en de omlooptijd.

+) Het rapport is verkrijgbaar bij het secretariaat van het Boschap.

De modellen zijn in bijgaande tabel kortweg aangeduid door een letter-cijfer combinatie waarbij is uitgegaan van de volgende indeling:

plantsoen	boniteit	aantal dunningen vóór eindkap	
A = 2-jarig plantsoen 4500 stuks per ha	I		
B = 3-jarig plantsoen 4500 stuks per ha	II	1 = 7 dunningen	alleen grove den
C = 3-jarig plantsoen 3000 stuks per ha	III	2 = 10 dunningen	

De rentabiliteit werd berekend volgens de methode van de eindwaardeberekening (opbrengst minus kosten) bij een rentevoet van 2, 4 en 6% per jaar en volgens de interne rentevoet.

De interne rentevoet is het rentepercentage dat moet worden gehanteerd om te bereiken dat alle kosten tot het einde van de omloop berekend op basis van samengestelde interest

Corsicaanse dennenbos op Texel.

gelijk zijn aan de opbrengsten tot dat tijdstip, berekend op basis van samengestelde interest.

De financiële uitkomsten zijn vermeld in de hiernavolgende tabel.

Overzicht van saldi - opbrengsten minus kosten - volgens eindwaardeberekening (in gulden per hectare en per hectare per jaar) exclusief netto pacht, alsmede van de interne rentevoet.

Model	Omloop in jaren	Rentevoet 2%		Rentevoet 4%		Rentevoet 6%		Interne rente- voet	
		Eind omloop	Jaarl. saldo	Saldo per ha	Saldo/ ha/-jaar	Saldo per ha	Saldo ha/jaar	Exkl. netto pacht	Inkl. netto pacht 1)
GROVE DEN A I 1	31	6582	152	4766	77	1477	16	6½%	1¼%
	41	12527	196	9538	91	2524	14	6¼%	2¼%
	54	20421	209	15643	82	-3292	-8	5 ⅞%	2¼%
A II 1	38	6251	109	3454	38	-2442	-16	5¼%	1½%
	51	12038	135	6889	41	-7424	-22	5⅛%	2%
	73	19796	119	7628	17	-50251	-41	4½%	1¾%
A III 1	34	1734	35	-584	-8	-5049	-45	3⅝%	¾%
	48	5699	70	802	5	-11616	-42	4⅛%	1¾%
	70	10847	70	-2700	-7	-55399	-53	3¾%	1¾%
A I 2	31	3830	89	1960	32	-1428	-16	5¼%	<0%
	39	7673	129	4862	52	-1253	-8	5¾%	¾%
	54	14390	147	9515	50	-5792	-15	5¼%	1½%
B I 1	30	5339	134	2863	49	-1946	-24	5¼%	1%
	40	11266	183	6776	69	-3302	-21	5½%	2%
	53	18792	199	11038	61	-12898	-35	5¼%	2⅛%
B I 2	30	2810	67	168	2	-4530	-54	4%	<0%
	38	6478	113	2409	26	-6199	-43	4¾%	¾%
	53	12513	132	4717	25	-18984	-51	4⅝%	1¼%
B II 2	37	2341	42	-1656	-19	-9793	-68	3¼%	<0%
	48	5695	70	-1334	-9	-19282	-65	3¾%	¾%
	72	11036	68	-9142	-22	-94564	-76	3½%	1%
B III 2	42	367	5	-4922	-45	-20803	-111	2¼%	<0%
	64	4219	34	-11078	-37	-64393	-89	2¾%	1%
	107	1564	4	-93107	-54	-877247	-98	2%	1¼%
C I 1	30	6540	158	4684	80	1325	16	6½%	1½%
	40	12489	202	9470	96	2416	14	6½%	2¼%
	53	20372	214	15528	84	-401	-1	5¾%	2½%

1) Jaarlijkse netto pacht: boniteit I f 180, boniteit II f 130 en boniteit III f 80. Netto pacht is bruto pacht minus al in rekening gebrachte waterschapslasten.

Model	Omloop in jaren	Rentevoet 2%		Rentevoet 4%		Rentevoet 6%		Interne rente- voet	
		Eind omloop	Jaarl. saldo	Saldo per ha	Saldo/ ha/-jaar	Saldo per ha	Saldo ha/jaar	Exkl. netto pacht	Inkl. netto pacht 1)
CORSI- CAANSE DEN B I	28	9541	252	7642	147	4287	59	74%	3¾%
	39	20500	345	17919	191	11280	73	7½%	4½%
	46	33665	444	30919	234	21184	88	7¾%	4¾%
C I	28	10802	285	9842	189	8076	111	9½%	4½%
	39	22071	371	21208	225	18471	120	9¼%	4¼%
	46	35469	465	35374	265	31998	131	9%	5¼%
C II	34	10728	219	9400	129	6584	59	8%	3¾%
	44	21926	309	20565	171	15835	74	8%	4¼%
	54	35670	364	35052	182	27811	70	7¾%	4¼%
C III	40	10604	172	8725	88	4225	25	6¾%	4½%
	53	21936	230	19628	106	10185	27	6¾%	4½%
	66	36086	260	34227	106	15496	19	6½%	4½%

1) Jaarlijkse netto pacht; boniteit I f 180, boniteit II f 130 en boniteit III f 80. Netto pacht is bruto pacht minus al in rekening gebrachte waterschapslasten.

§ 5. DISCUSSIONENOTA MET BETREKKING TOT VAN OVERHEIDSWEGE GETROFFEN REGELINGEN TER VERBETERING VAN DE FINANCIËLE POSITIE VAN DE NEDERLANDSE LAND- EN BOSBOUW

Aangezien het in de praktijk nogal eens voorkomt, dat bedrijfsuitkomsten in de landbouw en de bosbouw met elkaar worden vergeleken zonder dat rekening wordt gehouden met de aan die sectoren op grond van door de overheid getroffen regelingen verleende steun, werd door de commissie rentabiliteit kosten/baten bosbouw een discussienota opgesteld om inzicht te verschaffen in de omvang van die steun. Dit inzicht is onmisbaar om tot een verantwoorde economische vergelijking tussen beide sectoren te komen. De commissie achtte het niet juist dat bij het naast elkaar stellen van de netto toegevoegde waarde die in landbouw en bosbouw worden bereikt, danwel bij vergelijking van financiële uitkomsten in landbouw- en bosbouwbedrijven geen rekening wordt gehouden met verschillen in overheidssteun die de bedrijven in deze sectoren ten deel vallen. De in de nota besproken regelingen hebben betrekking op het Europese landbouwmarkt- en prijsbeleid en het Europese en het Nederlandse landbouwstructuurbeleid. Buiten beschouwing zijn gebleven overheidsvoorzieningen voor deze sectoren op het gebied van onderwijs, onderzoek, voorlichting en fiscale faciliteiten.

In de nota wordt allereerst in het kort ingegaan op de doelstellingen en de instrumenten van het Europese landbouwmarkt- en prijsbeleid en van het nationale bosbouwbeleid. De belangrijkste doelstelling van de Europese landbouwmarkt- en prijsbeleid is onder-

meer via een systeem van zogenaamde variabele heffingen de Europese producenten van landbouwproducten een bepaalde inkomensbescherming te bieden tegen de veelal lagere prijzen voor die producten die op de wereldmarkt buiten de E.G. gelden, door als het ware een kunstmatige scheidslijn te leggen tussen de E.G. binnenmarkt en de wereldmarkt.

Doel van het nationale bosbouwbeleid is uitbreiding en instandhouding van het Nederlandse bosareaal ten behoeve van de houtproductie, de recreatie en het natuurbehoud. Aangezien een exacte kwantificering van de omvang van de voor een douaneunie als de E.G. en derhalve eveneens voor een daarvan deel uitmakend land als Nederland, onder meer in verband met het ontbreken van de daarvoor noodzakelijke gegevens niet uitvoerbaar is, werd door de commissie met behulp van een theoretische modelmatige uiteenzetting over het systeem van variabele heffingen een schatting gemaakt van de omvang van de inkomensoverdrachten voor de Nederlandse landbouw voortvloeiende uit het E.G.-markt- en prijsbeleid voor die marktsituatie waarbij de E.G. markt-prijzen voor agrarische producten boven het niveau van de wereldmarkt (de markt buiten de E.G. dus) liggen. Becijferd werd dat inclusief de landbouwstructuurverbeterende maatregelen de steun aan de Nederlandse landbouw jaarlijks f 3½ à f 4½ miljard bedraagt. Een inkomenssteun - in hoofdzaak bestaande uit inkomensoverdrachten van consumenten naar producenten - van een dergelijk niveau wordt gegeven de hoge zelfvoorzieningsgraad voor landbouwproducten in de E.G. bereikt, in die jaren, waarin de binnen de E.G. geldende prijzen voor agrarische producten zoals granen, suiker, vlees, melkpoeder, boter e.d. hoger zijn dan de prijzen voor die producten op de wereldmarkt.

De overheidssteun aan de bosbouw (gemeenten en particulieren) werd in hoofdzaak aan de hand van de begroting van het Ministerie van Landbouw en Visserij becijferd op f 20 mln per jaar. In dit bedrag zijn begrepen de geschatte tekorten van het gemeentelijke bosbedrijf die t.l.v. de begrotingen van de diverse bosexploiterende gemeenten komen en de beheersbijdragen die in velerlei vorm door het Rijk en de betreffende provincies speciaal aan particuliere natuurbeschermingsorganisaties worden toegekend o.m. voor de door deze organisaties te beheren bossen.

§ 6. DE WET INVESTERINGSREKENING

In 1978 behandelde de Tweede Kamer der Staten-Generaal het ontwerp van Wet Investeringsrekening (W.I.R.) Het wetsontwerp - dat inmiddels tot wet is verheven - beoogt door middel van toekenning van een basispremie en van toeslagen de investeringslust bij ondernemingen te bevorderen.

Deze basispremie en toeslagen bij investeringen zijn in de plaats gekomen van de voorheen geldende investeringsaftrek en vervroegde afschrijvingsregeling op bedrijfsgebouwen buiten de Randstad bij inkomstenbelasting en vennootschapsbelasting.

Op grond van artikel 61a, vijfde lid, letter h onder 1e van het ontwerp van Wet Investeringsrekening (wetsontwerp no. 14377) worden niet tot de bedrijfsmiddelen waarvoor bij investering een basispremie en toeslagen worden toegekend, gerekend bedrijfsmiddelen welke bestemd zijn om - direct of indirect - hoofdzakelijk te worden gebruikt voor de uitoefening van het bosbedrijf als bedoeld in artikel 8, letter a van de Wet op de Inkomstenbelasting 1964.

In laatstgenoemde bepaling is de bosbedrijfsvrijstelling neergelegd, inhoudende dat de voordelen uit binnenlands bosbedrijf met uitzondering van hakhoutexploitatie niet tot de fiscale winst worden gerekend.

Deze vrijstelling die sedert 1926 in de inkomstenbelastingwetgeving voorkomt, beoogt onder meer bij te dragen tot de instandhouding van bossen hier te lande.

Het Bosschap sprak er zijn bevreemding over uit dat juist de bosbouw in het wetsontwerp uitgesloten werd van investeringspremies en investeringstoelagen. Het wees er in dit verband op, dat de bosbedrijfsvrijstelling in het verleden stellig aan haar doel, te weten de bosinstandhouding had beantwoord, doch dat dit tengevolge van de negatieve bedrijfsuitkomsten in de bosbouw de laatste jaren niet meer het geval is.

In het licht van deze omstandigheid drong het Bosschap er ter verbetering van de rendementspositie van het bosbedrijf en ter bevordering van de werkgelegenheid in de bosbouw en de aan de bosbouw toeleverende bedrijven op aan het wetsontwerp zodanig te wijzigen, dat ook investeringen in de bosbouw voor de in de Wet Investeringsrekening voorziene premies en toelagen in aanmerking kunnen komen.

Het Bosschap wees erop, dat de in de toelichting op het wetsontwerp Investeringsrekening gegeven argumentatie dat de bosbouw niet bijdraagt tot de voeding van de investeringsrekening en derhalve uitgesloten is van premies en toelagen in het licht van de ratio die aan de bosbedrijfsvrijstelling ten grondslag ligt, niet past.

Het verzoek van het Bosschap tot schrapping van artikel 61a vijfde lid letter h onder 1e in het wetsontwerp vond helaas bij de wetgever geen gehoor.

§ 7. DE HOUTMARKT

a. Algemeen

De houtprijzen volgden ook in de jaren 1978 en 1979 de in de voorgaande jaren opgetreden stijgende tendens.

Ten opzichte van het prijsniveau 1977 stegen de prijzen met gemiddeld 15 à 20%.

De relatieve houtschaarste duurt voort in Europa, ondanks grotere importen uit Canada en de Sovjet-Unie. De Duitse Bondsrepubliek importeert zelfs Zuid-Amerikaans rondhout-naaldhout om aan de vraag van de inlandse zagerijen, die uit de eigen houtproductie onvoldoende bevoorraad kunnen worden, te voldoen. De onzekerheden op de tropische loofhoutmarkt zijn mede oorzaak van de prijsstijging van het hardhout uit de gematigde klimaat-zône.

De waardeontwikkeling van de Amerikaanse dollar had slechts een geringe invloed op de internationale houtmarkt.

De winter van 1979 veroorzaakte veel hinder bij de exploitatie van het inlandse hout in het bos.

Vooraf in de maanden januari en februari lag in het Noorden en Oosten van het land het boswerk vrijwel stil.

b. Naaldhout

De vraag naar zwaar naaldhout-zaaghout en zwaar naaldhout-paalhout (0,5 - 1,25 m³ per stam) bleef goed.

Grove den zowel als lariks en fijnspar van 1 m³ en meer per stam bracht in het algemeen meer dan f 100,— per m³ op. Voor het zeer zware douglas-zaaghout circa 1,5 m³ en meer per stam lagen de prijzen per m³ nog hoger. Deze liepen zelfs op tot f 160,— per m³.

De op het zware naaldhout aansluitende categorie profiteerde mee van de grote vraag naar dit hout.

Hout, een waardevol produkt.

Dit is o.m. een gevolg van wijzigingen in de techniek van het zagen, waardoor sortimentsgrenzen enigszins vervagen.

In afwijking van de tendens in andere Europese landen kon een hogere prijs voor grenen papierhout worden bedongen, namelijk f 51,— per stapelmeter aan de berijdbare weg (d.i. f 72,50 per m³).

De prijs voor het spaanplatenhout steeg in 1979 bij levering aan de Belgische fabrieken tot f 50,- per stère.

In het algemeen kan worden vastgesteld dat de toenemende vraag naar brandhout van invloed is op de prijsontwikkeling op de markt van de lichtere sortimenten. Dit geldt zowel voor naaldhout als voor loofhout (beuk en berk).

De calorische waarde van 1 stère brandhout staat gelijk met die van 200 liter olie. Daar de houtverwerkende industrie ook vraag uitoefent naar de lichtere houtsortimenten mag een verdere prijsstijging bij levering van geveld hout aan de berijdbare bosweg worden verwacht.

Het verkopen van lichtere sortimenten op stam afkomstig van dunningen uit kort na de

tweede wereldoorlog aangelegde bossen van ± 30 jarige leeftijd verloopt moeilijk, door de hoge arbeidskosten, die zwaar op dit arbeidsintensieve werk drukken.

c. Loofhout

De inlandse eik bleef verder in trek. Voor zeer goede onderstammen werd rond f 500,—/m³ betaald.

Ook de prijs van beukehout trok na de droogtevallingen uit 1976 en 1977 weer aan. Populierezaaghout werd minder gevraagd, zodat de prijs wat afbrokkelde tot circa f 80,—/m³ (geveld hout van circa 1¼ - 1½ m³ per stuk).

Voor populierpapierhout was er ruim voldoende afzet tegen prijzen die tot f 40,—/ton op stam lagen.

VII SOCIALE AANGELEGENHEDEN

§ 1. ONTWIKKELING ROND DE C.A.O. VOOR DE PARTICULIERE BOSBOUW 1978-1979

In de hoofdafdeling sociale zaken van het Bosschap hebben partijen op 20 februari 1978 overeenstemming bereikt over de c.a.o. voor de particuliere bosbouw voor het tijdvak 1 maart 1978 tot en met 28 februari 1979.

Ten opzichte van de c.a.o. 1977-1978 werden de volgende wijzigingen aangebracht:

- a. loonsverhoging;
- b. wijziging bepaling vaste toeslag van tenminste 5% en ten hoogste 18%;
ub5c. dienstjarentoeslag;
- d. minimum vakantietoeslag;
- e. vakantiedagen;
- f. overige toeslagen en vergoedingen;
- g. spaarregeling;
- h. omschrijving van het begrip "tijddoel" bij kort verzuim met behoud van loon;
- i. loonspecificatie;
- j. wijziging vaste jaarcontracten;
- k. bedrijfsgezondheidszorg;
- l. vervroegde uittreding 64-jarige werknemers;
- m. bijdrage aan vakbondsactiviteiten;
- n. overleg inzake werkgelegenheidsbeleid in de bosbouw.

ad a.

De weklonen en als gevolg daarvan ook de uurlonen werden in verband met de in 1978 opgetreden stijgingen van de kosten van levensonderhoud en met inachtneming van de daaromtrent overeengekomen minimumbedragen per procent loonsverhoging op 1 juli met 1,5% en op 31 december met 2% verhoogd.

Op 31 december 1978 bedroegen de weklonen en uurlonen van werknemers van 22 jaar en ouder (exclusief de vaste toeslag van tenminste 5% en ten hoogste 18%):

Vaste werknemers	weekloon	uurloon
specialistische arbeider	f 445,20	f 11,13
bosarbeider A	f 424,00	f 10,60
bosarbeider B	f 413,20	f 10,33

Losse werknemers

specialistische arbeider	f 450,40	f 11,26
bosarbeider A	f 428,80	f 10,72
bosarbeider B	f 418,00	f 10,45

ad b.

De bepaling inzake de vaste toeslag - voorheen vaste accoordervings toeslag - van tenminste 5% en ten hoogste 18% op het tijdloon werd opgenomen in het c.a.o. artikel over de tijdlonen.

In artikel 55 lid 5 der c.a.o. werd bepaald dat de werkgever aan de werknemer een toeslag zal toekennen van tenminste 5% en ten hoogste 18% van het tijdloon.

ad c.

Ingevoerd werd een dienstjarentoeslagbepaling, luidende:

1. De werkgever zal aan de werknemer die een ononderbroken dienstverband van respectievelijk tien en vijf jaren met zijn onderneming heeft, een dienstjarentoeslag op het tijdloon verstrekken van f 6,— resp. f 3,— per gewerkte week.
2. De werkgever zal aan de werknemer, die ononderbroken tien jaar bij cultuurmaatschappijen gewerkt heeft, een dienstjarentoeslag verstrekken van f 3,— per gewerkte week.
3. De onder 1 en 2 genoemde toeslagen mogen niet cumulatief worden verstrekt.

ad d.

De minimumvakantietoeslag voor werknemers van 22 jaar en ouder en jeugdige werknemers die kostwinner zijn werd verhoogd tot f 1850,— per contractjaar.

ad e.

Het aantal vakantiedagen werd voor alle categorieën werknemers verhoogd met 1 dag per contractjaar.

ad f.

Ingaande 1 maart 1978 golden voor de hieronder vermelde toeslagen en vergoedingen de volgende bedragen:

- toeslag speciale werkzaamheden bij werk in bomen, waarbij de werknemer zich 7 meter of meer boven de grond bevindt, f 15,— per week;
- toeslag sproeien f 1,75 per uur gedurende de duur van het sproeien;
- toeslag E.H.B.O. diploma f 2,— per week;
- afstandsvergoedingen
 - 5 - 10 km f 1,75 per dag
 - 10 - 15 km f 2,50 per dag
 - 15 km en meer f 3,25 per dag

- gereedschapsvergoeding f 2,75 per week c.q. f 0,55 per dag;
- kledingvergoeding f 3,75 per week c.q. f 0,75 per dag;
- maximumvergoeding gebruik dienstwoning f 29,— per week.

ad g.

Het maximumbedrag uit de in de c.a.o. opgenomen spaarregeling bedroeg met ingang van 1 maart 1978 f 15,— per week.

ad h.

Bij doorbetaling van loon bij kort verzuim wordt onder 'tijdloon' verstaan "tijdloon met toeslagen".

ad i.

Bij iedere loonbetaling zal de werkgever aan de werknemer een opgave verstrekken van het verdiende loon en de inhoudingen daarop, met dien verstande, dat aan werknemers met wie een vaste beloning is overeengekomen, slechts een dergelijke opgave wordt verstrekt indien de beloning zich wijzigt.

ad j.

Overeengekomen werd de bestaande zogenaamde vaste jaarcontracten met werknemers met een vast dienstverband te wijzigen en te vervangen door contracten die voor de eerste maal worden afgesloten voor tenminste 12 maanden en welke vervolgens overgaan in contracten voor onbepaalde tijd.

Dit hield in dat alle reeds op 1 maart 1978 ingegane vaste jaarcontracten bij wijze van overgangsregeling tot 1 maart 1979 doorlopen. Eerst vanaf 1 maart 1979 worden deze contracten omgezet in overeenkomsten voor onbepaalde tijd.

Onder "vaste werknemers" worden ingevolge artikel 3 lid 1 onder a thans verstaan "zij, die voor onbepaalde tijd worden aangenomen, hetzij met een volledige, hetzij met een gedeeltelijke werkweek, met dien verstande dat bij aanvang van het dienstverband tenminste een periode van 12 aaneengesloten kalendermaanden wordt overeengekomen".

De ontslagtermijnen in de c.a.o. blijven ongewijzigd.

Zoals tot dusverre steeds gold, is bij ontslag een vergunning van de Directeur van het Gewestelijk Arbeidsbureau nodig, met uitzondering van ontslag op staande voet wegens dringende redenen en beëindiging der dienstbetrekking met wederzijds goedvinden.

ad k.

Inzake bedrijfsgezondheidszorg in de particuliere bosbouw werd bepaald dat de werkgever zich uiterlijk op 1 januari 1979 aansluit bij de dichtst bij zijn bedrijf gelegen erkende bedrijfsgeneeskundige dienst en dat hij in samenwerking met deze dienst die maatregelen zal treffen welke in het belang van de gezondheid van de werknemers noodzakelijk zijn. De werknemer van zijn kant zal medewerking verlenen aan een geneeskundig onderzoek en zich houden aan alle maatregelen die in verband daarmee overeenkomstig de door de werkgever van de zijde van de bedrijfsgeneeskundige dienst ontvangen adviezen door deze noodzakelijk worden geacht.

ad l.

Partijen kwamen overeen om per 1 januari 1979 in de bosbouw evenals in de landbouw de mogelijkheid van vrijwillige vervroegde uittreding voor 64-jarige werknemers in te voe-

ren, die het laatste jaar tenminste 26 weken en de laatste 10 jaar 260 weken verzekerd zijn geweest bij het Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw en/of het Bedrijfspensioenfonds voor het Bloembollenbedrijf.

Degenen, die van deze regeling gebruik maken, ontvangen tot hun 65e jaar een uitkering van 85% van hun netto loon met als minimum het netto wettelijk minimumloon, terwijl de opbouw van hen pensioenrechten gedurende hun 65e levensjaar wordt voortgezet.

Voorts blijven zij verzekerd op grond van de Ziekenfondswet.

In de loop van 1978 werd in verband met de invoering van de vervroegde uittredingsregeling in de agrarische sectoren de Stichting Uittreding Werknemers Agrarische Sectoren (S.U.W.A.S.) opgericht.

Het A.S.F. is belast met de uitvoering van de regeling.

ad m.

Overeengekomen werd een bedrag gelijk aan 0,25% van de loonsom in de agrarische bedrijfstakken inclusief de bosbouw beschikbaar te stellen voor de financiering van activiteiten op het gebied van de voorlichting, vorming en scholing van werknemers, voor een voorziening in de loonderving bij educatief verlof, de uitvoering van c.a.o. regelingen inzake de voorbereiding op de pensionering, de dienstverlening aan ondernemingen in het belang van de bevordering van goede arbeidsverhoudingen in algemene zin en het verrichten van studie en onderzoek en het geven van voorlichting op bovengenoemde terreinen.

ad n.

Partijen bij de c.a.o. menen dat de ontwikkeling van de werkgelegenheid in de bosbouw een onderwerp van gezamenlijk overleg van de ondernemers- en de werknemersorganisaties dient te vormen.

De wijze waarop dit overleg binnen Bosschapsverband zal worden uitgevoerd werd in een protocol dat deel uitmaakt van de c.a.o. vastgelegd.

§ 2. ONTWIKKELINGEN ROND DE C.A.O. PARTICULIERE BOSBOUW 1979-1980

In de hoofdafdeling sociale zaken van het Bosschap hebben partijen op 10 april 1979 overeenstemming bereikt over de c.a.o. voor de particuliere bosbouw voor het tijdvak 1 maart 1979 tot en met 29 februari 1980.

Ten opzichte van de c.a.o. 1978-1979 werden de volgende wijzigingen aangebracht:

- a. loonsverhoging;
- b. invoering functieloon voorman;
- c. minimum vakantietoeslag;
- d. vakantiedagen;
- e. dienstjarentoeslag;
- f. overige toeslagen en vergoedingen;
- g. uitbreiding werkingssfeer c.a.o.;
- h. invoering bepalingen m.b.t. educatief en pré pensioneringsverlof;
- i. regeling inzake aanwijzing vakbondscontactpersoon;
- j. uitbreiding vervroegde uittredingsregeling voor oudere werknemer.

Werken met de motorkettingzaag.

ad a.

De weklonen en als gevolg daarvan ook de uurlonen werden in verband met de in 1979 opgetreden stijgingen van de kosten van levensonderhoud en met inachtneming van de daaromtrent overeengekomen minimum- en maximumbedragen per procent loonsverhoging op 2 juli 1979 met 1,8% en op 31 december 1979 met 2,5% verhoogd.

Voorts werden op 2 juli 1979 de tijdlonen verhoogd met 1,25% initiële verhoging.

Op 31 december 1979 bedroegen de weklonen en uurlonen van werknemers van 22 jaar en ouder (exclusief de vaste toeslag van tenminste 5% en ten hoogste 18%):

vaste werknemers	weekloon	uurloon
specialistische werknemer	f 473,60	f 11,84
bosarbeider A	f 451,20	f 11,28
bosarbeider B	f 440,40	f 11,01
losse werknemers	weekloon	uurloon
specialistische arbeider	f 479,20	f 11,98
bosarbeider A	f 456,40	f 11,41
bosarbeider B	f 445,20	f 11,13

ad b.

Overeengekomen werd om met ingang van 1 maart 1979 een apart functieloon voor de voorman in te voeren dat berekend wordt op basis van de formule tijdloon bosarbeider A + 10%. In verband daarmee werd in het c.a.o. artikel dat handelt over de functieindeling van c.a.o. werknemers de voorman omschreven als de werknemer, die belast is met de verdeling van het werk en het geven van leiding van minstens 3 andere werknemers. De functielonen voor voorlieden ontwikkelden zich in 1979 als volgt:

vast dienstverband	weekloon	uurloon
per 1 maart 1979	f 466,40	f 11,66
per 2 juli 1979	f 482,40	f 12,06
per 31 december 1979	f 496,40	f 12,41

los dienstverband	weekloon	uurloon
per 1 maart 1979	f 471,60	f 11,79
per 2 juli 1979	f 488,00	f 12,20
per 31 december 1979	f 502,00	f 12,55

Voorlieden die vóór 1 maart 1979 toeslagen op het tijdloon ontvingen van meer dan 10% van dat tijdloon - diplomatoeslag niet meegerekend - behielden deze toeslagen voorzover deze althans het beloningsniveau op basis tijdloon bosarbeider A + 10% overtroffen. De speciale toeslag voorman kwam te vervallen.

ad c.

De minimumvakantietoeslag werd voor alle categorieën werknemers verhoogd. Voor werknemers van 22 jaar en jeugdige werknemers die kostwinner zijn bedroeg de toeslag f 2000,— per „vakantiejaar”, zijnde de periode van 1 maart tot 1 maart daaropvolgend.

ad d.

Het aantal vakantiedagen werd voor alle categorieën werknemers verhoogd met 1 dag per jaar.

ad e.

Partijen besloten de bepalingen m.b.t. de dienstjarentoeslag als volgt te redigeren:

1. De werkgever zal aan de werknemer die een ononderbroken dienstverband van respectievelijk tien en vijf jaren met zijn onderneming heeft, een dienstjarentoeslag op het tijdloon verstrekken van f 6,30 resp. f 3,15 per gewerkte week.
2. De werkgever zal aan de werknemer, die ononderbroken tien jaar bij cultuurmaatschappijen gewerkt heeft, een dienstjarentoeslag verstrekken van f 3,15 per gewerkte week.
3. De onder 1 en 2 genoemde toeslagen mogen niet cumulatief worden verstrekt.

ad f.

Ingaande 1 maart 1979 golden voor de hieronder vermelde toeslagen en vergoedingen de volgende bedragen:

- toeslag speciale werkzaamheden bij werk in bomen, waarbij de werknemer zich 7 meter of meer boven de grond bevindt f 16,— per week;
- toeslag voor het sproeien f 1,85 per uur gedurende de duur van het sproeien;
- toeslag E.H.B.O. diploma f 2,10 per week;
- afstandsvergoedingen:
 - 5 - 10 km f 1,85 per dag
 - 10 - 15 km f 2,75 per dag
 - 15 km en meer f 3,50 per dag;
- autokostenvergoedingsregeling voor personeel in dienst van cultuurmaatschappijen minimum 33 cent en maximum 38 cent per kilometer;
- gereedschapsvergoeding f 3,— per week;
- kledingvergoeding f 5,— per week;
- maximum vergoeding gebruik dienstwoning f 31,— per week

ad g.

Overeengekomen werd de werkingssfeer van de c.a.o. uit te breiden tot het personeel dat belast is met werkzaamheden in natuurterreinen en tot het personeel belast met het houden van toezicht op bossen en natuurterreinen.

ad h.

Inzake pré-pensioneringsverlof werd tussen partijen overeengekomen dat werknemers van 62 jaar en ouder recht hebben op maximaal 5 dagen onbetaald verlof gedurende het c.a.o.-tijdvak voor het volgen van een cursus ter voorbereiding op de pensionering, voorzover deze wordt georganiseerd door de vakbeweging, in het kader van het project „Pensioen in Zicht”, dan wel door een instelling die daartoe door het STIVOS-bestuur is erkend. Deze verlofdagen komen in mindering op de extra vakantiedagen voor werknemers van 60 jaar en ouder. Een werknemer, die reeds tijdens een voorgaand c.a.o.-tijdvak het bovengenoemd aantal verlofdagen heeft genoten, kan hierop niet opnieuw een beroep doen.

Met betrekking tot educatief verlof kwamen partijen overeen om aan de werknemer per c.a.o.-tijdvak ten hoogste 5 dagen onbetaald verlof te verlenen voor het volgen van cursussen, die gegeven worden door de vakbeweging danwel door een hiermee verbonden jongerenorganisatie, of voor het volgen van een andere in algemene zin op de bosbouw gerichte cursus die erkend is door het STIVOS-bestuur.

ad i.

Overeengekomen werd in de c.a.o. bepalingen op te nemen met betrekking tot de aanwijzing van een vakbondscontactpersoon van de bij de c.a.o. partij zijnde werknemersorganisaties. Deze zijn bevoegd in ondernemingen met vijf of meer werknemers, dan wel op werkobjecten met vijf of meer werknemers, voorzover niet reeds een ondernemings-

raad of een andere vorm van personeelvertegenwoordiging in de onderneming is gevormd, in overleg met de betrokken werknemers, uit hun midden, een vakbondscontactpersoon aan te wijzen.

adj.

Partijen kwamen overeen om met ingang van 1 januari 1980 de regeling voor vrijwillig vervroegde uittreding uit te breiden tot 63-jarigen, die het laatste jaar tenminste 26 weken en de laatste 10 jaar 260 weken verzekerd zijn geweest bij de Bedrijfsvereniging voor het Agrarisch Bedrijf dan wel aangesloten zijn geweest bij het Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw. Degenen, die van deze regeling gebruik maken, ontvangen tot hun 65e jaar een uitkering van 85% van hun laatst genoten bruto-verdiensten, terwijl de opbouw van hun pensioenrechten gedurende hun 64e respectievelijk 65e jaar wordt voortgezet. Op 1 januari 1981 zal de vervroegde uittredingsregeling worden uitgebreid tot 62-jarigen. De werknemers zullen daartoe 0,3% van de loonsom in de bosbouw bijdragen.

§ 3. C.A.O. INZAKE BEDRIJFSRECHTSPRAAK IN DE PARTICULIERE BOSBOUW

Ter nadere uitvoering van het bepaalde in artikel 46 der c.a.o. particuliere bosbouw 1978-1979 handelende over de beslechting van gerezen geschillen omtrent de toepassing dezer c.a.o., besloot de hoofdafdeling sociale zaken tot invoering van een Reglement op het scheidsrecht voor arbeidsgeschillen in de bosbouw, hetwelk op 1 april 1978 werd vastgesteld en op 18 april daaropvolgend werd gepubliceerd in het Mededelingenblad Bedrijfsorganisatie.

Voorts werd besloten de regeling inzake de bedrijfsrechtspraak in de particuliere bosbouw neer te leggen in een aparte aan dit onderwerp gewijde collectieve arbeidsovereenkomst met een looptijd - behoudens stilzwijgende verlenging - van 1 maart 1978 tot en met 29 februari 1980.

§ 4. DE STICHTING TER ONDERSTEUNING VAN ACTIVITEITEN OP HET GEBIED VAN DE VOORLICHTING, DE VORMING EN DE SCHOLING VAN WERKNEMERS IN DE LANDBOUW (S.T.I.V.O.S.)

In 1972 is door de centrale werkgevers- en werknemersorganisaties in de landbouw de Stichting ter ondersteuning van activiteiten op het gebied van de Voorlichting, de Vorming en de Scholing van Werknemers in de Landbouw (S.T.I.V.O.S.) opgericht. In het bestuur van deze stichting is sedert maart 1979 ook de Nederlandse Vereniging van Boscigenaren vertegenwoordigd. Conform de Statuten heeft de stichting tot doel de financiering van een aantal werkzaamheden, welke ten behoeve van de agrarische bedrijfstak waaronder de bosbouw, plaatsvinden, met name:

- werkzaamheden welke verband houden met de voorlichting, de vorming en de scholing van de werknemer;
- de uitvoering van c.a.o.-regelingen op het gebied van educatief verlof;
- de uitvoering van c.a.o.-regelingen ter voorbereiding op de pensionering;
- het verlenen van diensten aan de ondernemingen in het belang van goede arbeidsverhoudingen in algemene zin, waaronder begrepen het bevorderen van het goed

functioneren van ondernemingsraden en andere vormen van overleg binnen de ondernemingen;

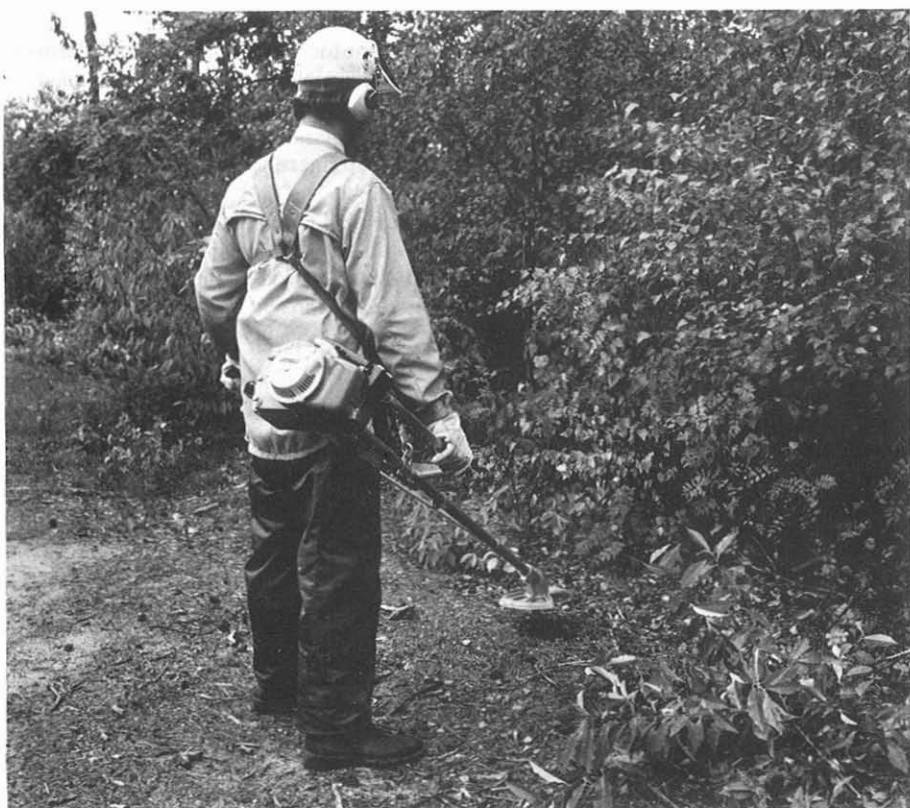
- het verrichten van studie en onderzoek en het geven van algemene voorlichting in het geheel der hier bedoelde werkzaamheden.

De middelen ten behoeve van S.T.I.V.O.S. worden bijeengebracht via een loomsomheffing die ten laste komt van de werkgever. De inning van de S.T.I.V.O.S.-gelden geschiedt door de Agrarische Sociale Fondsen.

Als basis voor de berekening van de heffing is gekozen voor de loonsom waarover de heffingsplichtige ondernemer - degene, die een bosbouwonderneming drijft als bedoeld in het Instellingsbesluit Bosschap - op grond van de Werkloosheidswet premie is verschuldigd aan de Agrarische Sociale Fondsen. Daar de loonsom over een kalenderjaar eerst achteraf definitief kan worden vastgesteld, wordt de heffing berekend over de loonsom van het voorafgaande kalenderjaar.

De heffing op basis van de Bosschapsheffingsverordening inzake S.T.I.V.O.S. bedraagt $\frac{1}{4}\%$ van de loonsom van alle werknemers die werkzaam zijn in het kader van een bosbouwonderneming.

Onder werknemer wordt in dit verband niet verstaan, degene, die de functie uitoefent van directeur van een rechtspersoon of onder welke andere naam ook belast is met de algemene leiding van een rechtspersoon, die een bosbouwonderneming drijft.

Met de bosmaaier in actie.

§ 5. ONDERZOEK NAAR DE KWANTITATIEVE EN KWALITATIEVE ONTWIKKELING VAN HET PERSONEELSBESTAND IN DE GROENE SECTOR

Tijdens de verslagperiode verschenen de laatste drie deelrapporten van het L.E.I.-onderzoek naar de kwantitatieve en kwalitatieve ontwikkeling van het personeelsbestand in de groene sector, te weten:

- het werktuigen- en machinepark in de groene sector;
- de huidige en toekomstige werkgelegenheid in de groene sector;
- het personeelsbestand in de groene sector een vooruitblik tot 1985.

In het verslag over de jaren 1976 en 1977 werd reeds bericht over dit onderzoek dat tot doel heeft inzicht te verschaffen in de ontwikkeling van het personeelsbestand in bossen, natuurterreinen en beplantingen.

Uit het onderzoek blijkt dat in 1975 in de categorie uitvoerend personeel circa 2630 man werkzaam waren in bossen en natuurterreinen. Het betreft hier personeel in dienst van de rijksoverheid, de gemeenten en particulieren. Van eerdergenoemde 2630 personen hadden 1650 een vast dienstverband. Van de overige 980 waren 570 tewerkgesteld via A.W.-verband en E-regeling. Voorts leert het onderzoek, dat bij eigenaren en beheerders van bossen en natuurterreinen (gemeenten niet meegerekend) een extra personeelsbehoefte van 250 man bestaat om de werkachterstand in bossen en natuurterreinen weg te werken.

Bovendien zal uitbreiding van het bosareaal leiden tot toename van het personeelsbestand. Bij een areaaltoename van 5000 ha stijgt de personeelsbehoefte met 100 man.

Verjonging van het personeelsbestand in de bosbouw leidt in het algemeen tot toename van de geschooldheid van het bosbouw personeel.

Vele oudere werknemers hebben na het verlaten van de lagere school niet of nauwelijks beroepsonderwijs genoten.

§ 6. VEILIGHEID IN DE BOSBOUW

Het verloop van het aantal ongevallen in de bosbouw in de jaren 1974 t/m 1979 was als volgt:

1974	132 ongevallen;	1975	119 ongevallen;
1976	125 ongevallen;	1977	102 ongevallen;
1978	101 ongevallen;	1979	93 ongevallen;

Er is sprake van een licht dalende tendens.

In 1979 kwamen tot medio maart in verband met de strenge winter en het vorst- en sneeuwverlet, vrijwel geen bedrijfsongevallen voor.

De commissie bosbouwveiligheid beraadde zich over veiligheidseisen bij het werken met de motorkettingzaag, bij het bomenonderhoud en de invoering van regionaal arbeidsveiligheids-onderricht voor het uitvoerend personeel in de gemeentelijke en particuliere bosbouw.

Voorts verscheen in 1979 de brochure „Veilig werken met vierwielige trekkers“, die op ruime schaal onder werkgevers en werknemers in de bosbouw en onder de leerlingen van bosbouwonderwijsinstellingen werd verspreid.

Het is zaak de veiligheidsvoorschriften goed in acht te nemen.

Teneinde te komen tot een goede voorlichting aan en begeleiding van werkgevers en werknemers in de bosbouw m.b.t. de arbeidsveiligheid en een goede controle op de naleving van de veiligheidsvoorschriften acht de commissie bosbouwveiligheid een regelmatig bezoek van ambtenaren van de Arbeidsinspectie aan de bosbedrijven noodzakelijk. Dit kan echter bij de huidige personeelsbezetting van de Arbeidsinspectie niet worden gerealiseerd.

In verband daarmee en in het licht van een in de rijksbegroting voor 1980 opgenomen uitbreiding van het personeel van de Arbeidsinspectie wendde het Bosschap zich op advies van de commissie bosbouwveiligheid tot de Minister van Sociale Zaken met het verzoek een deel van de personeelsuitbreiding te bestemmen voor de versterking van de buitendienst van de Arbeidsinspectie in een aantal bosrijke districten van die dienst.

§ 7. SCHOLING

In 1978 werd ten aanzien van 63 deelnemers van de opleiding in het kader van het Leerlingstelsel in de bosbouw een bijdrage verstrekt op grond van de Regeling Subsidie Scholing Leerlingwezen.

In 1979 waren dat 64 deelnemers.

Beide jaren werd voor deze regeling een bedrag van f 12.500,— uitgetrokken.

VIII WATERSCHAPSAANGELEGENHEDEN

§ 1. ENQUETE NAAR DE OMSLAGHEFFING DOOR WATERSCHAPPEN M.B.T. BOSGRONDEN

In 1978 hield het Bosschap een enquête onder 82 waterschappen waarbinnen bosgronden

zijn gelegen. Doel van de enquête was na te gaan op welke wijze de omslagheffing van bosgronden pleegt plaats te vinden.

Van de 82 waterschappen die werden benaderd hebben er 54 gereageerd. Het totale bosareaal binnen deze 54 waterschappen beloopt rond 132.000 ha. Als men bedenkt, dat het Veluwe bosgebied voor een belangrijk gedeelte buiten waterschapsverband valt, betekent dit, dat de enquêteresultaten betrekking hebben op meer dan de helft van het bosareaal, dat hier te lande in waterschapsverband is opgenomen.

Uit de enquête blijkt, dat 45 van de 54 waterschappen die aan de enquête meewerkten voor de heffing van omslagen uitgaan van een classificatie. De bosgronden zijn in hoofdzaak ingedeeld in laagbetalende klassen. Het totale bosareaal binnen deze 45 waterschappen beloopt rond 120.000 ha.

Een reductie wordt voorts verleend door twee van de vier waterschappen die de omslag heffen volgens een uniform tarief. De reducties voor bosgronden variëren tussen 25 en 50%.

Schematisch kunnen de resultaten van de enquête als volgt worden weergegeven:

	aantal	oppervlak- te bos	aantal wa- terschap- pen met re- ductiereg. voor bos- sen	oppervlakte bos dat on- der de reduc- tiereg. valt
Waterschappen met classificatie	45	120.000 ha	14	26.000 ha
Waterschappen met afdelingen met en afdelingen zonder classificatie	2	3.500 ha	—	—
Waterschappen met classificatie voor waterbeheersing en uniform tarief voor andere taken	3	3.500 ha	—	—
Waterschappen met uniform tarief.	4	4.700 ha	2	3.500 ha
Totaal medewerkende waterschappen	54 ¹	132.000 ha	16	29.500 ha

§ 2. LASTENHEFFING IN DE PROVINCIE GRONINGEN

In de provincie Groningen worden alle gronden die in waterschapsverband zijn opgenomen gelijkelijk door de waterschappen belast. Dit betekent, dat - in afwijking van het systeem dat in vele andere provincies wordt gevolgd - de omslagheffing niet plaatsvindt naar de mate van belang dat de betrokken gronden hebben bij de werkzaamheden van het waterschap en de mate van de overlast die zij waterhuishoudkundig bezorgen.

In een aan het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen over deze materie gerichte brief wees het Bosschap er op dat het in de provincie Groningen gevolgde omslagheffingssysteem ertoe leidt dat bosgronden die nadelige invloeden ondergaan van waterschapswerken welke worden uitgevoerd in het belang van andere vormen van bodemgebruik desondanks in gelijke mate worden belast als de gronden, die gebaat zijn bij deze waterschapsactiviteiten.

Het Bosschap drong aan op invoering van een reductieregeling voor waterschapslasten op

bosgronden, welke verband houden met de waterbeheersingsactiviteiten van de waterschappen.

Daarbij werd erop gewezen, dat in de praktijk blijkt, dat deze activiteiten geheel of althans in belangrijke mate worden ontwikkeld om voor de agrarische bedrijven te komen tot betere productieomstandigheden. Aangezien in de agrarische sfeer goede productieomstandigheden en bedrijfsresultaten nauw samenhangen, kan worden gesteld, dat de waterbeheersingsactiviteiten van de waterschappen van direct belang zijn voor de agrarische bedrijven, in die zin, dat zij er in het algemeen voordeel van hebben. De bosbouw daarentegen heeft in het algemeen geen of minder behoefte aan de verbeteringen in de waterbeheersing waar de landbouw om vraagt. Niet zelden is sprake van nadelige effecten.

Helaas zag het College van Gedeputeerde Staten toch geen aanleiding om tot een differentiatie in de omslagheffing over te gaan.

§ 3. RAPPORT COMMISSIE WATERSCHAPSBESTUUR

In 1979 verscheen het door de commissie waterschapsbestuur aan de Unie van Waterschappen uitgebrachte rapport „Het bestuur van het waterschap”, dat handelt over de samenstelling, de verkiezing en het functioneren van het waterschapsbestuur.

Het Bosschap maakte, daartoe bij schrijven van 12 april 1979 uitgenodigd door de Unie van Waterschappen, gebruik van de gelegenheid om zijn mening over de inhoud van het rapport kenbaar te maken.

Aansluitend op de bij de meerderheid van de commissie waterschapsbestuur levende overtuiging dat een functionele samenstelling van het algemeen bestuur van de waterschappen moet worden gehandhaafd, ondermeer omdat een dergelijke samenstelling de garantie zou bieden dat recht wordt gedaan aan het verschil in geaardheid en de mate van betrokkenheid van de verschillende belangen bij de taakuitoefening door de waterschappen, wees het Bosschap erop dat de ervaring helaas leert, dat de hiergenoemde garantie niet steeds aanwezig is.

In dit verband werd gesteld, dat de bosbouw binnen de waterschapsbesturen lang niet altijd op adequate wijze is vertegenwoordigd en dat door waterschapsbesturen nogal eens op onvoldoende wijze wordt rekening gehouden met de specifieke belangen van de bosbouw en de bosgronden, welke nu eenmaal waterhuishoudkundig een bijzondere plaats binnen de waterschappen innemen.

De in het rapport neergelegde gedachte om het algemeen bestuur van een waterschap zodanig samen te stellen dat de verschillende belangen-categorieën binnen het waterschap daarin hun afspiegeling vinden, achtte het Bosschap van belang. Daarbij zal echter wel moeten worden bedacht, dat verbetering in de besluitvorming van deze besturen alleen dan wordt bereikt, als de bestuursleden zich bij hun besluitvorming bereid tonen rekening te houden met andere belangen dan die welke zij vertegenwoordigen.

§ 4. ONDERZOEK NAAR DE GEVOLGEN VAN GRONDWATERONTTREK- KING VOOR DE BOSBOUW

In deze verslagperiode bereikten het Bosschap van verschillende kanten uit het bosbouwbedrijfsleven klachten over dalingen van de grondwaterstand en de negatieve gevolgen die daarvan op de bossen en andere houtopstanden uitgaan. Men schrijft de dalingen van de grondwaterstand in het algemeen toe aan de sterk toegenomen onttrekking van water aan de bodem, hoewel ook de droogte van de laatste jaren een rol kan hebben gespeeld.

Gelet op de belangen die voor de bosbouw bij daling van de grondwaterstand in het geding zijn, drong het Bosschap er bij de Nationale Raad voor Landbouwkundig Onderzoek T.N.O. op aan de relatie tussen de grondwaterstand en veranderingen daarin en de groeimogelijkheden van bossen in onderzoek te nemen.

Alleen wanneer daaromtrent het nodige bekend is zal het mogelijk zijn wegen aan te geven waarlangs de problematiek van de dalingen van de grondwaterstand kan worden opgelost.

IX GRONDZAKEN

§ 1. DE WET VERVREEMDING LANDBOUWGRONDEN

1. Ministeriële nota betreffende de Wet Vervreemding Landbouwgronden

In mei 1978 verscheen een door het Ministerie van Landbouw en Visserij opgestelde Nota betreffende de Wet Vervreemding Landbouwgronden.

Deze nota had betrekking op de door de regering voorgenomen wetgeving m.b.t. de vervreemding van landbouwgronden, welke beoogt de stijging van de prijzen van landbouwgronden in belangrijke mate af te remmen.

Aangezien de Minister van oordeel was, dat de komende wetgeving ook op de bosgronden van toepassing zou moeten zijn, werd het Bosschap op 30 mei 1978 uitgenodigd om binnen 1 maand advies uit te brengen inzake eerdergenoemde Nota betreffende de Wet Vervreemding Landbouwgronden.

Op 13 juli 1978 bracht het Bosschap aan de Minister van Landbouw en Visserij advies uit. Het Bosschap stelde daarin, dat de voorgenomen wetgeving met betrekking tot de vervreemding van landbouwgronden beoogt de stijging van de prijzen van landbouwgrond in belangrijke mate af te remmen. Dit blijkt uit het gestelde in het regeerakkoord van 26 november 1977, waarnaar in de bij de adviesaanvraag voorgelegde „Nota betreffende de Wet Vervreemding Landbouwgronden” wordt verwezen.

De regeling is dan ook met name bedoeld voor de landbouwsector, waarbinnen tengevolge van de opgetreden prijsstijging van landbouwgronden zich een aantal knelpunten zijn gaan voordoen.

Het Bosschap liet zich bij zijn advisering met betrekking tot de voorgenomen wetgeving, die zich ook zal uitstrekken over de bosgronden, leiden door vier doelstellingen, waaraan het in het kader van het bosbouwbeleid steeds een centrale plaats heeft toegekend, te weten:

- a. de duurzame instandhouding van het bos onder handhaving van de gespreide eigen-domstoestand;
- b. de noodzaak van een positief rendement van de bosexploitatie;
- c. de wenselijkheid van uitbreiding van het bosareaal;
- d. de handhaving en uitbreiding van het aantal arbeidsplaatsen in de bosbouw.

Het Bosschap toonde begrip voor het feit, dat met het oog op de noodzaak van sluitende wetgeving in beginsel alle gronden - dus ook de bosgronden - onder de werkingssfeer van de voorgenomen wetgeving zullen vallen. Het achtte dit acceptabel, aangezien de verwezenlijking van eerdergenoemde doelstellingen hierdoor niet behoeft te worden belemmerd.

Met betrekking tot de bosgrond wees het Bosschap erop, dat er gezien de prijsontwikkeling voor deze grond op dit moment geen directe aanleiding bestaat om tot regeling over te gaan. Met een verwijzing naar het artikel van Ir. L. H. G. Slangen, getiteld: „Moeten de grondprijzen van bos beteugeld worden?“, verschenen in het Nederlands Bosbouw Tijdschrift van juni 1978, werd gesteld, dat de in het kader van de voorgenomen wetgeving ten aanzien van bosgronden te stellen criteria die zullen worden gehanteerd door de grondkamers, dan ook uiterst soepel zullen moeten zijn, zodat het effect ervan op de bosgrondprijzen minimaal zal zijn. Het Bosschap tekende hierbij aan, dat het voor een evenwichtige ontwikkeling van de bosbedrijven noodzakelijk moet worden geacht dat de bosgrondprijzen in ieder geval een eventuele inflatie zullen blijven volgen.

Het Bosschap achtte het een goede zaak dat landgoederen van de landbouwkundige toetsing worden uitgesloten.

Het meende evenwel dat het begrip landgoed duidelijk zal moeten worden omlijnd en zal moeten worden ontdaan van de mogelijkheid tot subjectieve interpretatie. Dit laatste geldt ook voor het begrip bosbedrijf.

Het Bosschap verklaarde zich gaarne bereid over de inhoud van deze begrippen overleg met de bewindsman te plegen.

Met betrekking tot de bosuitbreiding merkte het Bosschap op dat deze bij het huidige verschil in prijspeil tussen landbouwgrond en bosgrond in de particuliere sfeer niet van de grond zal komen. Daarvoor is een drastische vermindering van dit verschil noodzakelijk. Daarbij dient dan nog wel te worden aangetekend, dat daarenboven andere maatregelen ter stimulering van de aanleg van nieuwe bossen onontbeerlijk zullen zijn.

Voor de overgang van landbouwgrond naar bosgrond zal ten aanzien van de nieuwe eigenaar een soepel beleid moeten worden gevoerd. Het Bosschap stelde, dat het er vanuit gaat dat het Bureau Beheer Landbouwgronden alle landbouwgronden welke voor bebossing in aanmerking komen zal verwerven en tegen bosgrondprijs zal doorverkopen aan particulieren, die de bebossing willen uitvoeren, of aan het Staatsbosbeheer.

Met betrekking tot de te stellen criteria die zullen worden geregeld bij Algemene Maatregel van Bestuur en die gegeven de prijsontwikkeling van bosgronden, uiterst soepel zullen moeten zijn, werd nog geen afgerond oordeel gegeven.

Het vertrouwen werd uitgesproken dat het Bosschap bij de voorbereiding van de Algemene Maatregel van Bestuur, waarin de toetsingscriteria zullen worden geregeld, in de gelegenheid zal worden gesteld, zijn verlangens naar voren te brengen.

Tenslotte pleitte het Bosschap voor een zwaardere vertegenwoordiging van de bosbouw in de Commissie Beheer Landbouwgronden dan in de Stichting Beheer Landbouwgronden. Motief hiervoor vormt de naar verwachting grotere betrokkenheid van de bosbouw bij het beleid dat door het Bureau Beheer Landbouwgronden zal worden ontwikkeld, dan tot nog toe bestond bij het beleid van de Stichting Beheer Landbouwgronden.

Voorts zal de bosbouw ook betrokken moeten worden bij de werkzaamheden van de grondkamers, die nu immers, zo werd gesteld, over bosbouwzaken zullen krijgen te oordelen.

2. Advies met betrekking tot de in het kader van de Wet Vervreemding Landbouwgronden te hanteren toetsingscriteria ten aanzien van bosgronden

Naar aanleiding van het op 13 juli 1978 door het Bosschap uitgebrachte advies inzake de voorgenomen Wet Vervreemding Landbouwgronden, vond nader overleg plaats met beleidsambtenaren van het Ministerie van Landbouw en Visserij.

Beplanting in het Brielse Maasgebied.

Tijdens dat overleg kwam naar voren dat een advies van het Bosschap met betrekking tot de in het kader van de Wet Vervreemding Landbouwgronden te hanteren toetsingscriteria ten aanzien van bosgronden op prijs werd gesteld.

Van Bosschapszijde werd een advies terzake toegezegd. Het werd op 28 maart 1979 aan de Minister van Landbouw en Visserij uitgebracht.

Bij de beraadslagingen binnen het Bosschap over het uit te brengen advies met betrekking tot de toetsingscriteria stelden de door de Voedingsbonden F.N.V. aangewezen bestuursleden zich op het standpunt, dat eerst over de te stellen toetsingscriteria kon worden geadviseerd, nadat men had kunnen kennismaken van de inhoud van de Wet Vervreemding Landbouwgronden. Deze leden van het bestuur van het Bosschap onderschreven dan ook niet de in het advies naar voren gebrachte mening van de meerderheid van de leden van het bestuur van het Bosschap, doch behielden zich hun oordeel voor.

Bij de formulering van het advies overwoog het Bosschap dat de voorgenomen wetgeving en de in dit kader voorziene toetsing van overeenkomsten tot vervreemding van grond tot doel heeft een beïnvloeding van de prijsvorming van grond, teneinde te bereiken dat de sterke prijsstijging van met name landbouwgrond wordt afgeremd of omgebogen in neerwaartse richting. Gesteld werd, dat het bij de toetsing van bosgronden dus gaat om de beïnvloeding van de prijsvorming van bosgronden. Het Bosschap herhaalde, hetgeen het in zijn advies d.d. 13 juli 1978 had uitgesproken, te weten, dat er gezien de prijsontwikkeling van deze grond op dit moment geen directe aanleiding bestaat om tot regeling over te gaan. De criteria die de grondkamers zullen hanteren bij de toetsing zullen dan ook uiterst soepel moeten zijn, zodat het effect ervan op de bosgrondprijzen minimaal zal zijn. In het advies werden de verschillende situaties die zich bij de vervreemding van land waarop bosbouw wordt uitgeoefend kunnen voordoen, welke in de bij de adviesaanvraag overgelegde Nota betreffende de bosbouw in het kader van de landbouwkundige toetsing aan de orde worden gesteld, belicht.

a. Vervreemding van land, waarop bosbouw wordt uitgeoefend, dat niet wordt toegevoegd aan een ander bosbouwbedrijf

Het Bosschap stelde, dat het de in de Nota gestelde norm van 5 ha te hoog acht en dat het de voorkeur geeft aan een norm van 1 ha. Daarbij wordt enerzijds aansluiting gekregen bij de norm, die het bestuur van het Bosschap tot nog toe steeds heeft gehanteerd bij de beoordeling van de vraag of er sprake is van een bosbedrijf. Anderzijds sluit de norm van 1 ha aan bij het tot nog toe door de overheid zelf gevoerde beleid ter stimulering van de aanleg van nieuw bos.

In de Bebossingsbijdrageregeling wordt ook uitgegaan van 1 ha. Met het stellen van de norm op 1 ha wordt bovendien de openheid van de bedrijfstak bosbouw gediend.

In deze gevallen zijn de vervreemder en de verwerver beiden gebonden aan een minimum oppervlakenorm van 1 ha. Van deze norm zal ontheffing mogelijk moeten zijn in die gevallen dat het behoud van het betrokken bosperceel gewaarborgd is.

b. Vervreemding van land, waarop de bosbouw wordt uitgeoefend, ter toevoeging aan een ander bosbouwbedrijf

Het Bosschap gaf als zijn mening, dat in beginsel ieder die bos bezit, ongeacht de grootte van zijn bosbezit, in de gelegenheid moet blijven bos bij te kopen, teneinde aldus een bosbedrijf van groter omvang te kunnen opbouwen. Aansluitend bij hetgeen hierover onder a is opgemerkt, dient de enige voorwaarde waaraan moet worden voldaan te zijn, dat het bosbedrijf van de verwerver na de koop een oppervlakte zal hebben van tenminste 1 ha. In deze gevallen is de vervreemder in beginsel niet gebonden aan een minimum oppervlakenorm mits de verwerver na de transactie tenminste 1 ha bos in eigendom zal hebben. Ook van de hier ontwikkelde norm zal ontheffing mogelijk moeten zijn indien het behoud van het betrokken bosperceel gewaarborgd is.

Het Bosschap wees hantering van een afstandscriterium van de hand. Het stelde, dat het bosbedrijf met zijn productiecyclus van vele decennia wezenlijk verschilt van het landbouwbedrijf. In de landbouw is de afstand van bedrijfsgebouwen tot de bij het bedrijf behorende grond van belang voor de bedrijfsvoering. In de bosbouw is dit niet het geval. Ook is de afstand tussen de verschillende kavels in de bosbouw niet van essentiële betekenis.

Als de kavels ver uiteen zijn gelegen, zal men, zoals dit in de bosbouw gebruikelijk is, het beheer ervan aan derden kunnen opdragen.

c. Vervreemding van land waarop geen bosbouw wordt uitgeoefend, met het oogmerk er bosbouw op te gaan uitoefenen

Aangezien het hier gaat om te bebossen gronden, achtte het Bosschap het reëel voor deze gronden aansluiting te zoeken op de eerdergenoemde norm van 1 ha, in die zin, dat het bosbedrijf van de verwerver na de aankoop een oppervlakte moet hebben van 1 ha of meer. Dit betekent dat diegene die nog geen bos bezit tenminste 1 ha zal moeten kopen. Degene die reeds bos bezit wordt in zijn mogelijkheden tot verwerving van dergelijke grond slechts belemmerd indien en voorzover zijn bosbezit na de verwerving nog beneden de oppervlaktegrens van 1 ha blijft. Degene die reeds een bos van 1 ha of groter in eigendom heeft kan in deze opzet ieder te bebossen perceel verwerven, ongeacht de grootte ervan.

In deze gevallen is de vervreemder in beginsel niet gebonden aan een minimum

oppervlaktenorm mits de verwerver na de transactie en de bebossing van de verworven grond tenminste 1 ha bos in eigendom zal hebben.

d. Vervreemding van een landgoed

Het Bosschap stemde er volledig mee in dat landgoederen van de landbouwkundige toetsing zullen worden uitgesloten. Het kon zich er in vinden dat in ieder geval de NSW-landgoederen zullen zijn vrijgesteld en dat daarenboven ook nog andere bezittingen als landgoed zullen worden erkend. Het meende evenwel, dat het begrip landgoed duidelijk zal moeten worden omlijnd en zal moeten worden ontdaan van de mogelijkheid tot subjectieve interpretatie. Uiteraard zullen bezittingen, die, indien daarvoor een aanvraag tot rangschikking onder de Natuurschoonwet 1928 zou worden ingediend, voor rangschikking onder die wet in aanmerking zouden kunnen komen, als landgoed moeten worden erkend. Het Bosschap ging ervan uit dat de vraag of sprake is van een landgoed mede zal worden beoordeeld door de Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk.

Tenslotte wees het Bosschap erop, dat er in de sfeer van de uitvoering van de Wet Vervreemding Landbouwgronden voor zal moeten worden zorggedragen dat overdracht van een boscomplex met landbouwgrond, welke met dat complex één geheel vormt, mogelijk zal blijven. Ditzelfde geldt wanneer het gaat om overdracht van een landbouwbedrijf met daarvan deel uitmakende bosgronden. Ook een dergelijk bezit moet als één geheel worden overgedragen.

3. Indiening wetsontwerp

Het wetsontwerp Vervreemding Landbouwgronden werd op 19 december 1979 bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ingediend. Het beraad binnen het Bosschap over dit wetsontwerp was aan het einde van de verslagperiode nog niet afgerond.

§ 2. HET ONTWERP VAN WET TOT WIJZIGING VAN DE WET OP DE RUIMTELIJKE ORDENING

Op 14 december 1977 werd bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal een ontwerp van wet tot wijziging van de Wet op de Ruimtelijke Ordening ingediend.

Voor de bosbouw zijn met name van belang de in dit wetsontwerp voorziene:

- a. regeling van de planologische kernbeslissing;
- b. regeling van de inspraak van en verkorting van de procedure van totstandkoming van het bestemmingsplan door middel van afschaffing van het Kroonberoep.

ad a.

De thans nog buitenwettelijke procedure van de planologische kernbeslissing wordt in het wetsontwerp van een wettelijke status voorzien. De voorgestelde regeling is voorlopig, omdat onderkend wordt dat de ontwikkeling van deze procedure nog in een beginstadium verkeert. Toekomstige ervaringen zullen wellicht weer tot wijzigingen van de nu voorgestelde regeling leiden. De voorgestelde regeling zal gelden voor de volgende delen van het regeringsbeleid:

- hoofdlijnen en beginselen, die van algemeen belang zijn voor het nationaal ruimtelijk beleid;
- concrete beleidsplannen die van belang zijn voor het nationaal ruimtelijk beleid en afwijken van de vastgestelde hoofdlijnen en beginselen;
- concrete beleidsplannen, die van belang zijn voor het nationaal ruimtelijk beleid en die vooruitlopen op de bedoelde hoofdlijnen en beginselen.

De regeling komt erop neer, dat de regering een beleidsvoornemen publiceert, waarna een periode van inspraak en bestuurlijk overleg volgt. Ontwerp beleidsvoornemens liggen tenminste 3 maanden ter visie. Uiterlijk 1 maand na afloop van de tervisieleggingstermijn kan een ieder zijn denkbeelden en zienswijzen schriftelijk kenbaar maken aan een bij A.M.v.B. aan te wijzen orgaan, dat zo nodig gelegenheid geeft tot het verstrekken van een mondelinge toelichting.

Over een ontwerp wordt overleg gepleegd met besturen van provincies, gemeenten en waterschappen alsmede met in artikel 162 van de Grondwet bedoelde openbare lichamen zoals het Bosschap, steeds voorzover deze daarvoor in aanmerking komen.

Na inspraak en overleg worden hoofdlijnen, beginselen en beleidsplannen als hiervoor bedoeld, vastgesteld. Het besluit tot vaststelling gaat vergezeld van een rapport betreffende de uitkomsten van het gepleegde bestuurlijk overleg en een advies van het orgaan, dat de inspraak heeft geregeld, naar de Tweede Kamer der Staten-Generaal ter goedkeuring.

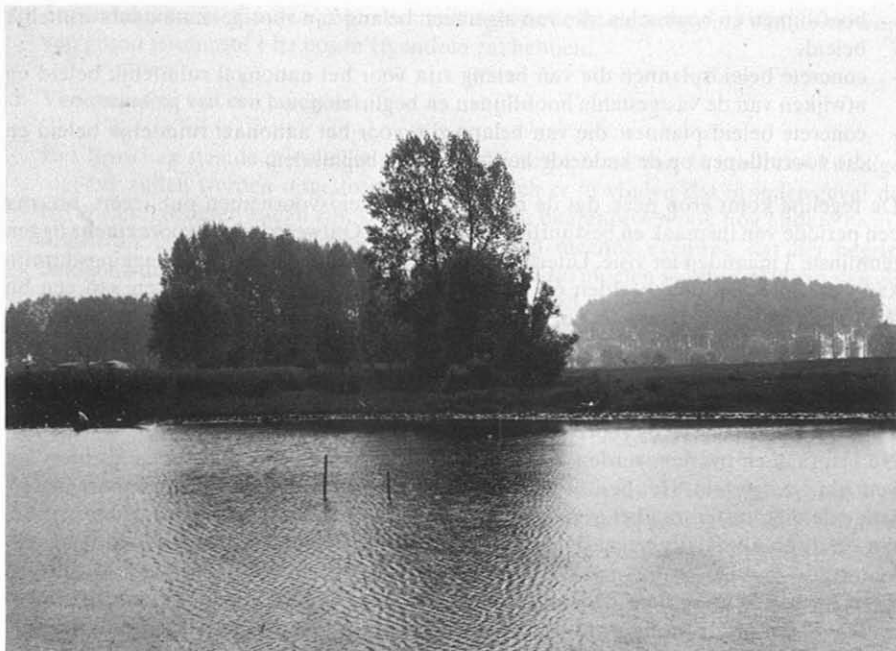
Eerst na goedkeuring door de Tweede Kamer wordt bedoeld besluit van kracht. Opgemerkt zij, dat goedkeuring wordt geacht te zijn verleend, als de Tweede Kamer binnen 6 maanden na ontvangst van het besluit geen begin heeft gemaakt met de openbare behandeling daarvan.

ad b.

Het wetsontwerp bepaalt, dat de inspraak op gemeentelijk niveau bij de voorbereiding of wijziging van bestemmingsplannen bij verordening moet worden geregeld, terwijl wordt voorgesteld, het Kroonberoep tegen een bestemmingsplan voor de burger af te schaffen. Deze aanpassing moet worden gezien in relatie tot het streven om te komen tot verkorting van de procedure van totstandkoming van bestemmingsplannen, waartoe de afschaffing van het Kroonberoep voor de burger moet dienen.

Nieuw artikel 29 Wet R.O. opent nog slechts de mogelijkheid tot beroep op de Kroon voor de inspecteur van de ruimtelijke ordening tegen de goedkeuring door G.S. van een bestemmingsplan en voor een ieder die bezwaren heeft tegen onthouding van goedkeuring door G.S.

Bij schrijven d.d. 19 mei 1978 richtte het Bosschap zich terzake dit wetsontwerp tot de Vaste Commissie voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening uit de Tweede Kamer. In deze brief stelde het Bosschap dat het tegen afschaffing van het Kroonberoep onoverkomelijke bezwaren heeft, omdat dit beroep in belangrijke mate bijdraagt tot de rechtsbescherming van degenen, die in hun zakelijke belangen worden geraakt door bestemmingsplannen. Bedacht moet worden, zo werd gesteld, dat de Kroon bij behandeling van ingestelde beroepen, zowel doelmatigheid als rechtmatigheid van bestemmingsplannen en van het goedkeuringsbeleid van de Colleges van Gedeputeerde Staten toetst. Aldus heeft zij tot heden in belangrijke mate bijgedragen tot eenheid in wettoepassing. De Kroonjurisprudentie is mede richtinggevend bij het ruimtelijke beleid van de gemeenten. Invoering van de in het wetsontwerp voorziene inspraak bij de totstandkoming van bestemmingsplannen rechtvaardigt geenszins de afschaffing van het Kroonberoep. Inspraak en beroep zijn immers twee wezenlijk verschillende zaken.

Beekdal-landschap in Noord-Brabant.

Bij inspraak gaat het om het betrekken van de bevolking bij de beleidsvoorbereiding, terwijl bij Kroonberoep de rechtsbescherming in het geding is.

De inspraakprocedure die in het wetsontwerp wordt voorgesteld, biedt tezamen met de gehandhaafde beroepsmogelijkheid bij de gemeenteraad en Gedeputeerde Staten voor niet-zakelijk belanghebbenden wel voldoende waarborgen.

Voor de zakelijke belanghebbenden, die immers rechtstreeks in hun belang worden getroffen, kan de rechtsbescherming van het Kroonberoep evenwel niet worden gemist, omdat de Kroon in volledige onafhankelijkheid beslist en niet betrokken is bij de voorbereiding van bestemmingsplannen. Het Bosschap pleitte derhalve ervoor, dat het Kroonberoep voor zakelijk belanghebbenden wordt gehandhaafd.

Voorts werd aandacht gevraagd voor het voorstel tot wettelijke regeling van de planologische kernbeslissing. De in het wetsontwerp voorziene regeling gaat, aldus het Bosschap, geheel voorbij aan vorm en inhoud van de planologische kernbeslissing en is erg summier waar het gaat om de uiteindelijke rechtsgevolgen ervan.

Tot de beleidsvoornemens, die de procedure van de planologische kernbeslissing zullen doorlopen behoren immers onder meer de structuurschetsen en -schema's.

Deze schetsen en schema's zijn - dit is althans de ervaring met de tot nu toe verschenen schetsen en schema's - gegoten in de vorm van uitgebreide nota's, die weinig concreet zijn. Indien men wil bereiken, dat deze beleidsvoornemens werkelijk voldoende houvast bieden voor de lagere overheden om daarmee bij het door hen te voeren beleid rekening te houden, dan zullen zij naar vorm en inhoud meer concreet moeten zijn en zullen ook de uiteindelijke rechtsgevolgen moeten worden aangegeven. Dit is van essentieel belang, nu tevens wordt voorgesteld de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening de bevoegdheid te geven provinciale-respectievelijk gemeentebesturen op te dragen een streekplan respectievelijk een structuur- of bestemmingsplan vast te stellen of te herzien en aanwijzingen te geven omtrent de inhoud daarvan.

Indien deze opdrachten of aanwijzingen gebaseerd zijn op een planologische kernbeslissing zal er ingevolge het wetsvoorstel geen beroepsmogelijkheid zijn voor genoemde besturen. Dat Kroonberoep in deze gevallen zou kunnen ontbreken, omdat de betrokken lagere overheden via inspraak en overleg betrokken zijn geweest bij de planologische kernbeslissing, waarop opdracht en aanwijzing zijn gebaseerd, kon het Bosschap niet onderschrijven. Ook hier geldt dat inspraak en overleg van een andere orde zijn dan Kroonberoep.

De planologische kernbeslissingen zullen naar de mening van het Bosschap onderling met grote zorgvuldigheid op elkaar moeten worden afgestemd. In dit verband zal de Rijksplanologische Commissie harmoniserend moeten optreden. Tenslotte achtte het Bosschap de vastlegging in de Wet op de Ruimtelijke Ordening van de coördinerende rol van de provinciale planologische commissies een goede zaak. Voor een goede functionering van deze commissies is een voorwaarde dat de samenstelling ervan een afspiegeling vormt van de bij de ruimtelijke ordening betrokken belangen. Derhalve zullen, zo stelde het Bosschap, in de provinciale planologische commissies in de bosrijke provincies de particuliere bosbouw en de houtvester van Staatsbosbeheer vertegenwoordigd moeten zijn.

§ 3. STANDPUNTBEPALING VAN HET BOSSCHAP INZAKE ENIGE ONTWERP STREEKPLANNEN

Naar aanleiding van de in 1978 tervisie liggende ontwerp streekplannen voor de Veluwe en Oost-Gelderland, wendde het Bosschap zich tot de Provinciale Staten van Gelderland. Er werd op gewezen dat het ruimtelijk ordeningsbeleid t.a.v. de in de betreffende streekplangebieden gelegen bossen de normale uitoefening van het bosbedrijf niet mag belemmeren, mede i.v.m. de meervoudige functievervulling door de bossen op het gebied van houtproductie, recreatie en natuurbehoud. Dit standpunt werd vooral naar voren gebracht in verband met de door Gedeputeerde Staten van Gelderland in het ontwerp streekplan Veluwe gekozen benadering m.b.t. de bosbouw, welke in feite een miskenning inhield van het feit dat de bosbouw evenals de landbouw een vorm van economische bedrijvigheid is.

Teveel wordt uit het oog verloren dat de blijvende instandhouding van het bosbestand om een bedrijfsvoering vraagt, die zo al niet uitsluitend, dan toch in sterke mate mede gericht is op het verwerven van inkomsten ter dekking van de kosten die met de bedrijfsuitoefening samenhangen.

Het Bosschap sprak de vrees uit dat de onvoldoende erkenning in het ontwerp-streekplan van de bosbouw als vorm van bodemcultuur en het te sterk plaatsnemen van de bosbouw in de sfeer van natuur- en landschapsbehoud - gelet op de functie van het streekplan - tot gevolg zal hebben, dat de bosbouw ook in de gemeentelijke bestemmingsplannen sterk eenzijdig zal worden benaderd en dat de bossen daarin vrijwel uitsluitend de bestemming natuurgebied zullen krijgen.

In de praktijk betekent dit tot nog toe vrijwel altijd, dat daardoor de normale uitoefening van het bosbedrijf wordt belemmerd in die zin, dat werkzaamheden die geacht moeten worden onderdeel te vormen van het normale bosbeheer afhankelijk worden gesteld van aanlegvergunningen. Dit beperkt de flexibiliteit van de bedrijfsvoering met alle nadelen van dien.

Naar de mening van het Bosschap zal het beleid er juist op gericht moeten worden dat bossen in het kader van gemeentelijke bestemmingsplannen in beginsel de bestemming bos krijgen, waarbij gebruiks- en aanlegvoorschriften slechts worden gebezigd om andere bestemmingen te weren.

Slechts die bossen die van bijzondere natuurwetenschappelijke waarde zijn behoren, aldus stelde het Bosschap, tot natuurgebied te worden bestemd.

De planologie moet de normale uitoefening van het bosbedrijf niet belemmeren.

Het gewenste beheer moet men niet trachten te realiseren met behulp van de negatieve instrumenten van de bestemmingswetgeving, maar met behulp van ter beschikking staande positief werkende beheersinstrumenten.

Met betrekking tot het ontwerp streekplan voor Oost-Gelderland werd door het Boschap eveneens aandacht gevraagd voor de toekenning van voldoende gewicht in het ruimtelijk beleid aan de belangen van degenen die de bosbouw als vorm van bodemcultuur uitoefenen.

Alleen dan zal de bosbouw zich op verantwoorde wijze kunnen ontwikkelen en blijvend een bijdrage kunnen leveren op het vlak van natuur en landschap.

Ernstige bezwaren werden van Bosschapszijde naar voren gebracht tegen het voornemen om bij de boomsoortenkeuze bij herplant behalve met het economisch aspect, ook rekening te houden met het natuurlijke aspect en met de landelijke of landschappelijke karakteristiek van de betreffende boomsoort(en). De beheerder dient in volle vrijheid te kunnen bepalen welke boomsoort hij na velling wenst in te planten. Voorschriften op dit terrein kunnen in ieder geval geen deel uitmaken van bestemmingsplannen. Zij behoren thuis in bijzondere beheersregelingen, welke een adequate financiële regeling zullen moeten bevatten.

In streekplannen of bestemmingsplannen kan niet worden gesuggereerd dat voorschriften op dit terrein wenselijk respectievelijk noodzakelijk zouden zijn.

Hiermee treedt de ruimtelijke ordening te sterk in de beheerssfeer en overschrijdt het streekplan c.q. het bestemmingsplan zijn bevoegdheidsgrenzen.

Bovendien zouden, gesteld dat dergelijke regels deel zouden kunnen uitmaken van bestemmingsplannen, deze in feite in strijd komen met het in het streekplan geformuleerde uitgangspunt, dat bij de instandhouding van bossen de rol van het particuliere beheer dient te worden gestimuleerd.

Voorts werd nog aandacht geschonken aan de grondwaterwinning, het kapverbod in relatie tot het streven naar "oud bos", het beheersbeleid in het nationale park "Montferland" en hoogspanningsleidingen.

Naar aanleiding van het in 1979 ter visie liggend ontwerp streekplan IJsselvallei wendde het Bosschap zich tot Provinciale Staten van Overijssel. Bepleit werd bossen gelegen in de zônes III en IV van het landelijk gebied de bestemming bos te geven en slechts in uitzonderingsgevallen, namelijk dan wanneer sprake is van bijzondere natuurwetenschappelijke waarden, aan bossen de bestemming natuurgebied te geven. Bij de bestemming bos behoren geen gebruiksvoorschriften en aanlegvergunningen voor wat betreft normale werkzaamheden in het kader van het bosbedrijf. Dergelijke voorschriften bemmeren de bosbedrijfsvoering onnodig en dragen bij tot kostenstijging in verband met het feit, dat terzake van aanlegvergunningen legeskosten verschuldigd zijn. Aldus wordt in feite een soort gemeentelijke bedrijfsbelasting geheven. Door bossen in beginsel de bestemming bos te geven kan worden bereikt, dat de bosbouw zich op verantwoorde wijze zal kunnen ontwikkelen en blijvend een bijdrage zal kunnen leveren op het vlak van natuur en landschap.

In het streekplan, dat als toetsingskader fungeert voor de bestemmingsplannen, dient een en ander duidelijk tot uitdrukking te worden gebracht in de beschrijving van de verschillende zônes van het landelijk gebied.

Een kanttekening werd geplaatst bij hetgeen in het ontwerp streekplan was gesteld ten aanzien van bebossing in gebieden die thans door een grote openheid worden gekenmerkt en waar bebossing niet op zijn plaats zou zijn. Dit beleidsuitgangspunt werd wel bijzonder stringent geacht. Het is immers zeer wel denkbaar dat de inpassing van een aantal boscomplexen in een open landschap leidt tot verrijking van en toename van de diversiteit in dat landschap.

Voorts was het Bosschap van oordeel, dat daar waar aaneengesloten of vrijwel aaneengesloten bossen bestaan het beleid er niet op gericht mag worden het gesloten karakter van deze bosgebieden aan te tasten ter wille van meer openheid in het landschap.

In het ontwerp streekplan Oost- en Zuidoost Drenthe, hetwelk in het voorjaar van 1979 ter visie lag, werd bepaald, dat plannen voor de inrichting en het beheer van bosgebieden en natuurgebieden voor overleg aan Gedeputeerde Staten dienen te worden voorgelegd. Het Bosschap wees er dienaangaande op, dat uit de Wet op de Ruimtelijke Ordening op

geen enkele wijze de verplichting kan voortvloeien om over voorgenomen beheersmaatregelen overleg te plegen met Gedeputeerde Staten. In het kader van de Wet op de Ruimtelijke Ordening kan nimmer in deze zin een gebodsbepaling worden geformuleerd. In dit verband werd verwezen naar het advies van de Raad van Advies voor de Ruimtelijke Ordening over de Nota Landelijke Gebieden. Deze Raad neemt het standpunt in dat vanuit vrijwillige medewerking van de feitelijke beheerder overeenstemming zal moeten worden bereikt tussen de planning in de facet- en sectorlijn, gericht op het realiseren van de functies van een bos, die vanuit een algemene afweging van belangen wenselijk en mogelijk zijn. Naar de mening van het Bosschap is dit voor natuurgebieden van over-enkomstige toepassing.

§ 4. BOSAAANLEG IN ZUIDELIJK FLEVOLAND

Op 12 februari 1979 wendde het Bosschap zich naar aanleiding van berichten over een heroverweging bij de Rijksoverheid van het uit de jaren zestig stammende inrichtingsplan voor de polder Zuidelijk Flevoland, tot de Minister van Landbouw en Visserij.

Deze heroverweging houdt verband met het feit, dat de ontwikkeling van zowel de stedenbouw als van de industrievestiging in Zuidelijk Flevoland zich langs andere lijnen zal voltrekken dan ten tijde van de opstelling van het inrichtingsplan werd verwacht. Daar komt bij, dat in de nieuwe polder inmiddels natuurgebieden zijn ontstaan op plaatsen waar men zich een ontwikkeling in andere richting had voorgesteld.

In het aanvankelijke plan was de aanleg voorzien van ongeveer 10.000 ha bos in Zuidelijk Flevoland. Ook in de Structuurvisie op het bos en de bosbouw en in de Nota landelijke gebieden wordt uitgegaan van de aanleg van een bosareaal van die omvang.

In het kader van de heroverweging van het inrichtingsplan zal, zo stelde het Bosschap, ongetwijfeld ook de plaats van de bosbouw en de omvang van het door bosaanleg te bestemmen areaal in de nieuwe polder ter discussie komen. Daarbij bestaat het gevaar, dat het voor bosaanleg te bestemmen areaal zal worden verkleind. Immers, enerzijds ligt er de door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangenomen motie Tolman, waarin de regering wordt uitgenodigd te bevorderen, dat meer gronden in Zuidelijk Flevoland een landbouwkundige bestemming zullen krijgen, anderzijds zijn er de spontaan ontstane natuurgebieden, waarvan het voortbestaan door de natuurbescherming van groot belang wordt geacht.

Het Bosschap sprak als zijn mening uit, dat de aanvankelijk voorgenomen aanleg van rond 10.000 ha bos daadwerkelijk zal moeten worden gerealiseerd en wel op grond van de volgende overwegingen:

- de grondstoffenvoorziening van de Nederlandse papierindustrie moet dringend worden verbeterd.
Bosaanleg in de nieuwe polder kan daartoe een belangrijke bijdrage leveren. De grondstofproductie kan in aldaar aan te leggen bossen onder optimale omstandigheden plaatsvinden.
- de nieuwe polder ligt in de onmiddellijke omgeving van de Amsterdamse agglomeratie. Door de aanleg van nieuwe bossen kan een belangrijke bijdrage worden geleverd aan de bevrediging van de recreatieve behoeften van de bevolking uit die regio en zal de recreatieve druk op de bos- en natuurgebieden op het "oude" land worden verlicht.
- de stad Almere, die in Zuidelijk Flevoland zal worden gebouwd, zal groter zijn dan aanvankelijk werd aangenomen. Tengevolge hiervan zal de behoefte aan recreatieruimte in de polder toenemen. De aan te leggen bossen kunnen in dit verband een belangrijke rol spelen.

- door de aanleg van bossen wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de landschappelijke aankleding van de nieuwe polder. Daardoor kan het leef- en werkklimaat van dit nieuwe land in positieve zin worden beïnvloed.

In zijn antwoord van 6 april 1979 deelde de Minister van Landbouw en Visserij mede, dat het aanvankelijke verkavelingsplan, zoals dit in 1968 door de toenmalige Minister van Verkeer en Waterstaat werd vastgesteld, onderscheid maakt in aanvankelijke bestemmingen en mogelijke ontwikkelingen in de polderruimte géén in de tijd constante grootheden zouden zijn. In die zin was er derhalve sprake van een "open plan". Voor de eerste

Een jong bos in Oostelijk Flevoland.

fase van ontwikkeling werd gedacht aan de volgende bestemmingen met de daarbij behorende globale oppervlakten: stedelijke gebied 7.500 ha, waterstaatsgronden 3.500 ha, landbouw 21.600 ha, bos 6.500 ha, natuur en open beplanting 3.500 ha.

Daarbij werd de verwachting uitgesproken dat in latere fasen van ontwikkeling de oppervlakte voor het stedelijk gebied nog met circa 3.000 ha zou toenemen, een industriegebied zou ontstaan groot circa 3.000 ha, terwijl de oppervlakte met landbouwbestemming zou afnemen tot circa 16.000 ha en de oppervlakte bos zou afnemen tot circa 6.000 ha.

Vervolgens wees de Minister er op dat de ontwikkeling in en buiten de polder in de afgelopen 10 jaar een actualisering van het uit 1968 stammende plan wenselijk maakt. In dit verband werden ook de Derde Nota over de Ruimtelijke Ordening, de Nota Landelijke Gebieden en de ter voorbereiding van deze nota opgestelde Structuurvisie op het bos en de bosbouw genoemd. In dit verband constateerde de minister, dat het beleidsvoornemen van de regering 10.000 ha bos in Zuidelijk Flevoland te realiseren, evenals de overige beleidsvoornemens, verwoord in de Nota Landelijke Gebieden, nog zal moeten worden getoetst aan de resultaten van de inspraak, het advies van de Raad van Advies voor de Ruimtelijke Ordening en het terzake gevoerde bestuurlijke overleg.

De bewindsman was van mening dat de overwegingen op grond waarvan door het Bosschap werd bepleit vast te houden aan de aanleg van 10.000 ha bos in Zuidelijk Flevoland door hem zijn onderkend in de eerdergenoemde Structuurvisie op het bos en de bosbouw.

§ 5. MODEL KAPVERORDENING VERENIGING VAN NEDERLANDSE GEMEENTEN

In 1979 besloot de Vereniging van Nederlandse Gemeenten de gemeentelijke model-Kapverordening zoals vele gemeenten die hanteren en welke is opgenomen in het boekje "De Boswet en de gemeenten" V.N.G. blauwe reeks nr. 33, te wijzigen.

De belangrijkste wijzigingen betroffen:

- een wijziging in de titel van de verordening (Verordening op het bewaren van houtopstand in plaats van Kapverordening);
- uitbreiding van de weigeringsgronden voor een kapvergunning tot "andere redenen van milieubeheer";
- een uitdrukkelijke bepaling dat aan een kapvergunning een voorschrift inzake herbeplanting kan worden verbonden, alsmede een voorschrift inzake het vervangen van niet aangeslagen beplanting;
- een regeling inzake het opleggen van een herplantplicht, indien houtopstand zonder vergunning is geveld of op andere wijze is tenietgegaan;
- een regeling inzake het treffen van maatregelen ten aanzien van houtopstand die in het voortbestaan ernstig wordt bedreigd (instandhoudingsplicht).

Het Bosschap sprak er in zijn schrijven d.d. 12 juli 1979 zijn teleurstelling over uit, dat de ontwerp model-verordening niet voor advies aan het Bosschap was voorgelegd. Het Bosschap constateerde, dat onder een houtopstand in de zin van de model-verordening ook houtwallen worden begrepen. Het pleitte ervoor het afzetten van houtwallen - zijnde een verzorgingsmaatregel - niet als velling waarvoor een vergunning vereist is, aan te merken.

Bezwaar werd aangetekend tegen de bepaling, dat het niet nemen van een beslissing op een vergunningsaanvraag wordt gelijkgesteld met een weigering.

Deze bepaling opent de mogelijkheid om een beslissing te vermijden en daarmee zonder opgave van redenen een vergunning te weigeren. Dit is principieel onjuist.

Degene die een vergunning vraagt heeft met het oog op de beroepsmogelijkheid recht op een met redenen omklede beslissing. Alleen als men de redenen van weigering kent kan men op zinvolle wijze gebruik maken van die beroepsmogelijkheid.

de introductie van een nieuwe weigeringsgrond voor een kapvergunning, te weten "andere redenen van milieubeheer" riep bedenkingen op, aangezien niet duidelijk is, wat onder "andere redenen van milieubeheer" moet worden verstaan. Ook de toelichting op de verordening brengt op dit punt geen duidelijkheid. Integendeel, aldaar wordt gesteld: "Niet ontkend kan worden dat dit begrip de burger niet meteen duidelijkheid biedt in welke gevallen hij mag verwachten dat de kapvergunning wordt geweigerd."

In de volgende volzin van de toelichting wordt erop gewezen, dat ook de huidige weigeringsgrond deze duidelijkheid niet biedt. De introductie van een nieuwe onduidelijke weigeringsgrond kan naar het oordeel van het Bosschap niet worden verdedigd met een verwijzing naar gebrek aan duidelijkheid voor wat betreft de bestaande weigeringsgronden.

Indien in wetgeving gebrek aan duidelijkheid valt te constateren, is het, zo stelde het Bosschap, juist de taak van de wetgever bij wijziging in die regeling meer duidelijkheid te scheppen. In geen geval mag, zoals in de ontwerp-kapverordening geschiedt, de onduidelijkheid worden vergroot. Dit is in strijd met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Wetgeving behoort mede uit een oogpunt van rechtsbescherming zo duidelijk mogelijk te zijn.

Met betrekking tot de in artikel 6 van de modelverordening geopende mogelijkheid om aan een kapvergunning een voorschrift in zake herplantplicht te verbinden, wees het Bosschap erop, dat deze bepaling op zodanige wijze zal moeten worden geredigeerd, dat duidelijk is dat de voorwaarde van herbeplanting niet zal worden gesteld in die gevallen waarin een op de Boswet gebaseerde herplantplicht bestaat.

Ten aanzien van de voorgenomen introductie van een instandhoudingsplicht, merkte het Bosschap op, dat oplegging van een instandhoudingsverplichting ver strekkende gevolgen kan hebben voor de burger, die met deze verplichting wordt geconfronteerd. Een instandhoudingsverplichting achtte het Bosschap slechts aanvaardbaar indien degene die de verplichting krijgt opgelegd recht heeft op een adequate financiële bijdrage in de kosten die voldoening aan deze verplichting met zich brengt.

§ 6. ONTWERP VERORDENING BEPERKING GEMOTORISEERD VERKEER IN NATUURGEBIEDEN IN DE PROVINCIE GELDERLAND

Naar aanleiding van de bij de provincie Gelderland in voorbereiding zijnde verordening houdende regels ter beperking van het gemotoriseerd verkeer om redenen van natuurbehoud wendde het Bosschap zich op 15 augustus 1979 tot het College van Gedeputeerde Staten van die provincie.

Herinnerend aan hetgeen in 1974 - zie jaarverslag Bosschap 1974-1975 - naar aanleiding van het rapport "Zandwegen op de Veluwe" naar voren werd gebracht, wees het Bosschap erop, dat het in beginsel kan instemmen met de beperking van gemotoriseerd verkeer in natuurgebieden.

Het Bosschap toonde zich voorstander van een in de Wegenverkeerswet neer te leggen landelijk werkende regeling inzake de afsluiting van wegen voor motorrijtuigen in het

Gemotoriseerd verkeer weren.

belang van natuurbehoud. Zolang evenwel een wijziging van de Wegenverkeerswet nog op zich laat wachten, kan een regeling op provinciaal niveau een oplossing bieden.

In zijn reactie vroeg het Bosschap speciale aandacht voor de aanwonenden van voor gemotoriseerd verkeer af te sluiten wegen. Zij zullen te allen tijde met motorrijtuigen gebruik moeten kunnen maken van die wegen. Bovendien zullen zij steeds per motorrijtuig bereikt moeten kunnen worden door degenen die hen zakelijk of privé willen bezoeken. Voor deze weggebruikers zal een algemene ontheffing van het verbod moeten gelden. Datzelfde dient te gelden voor degenen die gronden exploiteren welke uitwegen op af te sluiten wegen. De bodemexploitatie - bosbouw, landbouw e.d. - zal geen hinder en nadeel mogen ondervinden van een eventuele afsluiting. Houttransporten e.d. zullen steeds moeten kunnen plaatsvinden. Ook de bosbrandweer zal steeds ongehinderd gebruik moeten kunnen maken van de wegen die op grond van de in voorbereiding zijnde regeling worden afgesloten.

X HET ZAADCOMITÉ

Het Zaadcomité, dat tot taak heeft te bevorderen dat voldoende genetisch optimaal zaad beschikbaar komt voor de teelt van plantsoen voor de Nederlandse bos- en landschaps-

bouw, wendde zich in de loop van de verslagperiode tot de directeur van het Staatsbosbeheer met het verzoek om tot aanleg van een douglaszaadtuin over te gaan.

Dit verzoek werd door de directeur van het Staatsbosbeheer gehonoreerd.

In 1978 werd overgegaan tot de aanleg van een douglaszaadtuin van 3 ha op de terreinen van het Staatsbosbeheer in De Hulten te Noord-Brabant.

Het ligt in het voornemen daarenboven nog eens 2 ha extra douglaszaadtuin aan te leggen.

Ook een verzoek van het Zaadcomité om een espenzaadtuin aan te leggen wil de directeur van het Staatsbosbeheer inwilligen.

In verband met de toepassing van artikel 15 lid 1 van de E.G.Richtlijn betreffende het in de handel brengen van bosbouwkundig teeltmateriaal heeft het Zaadcomité een importmachtiging voor het seizoen 1978-1979 gevraagd bij de Europese Commissie voor bepaalde hoeveelheden zaden van naaldbout- en loofhoutgewassen uit landen buiten de Europese Gemeenschap.

Voorts werd op verzoek van de Afdeling Kwaliteitsaangelegenheden van de Directie Landbouw en Tuinbouw van het Ministerie van Landbouw en Visserij een door het bestuur van het Boschap aanvaard advies voorbereid inzake enige beleidsvragen m.b.t. de toepassing van de E.G.richtlijnen 66/404 en 75/445 betreffende het in de handel brengen van bosbouwkundig teeltmateriaal.

De proeven op het gebied van de mechanisatie van de boomzaadoogst werden voortgezet. Doel van een en ander is een oogststelsel te ontwikkelen, dat afnemers van boomzaden meer zekerheid kan verschaffen ten aanzien van de exacte herkomst van deze zaden. In dat kader trachten de Dorschkamp en het IMAG tezamen onder auspiciën van het Zaadcomité een veeg/zuigmachine te ontwikkelen.

Tenslotte beraadde het Zaadcomité zich over de vraag welk coderingssysteem voor bosbouwkundig teeltmateriaal voor de Nederlandse bosboomzaadhandel, plantsoenkwekerij en bosbouw wenselijk is indien ten behoeve van de zaad- en plantsoenhandel in de E.E.G. wordt overgegaan tot de registratie van zaden en plantsoen per computer.

XI BOOMFEESTDAG

De Boomfeestdag werd in 1978 in 523 gemeenten gevierd. In totaal namen 110.698 kinderen daaraan deel. In 1979 bedroeg het aantal deelnemende kinderen 113.000 verdeeld over 539 gemeenten.

XII BOSBRANDWEER

§ 1. ALGEMEEN

In 1978 ging in totaal 235 ha bos en heide, waarvan 33 ha bos, door brand verloren. De totale schade bedroeg f 109.000,-. In 1979 verbrandde 92 ha, waarvan 23 ha bos. De schade bedroeg f 60.000,-.

Op de Veluwe werd de proef met de vliegtuigsurveillance boven bossen en natuurterreinen voortgezet.

De proefnemingen in de jaren 1976 t/m 1978 hebben aangetoond, dat vliegtuigsurveillance in velerlei opzichten effectiever is dan bewaking vanuit brandtorens.

Derhalve werd in principe besloten geleidelijk de bewakingstorens buiten bedrijf te stellen en over te gaan op een systeem van vliegtuigsurveillance op "brandgevaarlijke dagen" met 2 vliegtuigen.

§ 2. DISCUSSIONOTA INZAKE REGIONALISATIE VAN DE BRANDWEER IN RELATIE TOT DE POSITIE EN DE TAAK VAN DE BOSBRANDWEERORGANISATIE DAARBIJ

De regionalisatie van de brandwrenen, zijnde het bestuurlijk organisatorisch proces om te komen tot operationele regionale brandwrenen, is in volle gang.

Binnen niet al te lange tijd zal Nederland 50 regionale brandwrenen kennen.

Onder een regionale brandweer wordt verstaan een op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen ingesteld publiekrechtelijk lichaam met het doel door samenwerking der deelnemende gemeenten een zo doelmatig mogelijk georganiseerde en gecoördineerde brandbestrijding en hulpverlening bij ongevallen en rampen te bewerkstelligen.

Aangezien de regionalisatie van de brandwrenen ook van invloed is op de positie en de taak van de hier te lande opererende bosbrandweerorganisaties, werd een discussienota opgesteld ten behoeve van het beraad binnen de bosbrandweerorganisaties.

Bij dit beraad over taak en positie gaat het om de volgende aspecten:

- de bosbrandweerorganisatie als samenwerkingsorgaan van terreinbeheerders, brandweer en regionaal en lokaal bestuur;
- de bosbrandbestrijding;
- de bewaking van bossen en natuurterreinen;
- de coördinerende taken;
- de verbindingen;
- de technische adviseurs, groeps- en districtscommandanten;
- de financiën.

§ 3. DE BOSBRANDVERORDENING BOSSCHAP 1978

Sedert 1962 kent het Bosschap een verordening ter beveiliging van bossen tegen brand. Deze verordening werd in 1969 vervangen door de Bosbrandverordening Bosschap 1969, welke evenals de verordening uit 1962 tot doel had door middel van maatregelen in de sfeer van het bosbeheer het gevaar voor bosbrand tegen te gaan, de bestrijding van bosbranden te vergemakkelijken en het personeel en materieel van de brandweer te beschermen. Zij stelde regels ten aanzien van de bereikbaarheid en de toegankelijkheid van de bossen voor de brandweer en voorschriften met betrekking tot de hoogte van hopen en rillen ter beveiliging van het personeel en materiaal van de brandweer.

De verordening richtte zich tot bosbouwondernemers tot wier ondernemingen "brandbaar bos" in de zin van die verordening behoort.

Voor al de laatste jaren werd er met name van de zijde van de brandweer op gewezen, dat de in de bosbrandverordening van het Bosschap neergelegde bepalingen - die in hoofdzaak uit 1962 stamden - niet meer toereikend waren om een adequate op moderne leest geschoeide brandbestrijding te waarborgen.

Het bestuur van het Bosschap zag hierin aanleiding om een commissie in te stellen met de opdracht advies uit te brengen inzake een herziening van de bosbrandverordening. Deze commissie adviseerde het bestuur de Bosbrandverordening Bosschap 1969 te vervangen door een nieuwe verordening.

Vergeleken met de verordening uit 1969 werden in de Bosbrandverordening Bosschap 1978 de volgende wijzigingen aangebracht:

- a Het begrip 'brandbaar bos', dat tot dan toe vrijwel alleen betrekking had op pinusbos jonger dan 30 jaar, werd verruimd tot alle naaldboutbossen, ongeacht hun leeftijd;
- b Ingevoerd werden voorschriften inzake:
 - 1. de toegang tot 'brandbaar bos'. Deze mag niet in ernstige mate worden belemmerd door rasters, sloten en heggen.

Een goede bereikbaarheid van naaldboutbossen voor de brandweer is voor de bosbrandbestrijding van essentieel belang.

2. de doorrijhoogte voor brandweervoertuigen om beschadiging van materieel te voorkomen. Deze doorrijhoogte moet tenminste 3,60 meter bedragen;
 3. een vrije ruimte bij bochten en hoeken van wegen. Bij bochten en hoeken van wegen moet een vrije ruimte zijn, zodanig, dat brandweervoertuigen met een draaicirkel van 18 meter zonder noemenswaardig oponthoud van richting kunnen veranderen.
- c Afgeschaft werd het voorschrift inzake het vrijhouden van een brandvrije strook van 10 meter tussen bos en hei.

Voorts werd de derdenbindingsregeling gewijzigd. Immers voor een goede werking van de verordening is het nodig dat ook derden die geen bosbouwondernemer zijn, zoals houthandelaren en bezitters van een geringe oppervlakte brandbaar bos, zich aan bepaalde voorschriften uit de verordening houden.

Het bestuur stelde de verordening op 16 mei 1978 definitief vast. De ministeriële goedkeuring op de Bosbrandverordening Bosschap 1978 werd op 14 juli 1978 bij beschikking no. J 1798 van de Minister van Landbouw en Visserij verkregen. De verordening treedt eerst op 1 juli 1980 in werking, teneinde degenen die de verordening moeten naleven de tijd te geven om de situatie op de terreinen aan te passen aan de nieuwe regels. De tekst van de verordening is als bijlage bij dit verslag gevoegd.

§ 4. VOORLICHTING BOSBRANDPREVENTIE

In de verslagperiode verscheen de affiche "Natuur is veel te fijn voor vuur", die in samenwerking met de Vereniging Koninklijke Nederlandse Heidemaatschappij en het Staatsbosbeheer tot stand kwam.

De verkoop van de stickers "Geen vuur in de natuur" en de waarschuwingsborden "Bosbrandgevaar" verliep goed, ook al werden de recordcijfers van het bijzonder brandgevaarlijke jaar 1976 niet bereikt.

XIII IN- EN UITVOER VAN HOUT IN 1978 EN 1979

§ 1. IN- EN UITVOER VAN HOUT IN 1978

Omschrijving sortiment	Invoer		Uitvoer	
	m3	f 1000	m3	f 1000
Palen van naaldhout (lengte 6 t/m 18 meter) geïnjecteerd of geïmpregneerd	1.722	162	528	18
Onbewerkt okoemehout	21.851	7.113	1.054	476
Onbewerkt limbahout	1.079	340	281	62
Onbewerkt obéchéhout	15.175	3.865	1.900	670
Onbewerkt sipohout	11.964	7.188	1.508	1.016
Onbewerkt makoréhout	1.372	770	581	519
Ander onbewerkt tropisch loofhout	117.969	39.216	11.014	4.106
Tropisch loofhout vierkant behakt of bezaagd	8.955	4.186	3.197	1.971

Omschrijving sortiment	Invoer		Uitvoer	
	m3	f 1000	m3	f 1000
Gezaagd limbahout dikte meer dan 5 mm	475	254	20	36
Gezaagd sipohout dikte meer dan 5 mm	3.150	3.298	3.081	2.925
Ander gezaagd tropisch loofhout dikte meer dan 5 mm	534.791	307.928	69.818	43.787
Tropisch loofhout in platen dikte 1 mm of minder	5.793	10.868	4.638	11.472
Tropisch loofhout in platen dikte meer dan 1 mm	20.167	15.742	1.223	1.457
Ander hout in platen, dikte 1 mm of minder	13.145	28.707	3.691	14.273
Ander hout in platen, dikte meer dan 1 mm	19.598	10.825	1.753	1.492
Onbewerkt zaaghout en hout om te worden gesneden of geschild van eik	29.524	9.095	1.184	465
Onbewerkt zaaghout en hout om te worden gesneden of geschild van beuk	46.721	6.433	2.483	276
Onbewerkt zaaghout en hout om te worden gesneden of geschild van populier	60.027	4.168	6.398	1.167
Onbewerkt zaaghout en hout om te worden gesneden of geschild van noten	233	89	51	48
Gezaagd eikehout dikte meer dan 5 mm	181.056	177.195	26.821	27.756
Gezaagd beukehout dikte meer dan 5 mm	65.926	14.146	2.462	800
Gezaagd populierehout dikte meer dan 5 mm	4.735	1.225	719	224
Gezaagd notehout dikte meer dan 5 mm	352	200	3	10
Ander gezaagd hout dikte meer dan 5 mm	19.598	10.195	7.141	6.309
Onbewerkt pulphout +) van naaldhout	310.923	24.196	125.908	6.034
Onbewerkt zaaghout en hout van naaldhout bestemd om te worden gesneden of geschild	18.110	1.889	9.969	920
Mijnhout van onbewerkt naaldhout	1.389	147	14.811	1.332
Onbewerkte palen van naaldhout voor bovenleidingen van telefoon, telegraaf of electriciteit	1.217	243	608	88
Onbewerkte heipalen van naaldhout	147.983	18.464	408	49

Omschrijving sortiment	Invoer		Uitvoer	
	m3	f 1000	m3	f 1000
Onbewerkt naaldhout voor andere doeleinden	106.744	10.718	86.303	3.991
Naaldhout vierkant behakt of bezaagd	7.408	2.558	2.255	1.209
Ander hout, vierkant behakt of bezaagd	2.117	1.398	428	281
Gezaagd naaldhout lengte t/m 1,25 m, dikte meer dan 12,5 mm	7.556	2.176	138	94
Gezaagd naaldhout dikte meer dan 5 mm	2.466.625	748.383	62.039	22.231
Houten dwarsliggers geïnjecteerd en geïmpregneerd	96.741	14.191	1.819	462
Ander houten dwarsliggers	38.741	12.499	1.306	336

+) in stères

§ 2 IN- EN UITVOER VAN HOUT IN 1979

Omschrijving sortiment	Invoer		Uitvoer	
	m3	f 1000	m3	f 1000
Palen van naaldhout (lengte 6 t/m 18 meter geïnjecteerd of geïmpregneerd)	716	120	57	34
Onbewerkt okoeméhout	15.905	5.526	446	173
Onbewerkt limbahout	3.596	404	-	-
Onbewerkt obéchéhout	16.375	5.138	3.334	1.054
Onbewerkt sipohout	6.963	4.254	1.148	742
Onbewerkt makoréhout	1.710	1.039	717	411
Ander onbewerkt tropisch loofhout	113.970	39.577	20.220	8.299
Tropisch loofhout vierkant behakt of bezaagd	8.837	4.037	2.778	1.735
Gezaagd limbahout dikte meer dan 5 mm	563	330	39	31
Gezaagd sipohout dikte meer dan 5 mm	1.881	1.814	2.487	2.435
Ander gezaagd tropisch loofhout dikte meer dan 5 mm	603.020	425.429	80.811	62.963
Tropisch loofhout in platen dikte 1 mm of minder	4.337	9.049	4.525	9.538
Tropisch loofhout in platen dikte meer dan 1 mm	18.044	12.992	1.053	1.397
Ander hout in platen, dikte 1 mm of minder	11.884	28.504	6.124	18.130
Ander hout in platen, dikte meer dan 1 mm	22.348	13.727	2.234	1.473

Omschrijving sortiment	Invoer		Uitvoer	
	m3	f 1000	m3	f 1000
Onbewerkt zaaghout en hout om te worden gesneden of geschild van eik	21.003	7.650	2.681	844
Onbewerkt zaaghout en hout om te worden gesneden of geschild van beuk	47.575	6.239	1.713	361
Onbewerkt zaaghout en hout om te worden gesneden of geschild van populier	51.960	3.929	1.417	94
Onbewerkt zaaghout en hout om te worden gesneden of geschild van noten	12	8	-	-
Gezaagd eikenhout dikte meer dan 5 mm	165.002	166.699	30.689	30.391
Gezaagd beukehout dikte meer dan 5 mm	38.243	13.337	5.438	1.962
Gezaagd populierehout dikte meer dan 5 mm	5.363	1.615	513	203
Gezaagd notehout dikte meer dan 5 mm	207	162	66	39
Ander gezaagd hout dikte meer dan 5 mm	18.717	12.215	7.137	6.940
Onbewerkt pulphout +) van naaldhout	265.526	20.353	159.381	7.379
Onbewerkt zaaghout en hout van naaldhout bestemd om te worden gesneden of geschild	24.741	3.279	8.531	692
Mijnhout van onbewerkt naaldhout	1.517	200	17.738	1.692
Onbewerkte palen van naaldhout voor bovenleidingen van telefoon, telegraaf of electriciteit	455	108	30	2
Onbewerkte heipalen van naaldhout	138.016	17.610	508	64
Onbewerkt naaldhout voor andere doeleinden	97.137	10.598	74.962	5.981
Naaldhout vierkant behakt of bezaagd	8.168	3.335	2.235	1.203
Ander hout, vierkant behakt of bezaagd	1.899	996	909	568
Gezaagd naaldhout lengte t/m 1,25 m dikte meer dan 12,5 mm	6.461	2.094	440	144
Gezaagd naaldhout dikte meer dan 5 mm	2.493.800	830.961	74.975	29.224
Houten dwarsliggers geïmpregneerd	80.218	12.604	1.447	277
Andere houten dwarsliggers	41.315	15.473	2.965	1.590

+) in stères

XIV FINANCIËEL OVERZICHT

Jaarrekening		1978	1979
Inkomsten			
I	Uit het saldo van vorige kalenderjaren	f —, —	f —, —
II	Heffingen	f 870.974,54	f 872.110,95
III	Diensten aan derden	f 25.725, —	f 27.020, —
IV	Overige inkomsten	f 38.669,88	f 46.389,17
		f 935.369,42	f 945.520,12
Uitgaven			
I	Vergaderkosten en vergoeding voorzitter	f 66.170, —	f 66.705, —
II	Personeelsuitgaven + reis- en verblijfkosten	f 499.723,43	f 512.546,77
III	Huisvestingskosten + bureaunkosten	f 81.057,13	f 89.429,52
IV	Rente en bankkosten	f 1.428,80	f —
V	Diensten door derden (accountant e.d.)	f 9.822, —	f 12.738, —
VI	Subsidies en bijdragen	f —	f —
	Boomfeestdag	f 2.000, —	f 2.000, —
	Stichting Recreatie	f 25, —	f 25, —
	S.E.R.	f 5.416,80	f 3.390,20
	Perscentrum Nieuwspoor	f 100, —	f 100, —
	Landbouw-Economisch Instituut	f 15.000, —	f 15.000, —
	Nederlands Bosbouw Tijdschrift	f 1.000, —	f 1.000, —
	Stichting Landelijk Orgaan	f —	f —
	Leerlingwezen in de bosbouw	f 100, —	f 100, —
	C.E.A.	f 1.000, —	f —
	Veiligheidsinstituut	f —, —	f 250, —
VII	Bijdragen aan bijzondere diensten	f —	f —
	1. Bosbrandweer	f 10.500, —	f 11.025, —
	2. Subsidieregeling Leerlingwezen in de Bosbouw	f 12.500, —	f 12.500, —
	3. Bosbouwveiligheid	f 13.125, —	f 14.120, —
	4. Zaadcomité	f 9.643,24	f 8.285, —
	5. Fonds Sociale Aangelegenheden	f 5.000, —	f 5.000, —
VIII	Onvoorzien	f 3.234,82	f 2.274,65
IX	Aanvulling reserve	f 198.523,10	f 189.030,98
		f 935.369,42	f 945.520,12

Balans

Omschrijving		1978	1979
AKTIVA			
Gebouw	82.250, —		
Afschrijving	73.269,04	13.734,73	8.980,96
Inventaris	82.067,37		
Afschrijving	82.067,37	p.m.	p.m.
Div. vorderingen en vooruitbet. posten			
Heffingen	27.629,78		
Overige posten	46.586,28	66.778,31	74.216,06
Deelneming P.L.M.		p.m.	p.m.
Effecten (belegde res.)		201.637,08	289.674,96
Geldmiddelen		607.307,23	816.595,37
		889.457,35	1.189.467,35
Omschrijving		1978	1979
PASSIVA			
Geldlening N.W.B.		4.753,77	—, —
Div. schulden en nog te betalen posten		121.202,92	209.984,13
Res. onderhoud gebouw		—, —	5.000, —
Sparfonds		1.076,08	—, —
Algemene reserve		579.730,83	768.761,81
Saldi diensten:			
Fonds Bos en Mens		22.996,44	23.582,67
Fonds Toeslag Pensioenen		154.697,31	172.502,49
Fonds Soc. aangelegenheden		5.000, —	9.636,25
		889.457,35	1.189.467,35

BOSBRANDWEER

Inkomsten	1978	1979
Saldo vorige kalenderjaren	f 1.230, —	f —, —
Ministerie van Landbouw en Visserij	f 41.000, —	f 43.000, —
Nederlandse Spoorwegen	f 100, —	f 100, —
Onderlinge Gemeentelijke Bossenverzekeringsmij.	f 250, —	f 250, —
Ministerie van C.R.M.	f 17.000, —	f 83.000, —
Kon. Ned. Heide Mij.	f —, —	f 5.000, —
Boschapp	f 10.500, —	f 11.025, —
Totaal inkomsten	f 70.080, —	f 142.375, —
Uitgaven	f 1978	f 1979
Utrechtse Bosbrandweer Vereniging	f 2.190, —	f 10.045, —
Het Veluwe Bosbrandweer Comité	f 10.800, —	f 34.565, —
Bosbrandweervereniging Achterhoek en Liemers	f 1.950, —	f 2.160, —
Prov. Overijsselse Stichting van Bosbrandbestrijding	f 5.350, —	f 5.940, —
Stichting Bosbrandbestrijding in de 3 Nrd. Prov.	f 5.350, —	f 38.940, —
Stichting Bosbrandbestrijding in Limburg	f 700, —	f 4.590, —
Bosbrandweerkring Zuid Oost Noord-Brabant	f 3.400, —	f 3.780, —
Bosbrandweerkring Zuid West Noord-Brabant	f 670, —	f 670, —
Bosbrandweerkring Ravenstein	f 135, —	f 135, —
Bosbrandweerkring Zeeland	f 405, —	f 405, —
Bosbrandweerkring Oosterhout	f 405, —	f 405, —
Stichting Bosbrandbestrijding Nijmegen e.o.	f 540, —	f 3.360, —
Bosbrandweerkring Oostelijk Zuid Limburg	f 135, —	f 135, —
Nader te verdelen subsidies	f 11.110, —	f 4.110, —
Voorlichting Bosbrandpreventie	f 15.000, —	f 20.000, —
Vacatiegelden	f 1.440, —	f 2.110, —
Administratie Boschapp	f 10.500, —	f 11.025, —
	f 70.080, —	f 142.375, —

A Bestuur

Op 14 mei 1978 eindigde de 12e zittingsperiode van het bestuur van het Bosschap. Krachtens het bepaalde in het Koninklijk Besluit van 4 april 1960 (Nederlandse Staatscourant van 8 april 1960, no. 70) bestaat het bestuur uit 14 leden.

De volgende organisaties van ondernemers en werknemers zijn aangewezen tot het benoemen van het achter hun naam vermelde aantal bestuursleden van het bestuur voor de zittingsperiode 15 mei 1978 tot en met 14 mei 1980.

1. Organisaties van ondernemers:	
Nederlandse Vereniging van Boseigenaren	6 leden
2. Organisaties van werknemers:	
- Voedingsbond C.N.V.	2 leden
- Voedingsbond N.K.V.	2 leden
- Voedingsbond N.V.V.	2 leden
- de 3 werknemersorganisaties gezamenlijk	1 lid

Door de Minister van Landbouw en Visserij werd voor de door het Rijk gedreven bosbouwondernemingen de inspecteur bosbouw van het Staatsbosbeheer, de heer Ir. J. van den Bos, tot bestuurslid benoemd voor de zittingsperiode van 15 mei 1978 tot en met 14 mei 1980, als opvolger van de heer Ir. D. Sikkels.

De heer Ir. A. van Maaren werd als plaatsvervangend bestuurslid opgevolgd door de heer Ir. F. B. van der Hoeven.

In de loop van de verslagperiode bedankte de heer Ir. J. van den Bos als lid van het bestuur. Hij werd als zodanig opgevolgd door de heer Ir. A. W. H. van Weelden.

Aan werkgeverszijde trad de heer Jhr. Drs. M. A. M. G. Bosch van Drakstein als lid van het bestuur terug.

In zijn plaats werd benoemd de heer Ing. P. H. A. Steinmetz. De heer C. W. J. Baron de Weichs de Wenne trad terug als plaatsvervangend lid van het bestuur. Hij werd als zodanig opgevolgd door de heer Drs. O. O. Gorter.

Aan werknemerszijde trad de heer Tj. Scheepstra als lid van het bestuur en traden de heren F. de Roo en C. J. B. Soeterbroek als plaatsvervangende leden van het bestuur terug.

De heer J. Lewis van de Voedingsbond NVV werd als plaatsvervangend bestuurslid opgevolgd door de heer J. Veldhuis.

De Voedingsbond CNV benoemde voor de zittingsperiode 1978-1980 drie bestuursleden. Dientengevolge traden de heer S. Kloosterman en J. van Dalen als lid respectievelijk plaatsvervangend lid tot het bestuur toe.

Het bestuur benoemde voor de zittingsperiode van 15 mei 1978 tot en met 14 mei 1980 Jhr. Mr. D. A. W. van Tets van Goudriaan opnieuw tot voorzitter.

De heren Mr. R. F. C. Baron Bentinck van Schoonheten en H. D. Ligtenberg werden benoemd tot plaatsvervangende voorzitters.

Op 31 december 1979 was het bestuur van het Bosschap als volgt samengesteld:

Voorzitter: Jhr. Mr. D. A. W. van Tets van Goudriaan

Plaatsvervangende voorzitters: Mr. R. F. C. Baron Bentinck van Schoonheten, H. D. Ligtenberg.

Leden:

Mr. R. F. C. Baron Bentinck van Schoonheten
A. Ph. R. C. Baron van der Borch van Verwolde
F. Bom
Ir. A. W. H. van Weelderen
J. Hubbers
P. M. Kenter
H. Kikkert
S. Kloosterman
H. D. Ligtenberg
Ir. A. A. C. van Leeuwen
Tj. Roersma
H. J. Smith
Ing. P. H. A. Steinmetz
Ir. A. D. Verhoeff
Secretaris: Drs. G. J. den Hartog
Adjunct-secretaris: Drs. H. D. Schouten

Plaatsvervangende leden:

Ir. E. Reinders
Drs. O. O. Gorter
G. D. Koster
Ir. F. B. van der Hoeven
M. Berkhout
vacature
M. D. den Hollander
J. van Dalen
A. Belder
H. A. van Iersel
J. Veldhuis
H. A. J. Roels
Ir. P. Gerbranda
A. O. F. Graaf Solms

B. DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter: Jhr. Mr. D. A. W. van Tets van Goudriaan.

Leden:

Mr. R. F. C. Baron Bentinck van Schoonheten
A. Ph. R. C. Baron van der Borch van Verwolde
Ir. A. W. H. van Weelderen
P. M. Kenter
H. Kikkert
H. D. Ligtenberg
Secretaris: Drs. G. J. den Hartog

Plaatsvervangende leden:

Ir. A. A. C. van Leeuwen
Ing. P. H. A. Steinmetz
Ir. F. B. van der Hoeven
J. Hubbers
F. Bom
Tj. Roersma

C. SECRETARIAAT

Drs. G. J. den Hartog, secretaris
Drs. H. D. Schouten, adjunct-secretaris
Mevrouw A. Rauws-van der Klis, secretaresse
J. Th. M. M. van Bergen, comptabele
Mejuffrouw Th. J. Lodde, administratief medewerkster
Mevrouw J. A. Groos-Bovenlander, typiste
M. B. J. Roels, medewerker archiefwerkzaamheden

D. HOOFDAFDELING SOCIALE ZAKEN

Voorzitter: Jhr. Mr. D. A. W. van Tets van Goudriaan

Leden:

F. Bom
Drs. H. D. Brink
P. M. Kenter
H. D. Ligtenberg
Ing. P. H. A. Steinmetz
A. M. Wiezer
Drs. H. D. Schouten, secretaris

Plaatsvervangende leden:

H. van Dam
Ir. A. D. Verhoeff
H. Molenkamp
Tj. Roersma
C. W. J. Baron de Weichs de Wenne
Ir. C. J. Stefels

E. COMMISSIE RENTABILITEIT EN KOSTEN/BATEN BOSBOUW

Voorzitter: Ir. H. A. van der Meiden

Ir. B. van Boven
Ir. C. P. van Goor
Drs. G. W. M. de Jong
H. Kikkert
Prof. Ir. A. van Maaren
Prof. Dr. Ir. J. F. van Riemsdijk
Drs. B. Rijnveld
Ir. J. Sipkens
Ir. L. H. G. Slangen
Ir. L. J. Volmuller

Secretaris: Drs. G. J. den Hartog

Adjunct-secretaris: Drs. H. D. Schouten

F. BELASTINGCOMMISSIE

Voorzitter: Jhr. Mr. D. A. W. van Tets van Goudriaan

Jhr. Mr. L. H. N. F. M. Bosch Ridder van Rosenthal
Mr. M. van der Heijde (adviseur)
Ir. P. Gerbranda
Mr. L. J. Schiethart
Ing. P. H. A. Steinmetz
A. Zeissink

secretaris: Drs. G. J. den Hartog

adjunct-secretaris: Drs. H. D. Schouten

G. COMMISSIE BOSBRANDWEER

Voorzitter: H. A. J. Roels

Ir. G. Bikker
R. A. J. Boekhorst
Mr. C. Boele
Jhr. Mr. O. R. van den Bosch
Ch. H. J. Brauers

R. Huisman
W. Meere
Jhr. Ir. J. E. M. van Nispen tot Pannerden
Ir. J. F. Smit
H. J. Willemsen
Secretaris: Drs. H. D. Schouten

H. WERKCOMMISSIE BOSBRANDWEER

Voorzitter: H. A. J. Roels

Ch. J. Brauers
W. Meere
Jhr. Ir. J. E. M. van Nispen tot Pannerden
Secretaris: Drs. H. D. Schouten

I. COMMISSIE AD HOC HERZIENING BOSWET

Voorzitter: Jhr. Mr. D. A. W. van Tets van Goudriaan

Jhr. Mr. L. H. N. F. M. Bosch ridder van Rosenthal
Prof. Mr. P. de Haan
Ir. E. P. L. Hessels
P. M. Kenter
H. Kikkert
Ir. A. A. C. van Leeuwen
Prof. Ir. A. van Maaren
Ing. L. C. Smit
Ing. P. H. A. Steinmetz
Secretaris: Drs. G. J. den Hartog
Adjunct-secretaris: Drs. H. D. Schouten

J. COMMISSIE VOORLICHTING BOSBRANDPREVENTIE

Voorzitter: Ir. M. G. Wagenaar Hummelinck

E. R. van Brederode
J. A. van Kruyssen
L. F. van Santen Kolff
Th. G. M. Speet
Secretaris: Drs. H. D. Schouten

K. COMMISSIE SCHADELIJKE DIEREN

Voorzitter: Drs. G. J. den Hartog

Ir. B. T. Bosman
F. G. van Dijk
Ir. E. M. Lammerts van Bueren
Dr. J. Luitjes
G. van Rossem
Mr. W. C. M. Setton
Secretaris: Drs. H. D. Schouten

*L. WERKGROEP PEILING ONTWIKKELINGSFASE SCHADELIJKE BOSIN-
SECTEN*

Ir. E. M. Lammerts van Bueren
Dr. J. Luitjes
L. Sparreboom
Secretaris: Drs. H. D. Schouten

M. COMMISSIE RUIMTELIJKE ORDERING

Voorzitter: Jhr. Mr. D. A. W. van Tets van Goudriaan

Jhr. Ir. W. H. J. de Beaufort
E. R. van Brederode
Drs. D. H. Franssens
R. F. de Fremery
Prof. Mr. P. de Haan
Mr. J. A. Jansens van Gellicum
H. Kikkert
Jhr. V. G. F. Repelaer
Secretaris: Drs. G. J. den Hartog
Adjunct-secretaris: Drs. H. D. Schouten

N. COMMISSIE BOSBOUWVEILIGHEID

Voorzitter: Ir. P. de Putter

W. van Cuyk
J. Derckx
P. M. Kenter
Ir. A. J. Lanz
Ing. J. L. P. M. Knaapen
Ir. N. A. Leek
Ir. E. van Ree
A. J. M. Stikvoort
Ir. L. J. Volmuller
Secretaris: Drs. H. D. Schouten

*O. WERKGROEP BEGELEIDING BEDRIJFSGEZONDHEIDSZORG IN DE PAR-
TICULIERE BOSBOUW*

Voorzitter: H. D. Ligtenberg

H. van Houten
D. van Hattem
J. H. van Loon
A. J. M. Stikvoort
Secretaris: Drs. H. D. Schouten

P. ZAADCOMITÉ

Voorzitter: Ir. R. Koster, plv. voorzitter: Ir. W. Kriek

Leden:
Ir. E. M. Lammerts van Bueren
Ir. A. D. Verhoeff

Ir. G. Elzenga
C. Domen
H. A. van Iersel

Plaatsvervangende leden:

Ing. H. van der Hoef
M. Jacobi
Ing. R. H. Leemhuis
P. Dictus
vacature
Secretaris: Drs. G. J. den Hartog
adj. secretaris: drs. H. D. Schouten

***Q. WERKGROEP INTEGRATIE EN ANDERE BUITENLANDSE AANGELEGEN-
HEDEN***

Voorzitter: Mr. R. F. C. Baron Bentinck van Schoonheten

Ir. P. Gerbranda
J. Hubbers
H. Kikkert
Ir. R. Koster
Prof. Ir. A. van Maaren
Ir. H. A. van der Meiden
Ir. J. Sipkens
Secretaris: Drs. G. J. den Hartog
Adjunct-secretaris: Drs. H. D. Schouten

R. COMMISSIE FAUNABEHEER

Voorzitter: Mr. R. F. C. Baron Bentinck van Schoonheten

Ir. J. van den Bos
Dr. L. J. van Haaften
J. Hubbers
Dr. J. Luitjes
Dr. Ir. J. F. van Oosten Slingeland
Secretaris: Drs. G. J. den Hartog

XVI VERTEGENWOORDIGING IN ANDERE INSTELLINGEN

Op 31 december 1979 was het Boschap vertegenwoordigd in de navolgende instellingen:

- 1. Nederlandse Nationale Populieren Commissie.
Ir. A. A. C. van Leeuwen*
- 2. Raad van Advies voor de Ruimtelijke Ordening:
Jhr. Mr. D. A. W. van Tets van Goudriaan*
- 3. Provinciale Overijsselse Stichting voor de Bosbrandbestrijding:
R. C. Hudig*
- 4. Stichting Bosbrandweer Nijmegen en Omstreken:
Drs. H. D. Schouten*

5. *Stichting Recreatie:*
Drs. G. J. den Hartog
6. *Overleg Nationale Landschapsparken van de Stichting Recreatie:*
Jhr. Mr. D. A. W. Tets van Goudriaan;
Drs. G. J. den Hartog
7. *Werkgroep Milieuhygiëne van de Stichting Recreatie:*
Drs. H. D. Schouten
8. *Stichting Beheer Landbouwgronden*
Drs. G. J. den Hartog
9. *Vereniging „De Utrechtse Heuvelrug”:*
Drs. G. J. den Hartog
10. *Jachtraad:*
Jhr. Mr. D. A. W. van Tets van Goudriaan
11. *Landelijk Comité Nationale Boomfeestdag:*
Drs. G. J. den Hartog
12. *Bestrijdingsmiddelencommissie:*
vacature, drs. G. J. den Hartog, plv. lid
13. *Begeleidingscommissie Infiltratieproject Veluwe:*
Ir. E. Reinders
14. *Streekcommissie Zuid-West Drenthe:*
J. Eelkman Rooda
15. *Begeleidingscommissie Bosbouw-Economisch Onderzoek LEI:*
R. F. de Fremery, drs. G. J. den Hartog, H. D. Ligtenberg
16. *Werkgroep Hout-economie van de Economische en Sociale Raad van Advies van de Benelux Economische Unie:*
Drs. G. J. den Hartog
17. *Programmeringscommissie van het Rijksinstituut voor onderzoek in de bos- en landschapsbouw „De Dorschkamp”:*
Mr. R. F. C. Baron Bentinck van Schoonheten, Drs. G. J. den Hartog, H. Kikkert
18. *Bosbouwvoorlichtingsraad:*
Jhr. Mr. D. A. W. van Tets van Goudriaan
Drs. G. J. den Hartog, adviserend lid
19. *Stuurgroep N.S.W.—landgoederen met historische huizen van het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk:*
Drs. G. J. den Hartog, adviserend lid
20. *Commissie Landgoederen van de provincie Gelderland:*
Drs. G. J. den Hartog
21. *Begeleidingscommissie Nationaal Landschapspark Veluwe:*
Drs. G. J. den Hartog, adviserend lid
22. *Commissie Planologie van het Landbouwschap:*
Drs. G. J. den Hartog

BESCHIKKING BIJDRAGEN SAMENWERKING IN DE BOSBOUW

22 februari 1978/Nr. J614

Directie Juridische en Bedrijfsorganisatorische Zaken

De Minister van Landbouw en Visserij,

Besluit:

Artikel 1

1. Deze beschikking verstaat onder:
 - a. 'directeur': directeur van het Staatsbosbeheer;
 - b. 'deelnemer': diegene, die deelneemt in een in artikel 2, eerste lid, bedoeld samenwerkingsverband;
2. Voor de toepassing van deze beschikking wordt onder 'bos' mede verstaan bos waarvan een natuurterrein mede deel uitmaakt, mits dit natuurterrein een oppervlakte heeft welke geringer is dan de helft van de totale oppervlakte.

Artikel 2

1. Op de voet van de volgende bepalingen worden in de kosten van samenwerking op aanvraag bijdragen uit 's Rijks kas verleend aan samenwerkingsverbanden tussen drie of meer eigenaren van bossen, waarvan de oppervlakte in totaal ten minste 50 ha dient te zijn, ter zake van het gezamenlijk uitvoeren dan wel doen uitvoeren van de volgende werkzaamheden:
 - a. het aankopen van plantsoen;
 - b. het verkopen van hout;
 - c. feitelijke boswerkzaamheden.
2. Onder eigenaar wordt verstaan degene die krachtens recht van eigendom of enig ander zakelijk dan wel daarzaam persoonlijk recht het genot van bossen heeft.

Artikel 3

1. De deelnemers dienen ieder een beheersplan te hebben dat is opgesteld overeenkomstig de in artikel 4, vijfde lid, van de Beschikking bosbijdragen (Stcrt. 1976, 182) bedoelde richtlijnen.
2. Het in het eerste lid bedoelde beheersplan dient betrekking te hebben op ten minste hetzelfde tijdvak als het in artikel 5 bedoelde plan van werkzaamheden.
3. De deelnemers dienen ieder ten minste 50% van de werkzaamheden, die op grond van het beheersplan dienen te worden uitgevoerd, in het samenwerkingsverband uit te voeren dan wel te doen uitvoeren.
4. De directeur of een door hem aan te wijzen persoon kan van het bepaalde in het derde lid ontheffing verlenen, indien bijzondere omstandigheden daartoe aanleiding geven.

Artikel 4

De deelnemers dienen aan hetzij één van de deelnemers hetzij een derde opdracht te geven dat deze zorg draagt voor:

- a. het uitvoeren van de ingevolge artikel 3, derde lid, ingebrachte werkzaamheden;
- b. het voeren van de in artikel 9 bedoelde administratie;

- c. het opstellen van de in artikel 7 bedoelde opgave van de werkzaamheden en de in artikel 8 bedoelde begroting;
- d. het verrichten van overige, met het samenwerkingsverband samenhangende handelingen.

Artikel 5

1. Het samenwerkingsverband dient een plan van werkzaamheden op te stellen dat betrekking heeft op een tijdvak van ten minste 5 jaren, te rekenen vanaf het jaar, waarin de bijdrage wordt toegekend.
2. Het plan van werkzaamheden dient te bevatten het totaal van de werkzaamheden, die alle deelnemers, overeenkomstig het bepaalde in artikel 3, derde lid, uitvoeren dan wel doen uitvoeren in het samenwerkingsverband.

Artikel 6

1. Het in artikel 5 bedoelde plan van werkzaamheden behoeft de goedkeuring van de directeur of een door hem aan te wijzen persoon.
2. Indien het plan van werkzaamheden wordt gewijzigd behoeft zulks eveneens de goedkeuring van de directeur of een door hem aan te wijzen persoon.

Artikel 7

1. Op de grondslag van het goedgekeurde plan van werkzaamheden dient het samenwerkingsverband gedurende een tijdvak van 5 jaren, te rekenen vanaf het jaar, waarin de bijdrage is toegekend, jaarlijks een opgave van de voor het volgende boekjaar voorgenomen werkzaamheden op te stellen.
2. De in het eerste lid bedoelde opgave dient uiterlijk een maand voor het begin van het volgende boekjaar ter goedkeuring te worden overgelegd aan de directeur of een nader door hem aan te wijzen persoon.
3. Aan de opgave wordt goedkeuring onthouden, indien uit de daarin vermelde werkzaamheden niet blijkt, dat binnen het tijdvak van 5 jaren het plan van werkzaamheden wordt uitgevoerd.
4. De werkzaamheden dienen overeenkomstig de goedgekeurde opgave te worden uitgevoerd.

Artikel 8

1. Het samenwerkingsverband dient gedurende het in artikel 7, eerste lid, bedoelde tijdvak, jaarlijks een begroting op te stellen.
2. Uit de begroting dienen te blijken:
 - a. de kosten en opbrengsten van de in de in artikel 7 bedoelde opgave vermelde werkzaamheden;
 - b. de kosten van de samenwerking.
3. De begroting dient tegelijk met de in artikel 7 bedoelde opgave ter goedkeuring te worden overgelegd aan de directeur of een door hem aan te wijzen persoon.
4. Aan de begroting wordt goedkeuring onthouden, indien de in het tweede lid, onder a. en b. bedoelde kosten, niet in redelijke verhouding staan tot de in de in artikel 7 bedoelde opgave vermelde werkzaamheden.

Artikel 9

Het samenwerkingsverband dient gedurende het in artikel 7, eerste lid, bedoelde tijdvak een administratie te voeren, waaruit blijkt, dat overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 4-8 is gehandeld.

Artikel 10

Gedurende het in artikel 7, eerste lid, bedoelde tijdvak dient het samenwerkingsverband jaarlijks binnen drie maanden na afsluiten van het boekjaar rekening en verantwoording te doen aan de directeur of aan een door hem aan te wijzen persoon over dat boekjaar.

Artikel 11

Het samenwerkingsverband dient desgevraagd medewerking te verlenen aan de directeur of een door hem aan te wijzen persoon om inzage te verlenen in de in artikel 9 bedoelde administratie en toegang te verlenen tot de bossen.

Artikel 12

1. De samenwerking dient na 1 december 1975 en bij schriftelijke overeenkomst te zijn aangegaan.
2. De samenwerking dient betrekking te hebben op een tijdvak van ten minste 5 jaren, te rekenen vanaf het jaar, waarin de bijdrage wordt toegekend.
3. In de overeenkomst dient in ieder geval te zijn opgenomen, dat:
 - a. andere eigenaren, als bedoeld in artikel 2, tweede lid, uit de streek tot de overeenkomst kunnen toetreden;
 - b. de deelnemers de samenwerking niet kunnen beëindigen anders dan door verkoop van de bossen, ter zake waarvan wordt samengewerkt, dan met een opzegtermijn van 4 jaren.

Artikel 13

1. De bijdrage in de kosten van de samenwerking, zoals deze blijken uit de goedgekeurde begroting, bedraagt:
 - a. ten hoogste 80% van deze kosten in het eerste jaar van de bijdrageverlening;
 - b. ten hoogste 60% van deze kosten in het tweede jaar van de bijdrageverlening;
 - c. ten hoogste 40% van deze kosten in het derde jaar van de bijdrageverlening;
 - d. ten hoogste 20% van deze kosten in het vierde jaar van de bijdrageverlening.
2. De in het eerste lid, onder b-d, bedoelde gedeelten van de bijdragen kunnen elk niet hoger zijn dan het in het eerste lid, onder a, bedoelde gedeelte van de bijdrage.
3. De in het eerste lid, onder a-d, bedoelde gedeelten van de bijdrage worden jaarlijks na het afsluiten van het boekjaar uitbetaald nadat de directeur of een door hem aan te wijzen persoon heeft nagegaan of de werkzaamheden overeenkomstig de in artikel 7 bedoelde opgave zijn uitgevoerd.
4. Voor zover reeds uit anderen hoofde door of vanwege de Minister van Landbouw en Visserij een bijdrage is verleend, wordt deze op de krachtens onderhavige beschikking verleende bijdrage in mindering gebracht.

Artikel 14

1. Een aanvraag voor een bijdrage dient door het samenwerkingsverband te worden ingediend bij de directeur of een door hem aan te wijzen persoon.

2. Bij de aanvraag dient te worden overgelegd:
 - a. afschrift van de in artikel 12 bedoelde overeenkomst;
 - b. een opgave van de in artikel 2, eerste lid, bedoelde totale oppervlakte, van de oppervlakte bos van iedere eigenaar afzonderlijk en van de deelnemers;
 - c. het in artikel 5 bedoelde plan van werkzaamheden;
 - d. de in artikel 7 bedoelde opgave voor het eerste jaar;
 - e. de in artikel 8 bedoelde begroting;
 - f. afschrift van de in artikel 5 bedoelde opdracht, voor zover daarin niet is voorzien bij de in artikel 12 bedoelde overeenkomst.

Artikel 15

1. De directeur of een door hem aan te wijzen persoon beslist op de aanvraag.
2. Van de beslissing wordt de aanvrager in kennis gesteld.
3. Indien de aanvraag wordt afgewezen wordt de beslissing met redenen omkleed.

Artikel 16

Tegen de beslissing, bedoeld in artikel 15, derde lid, kan de aanvrager binnen dertig dagen na de dag, waarop de beschikking is medegedeeld, uitgereikt of verzonden, bij de Minister van Landbouw en Visserij bezwaar maken door het indienen van een met redenen omkleed en ondertekend bezwaarschrift.

Artikel 17

1. Indien binnen 5 jaren na het verlenen van de bijdrage de samenwerking wordt beëindigd, dan wel door de deelnemers niet wordt voldaan aan het bepaalde in de artikelen 2-12 anders dan vanwege omstandigheden, die naar het oordeel van de directeur overmacht opleveren, vervalt het recht op de bijdrage en moet de bijdrage, indien en voorzover uitbetaling daarvan reeds heeft plaatsgevonden, vermeerderd met een boete van 10% worden terugbetaald.
2. Indien binnen 5 jaren na het verlenen van de bijdrage één van de deelnemers de samenwerking beëindigt anders dan vanwege omstandigheden, die naar het oordeel van de directeur overmacht opleveren, dient het samenwerkingsverband een gedeelte van de bijdrage terug te betalen volgens een breuk, waarvan de teller wordt gevormd door het aantal ha bos van de betrokken deelnemer en de noemer door het aantal ha bos van de gezamenlijke deelnemers.
ub53. De directeur kan, in afwijking in zoverre van het bepaalde in het eerste en tweede lid, bepalen dat geen terugbetaling zal plaatsvinden in geval van gehele of gedeeltelijke beëindiging van de samenwerking als gevolg van verkoop van de bossen, ter zake waarvan wordt samengewerkt, door één of meer van de deelnemers.

Artikel 18

1. De beschikking kan worden aangehaald als: Beschikking bijdragen samenwerking in de bosbouw.
2. Zij treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in de Nederlandse Staatscourant.

's-Gravenhage, 22 februari 1978.

De Minister van Landbouw en Visserij,
Voor deze, De secretaris-generaal, Van Setten

1 Laatstelijk gewijzigd bij beschikking van 19 januari 1978, nr. J. 129.
(Stcrt. 16).

BOSBRANDVERORDENING BOSSCHAP

Het bestuur van het Bosschap;

Gelet op artikel 93, eerste lid en artikel 95 van de Wet op de Bedrijfsorganisatie (Stb. 1950 K 22) en op de artikelen 2, 8, eerste lid, onder a, 9 en 10 van het Instellingsbesluit Bosschap (Stb. 1954, 70);

BESLUIT vast te stellen de navolgende

VERORDENING

Artikel 1

1. In deze verordening wordt verstaan onder:
 - a. brandbaar bos: grond bezet met een aaneengesloten of vrijwel aaneengesloten houtopstand, voor meer dan de helft bestaande uit naaldhout;
 - b. weg: elke strook grond van tenminste drie meter breed en geschikt voor de doortocht van brandweervoertuigen;
 - c. brandweervoertuig: elk door de brandweer bij het blussen van bosbrand gebruikt vervoermiddel voor personeel, blusstof en/of materialen;
 - d. ondernemer: degene, die een bosbouwonderneming drijft als bedoeld in artikel 2 van het Instellingsbesluit Bosschap.
2. Voor de toepassing van deze verordening worden bij de beoordeling van een houtopstand struiken en vulhout van houtsoorten welke geen naaldhout zijn, buiten beschouwing gelaten.
3. In deze verordening worden onder aaneengesloten oppervlakten mede verstaan vrijwel aaneengesloten oppervlakten.
4. Voor de toepassing van deze verordening wordt met brandbaar bos gelijkgesteld, grond waarop houtopstand is geveld en zich takken bevinden van naaldhout, welke tengevolge van hun aantal en de staat waarin zij verkeren, in belangrijke mate brandgevaar opleveren voor nabij gelegen brandbaar bos.

Artikel 2

1. De ondernemer tot wiens onderneming brandbaar bos behoort met een aaneengesloten oppervlakte van meer dan 5 ha, is verplicht te zorgen, dat in dat bos of in de onmiddellijke nabijheid daarvan op bij hem in gebruik zijnde grond geen naaldhouttakken aanwezig zijn op hopen of rillen, welke hoger zijn dan 1,50 meter.
2. De verplichting als bedoeld in het eerste lid rust ook op de ondernemer tot wiens onderneming brandbaar bos behoort met een aaneengesloten oppervlakte van 5 ha of minder, dat tezamen met aangrenzend of vrijwel aangrenzend brandbaar bos een aaneengesloten oppervlakte beslaat van meer dan 5 ha.

Artikel 3

1. De ondernemer tot wiens onderneming brandbaar bos behoort met een aaneengesloten oppervlakte van meer dan 35 ha, is verplicht ervoor te zorgen, dat, voorzover het eigen of bij hem in gebruik zijnde grond betreft, zodanig bos over een weg bereikbaar is.

2. De verplichting als bedoeld in het eerste lid rust ook op de ondernemer tot wiens onderneming brandbaar bos behoort met een aaneengesloten oppervlakte van 35 ha of minder, doch dat tezamen met aangrenzend of vrijwel aangrenzend brandbaar bos een aaneengesloten oppervlakte beslaat van meer dan 35 ha.
3. Bovendien is de ondernemer in de gevallen als bedoeld in het eerste en tweede lid, verplicht ervoor te zorgen, dat zijn brandbaar bos geen plaatsen kent die meer dan 300 meter van een weg verwijderd zijn.
4. Indien zich tussen een weg en brandbaar bos een raster, sloot, heg of enige andere afscheiding bevindt welke de toegang tot dat bos voor brandweervoertuigen in ernstige mate belemmert, wordt die weg geacht niet een weg te zijn als bedoeld in het eerste en het derde lid.

Artikel 4

1. De ondernemer is verplicht ervoor te zorgen, dat, de in artikel 3, eerste en derde lid bedoelde wegen:
 - a. te allen tijde over de gehele breedte op zodanige wijze worden vrijgehouden van elk voorwerp, dat de doortocht van brandweervoertuigen zonder noemenswaardig oponthoud is verzekerd;
 - b. te allen tijde tot een doorrijhoogte van tenminste 3,60 meter op zodanige wijze worden vrijgehouden van elk voorwerp, dat de doortocht van brandweervoertuigen zonder noemenswaardig oponthoud is verzekerd.
2. Bovendien is de ondernemer verplicht ervoor te zorgen, dat zich op de plaatsen waar wegen als bedoeld in het eerste lid een scherpe bocht danwel een scherpe hoek maken, elke binnenbocht onderscheidenlijk hoek, een boomvrije strook grond bevindt, zodanig dat brandweervoertuigen met een draaicirkel van 18 meter zonder noemenswaardig oponthoud kunnen passeren. Deze strook wordt geacht deel uit te maken van een weg als bedoeld in artikel 3, eerste en derde lid.

Artikel 5

De ondernemer is verplicht ervoor te zorgen, dat, indien enige in artikel 3, eerste en derde lid bedoelde weg op enigerlei wijze is afgesloten, deze afsluiting zodanig is, dat de brandweer in geval van brand zonder noemenswaardig oponthoud deze weg kan benutten.

Artikel 6

1. Het dagelijks bestuur van het Bosschap is bevoegd geheel of gedeeltelijk ontheffing te verlenen van de in artikel 3 eerste tot en met derde lid, en artikel 4 tweede lid, bedoelde verplichtingen, indien en voorzover het voldoen aan de onderhavige verplichtingen naar zijn oordeel redelijkerwijs niet kan worden gevergd.
2. Aan een ontheffing als bedoeld in het eerste lid, kunnen voorwaarden worden verbonden.
3. Een ontheffing als bedoeld in het eerste lid, geldt, behoudens eerdere intrekking, voor ten hoogste 5 jaren en kan telkens opnieuw worden verleend.
4. Het dagelijks bestuur van het Bosschap kan ter uitvoering van deze verordening nadere regelen stellen.

Artikel 7

De verplichtingen, als bedoeld in de artikelen 2 en 4 eerste lid onder a, rusten mede op iedere natuurlijke of rechtspersoon, die op het terrein van de ondernemer werkzaamheden verricht of doet verrichten, anders dan in het kader van een bosbouwonderneming.

Artikel 8

De bij of krachtens deze verordening gestelde regelen zijn mede bindend voor:

- a. natuurlijke en rechtspersonen, die geen onderneming drijven waarvoor het Bosschap is ingesteld, voorzover zij handelingen verrichten die bedrijfsmatig in bosbouwondernemingen plegen te worden verricht;
- b. personen, die werkzaam zijn bij ondernemingen, waarvoor het Bosschap is ingesteld.

Artikel 9

Overtredingen van het bepaalde in deze verordening zijn strafbare feiten.

Artikel 10

De Bosbrandverordening Bosschap 1969 d.d. 17 december 1969, goedgekeurd door de Minister van Landbouw en Visserij bij beschikking van 6 februari 1970, no. J. 2620, wordt ingetrokken.

Artikel 11

Deze verordening treedt in werking op 1 juli 1980.

Artikel 12

Deze verordening kan worden aangehaald als Bosbrandverordening Bosschap 1978.

's-Gravenhage, 16 mei 1978.

w.g. van Tets van Goudriaan, voorzitter

w.g. G. J. den Hartog, secretaris

Goedgekeurd door de Minister van Landbouw en Visserij bij beschikking van 14 juli 1979 No. j. 1798.

Afgekondigd in het Verordeningenblad Bedrijfsorganisatie van 24 juli 1978.

INHOUD

I	INLEIDING	blz. 1
II	VERORDENINGEN.....	3
III	REGISTRATIE	3
IV	DE FUNCTIONERING VAN DE P.B.O. BINNEN DE BOSBOUW	3
V	BOSBOUWBELEID	4
§ 1	Herziening boswetgeving.....	4
§ 2	Enquête Beschikking bosbijdragen	7
§ 3	Openbare Vergadering Vaste Commissie voor Landbouw en Visserij uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal over de bosbouw	9
§ 4	Uitvoering Beschikking bosbijdragen	9
§ 5	De berekening van het manuurtarief bij de uitvoering van gesubsidieerd boswerk	10
§ 6	De omzetting van de E-regeling in de W.V.-maatregel.....	10
§ 7	Brief aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal i.v.m. de behandeling rijksbegroting 1980.....	13
§ 8	Subsidieregeling particuliere bos- en landgoedeigenaren in Gelderland..	15
§ 9	Positie van het Staatsbosbeheer	15
§ 10	Beschikking bijdragen samenwerking in de bosbouw	17

VI ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN

§ 1	Bosbouw-economisch onderzoek.....	17
§ 2	Bedrijfsuitkomsten in de particuliere bosbouw.....	18
§ 3	De rentabiliteit van de teelt van enige pionierhoutsoorten bij korte omlopen	19
§ 4	De rentabiliteit van de teelt van de Grove den en de Corsicaanse den	20
§ 5	Discussienota met betrekking tot de van overheidswege getroffen regelingen ter verbetering van de financiële positie van de Nederlandse landbouw en bosbouw	23
§ 6	De Wet Investeringsrekening	24
§ 7	De houtmarkt.....	25

VII SOCIALE AANGELEGENHEDEN

§ 1	Ontwikkelingen rond de c.a.o. voor de particuliere bosbouw 1978-1979 ..	27
§ 2	Ontwikkelingen rond de c.a.o. voor de particuliere bosbouw 1979-1980 ..	30
§ 3	C.a.o. inzake bedrijfsrechtspraak in de particuliere bosbouw	34
§ 4	Stichting ter ondersteuning van activiteit op het gebied van de voorlichting, de vorming en de scholing van werknemers in de landbouw (S.T.I.V.O.S.)	34
§ 5	Onderzoek naar de kwantitatieve en kwalitatieve ontwikkeling van het personeelsbestand in de groene sector.....	36
§ 6	Veiligheid in de bosbouw	36
§ 7	Scholing	37

VIII WATERSCHAPSAANGELEGENHEDEN

§ 1	Enquête naar de omslagheffing door waterschappen m.b.t. bosgronden .	37
-----	--	----

§ 2	Lastenheffing in de provincie Groningen.....	38
§ 3	Rapport commissie waterschapsbestuur	39
§ 4	Onderzoek naar de gevolgen van grondwateronttrekking voor de bosbouw	39

IX GRONDZAKEN

§ 1	De Wet Vervreemding Landbouwgronden	40
§ 2	het ontwerp van wet tot wijziging van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.....	44
§ 3	Standpuntbepaling van het Bosschap inzake enige ontwerp streekplannen.....	47
§ 4	Bosaanleg in Zuidelijk Flevoland.....	50
§ 5	Model kapverordening Vereniging van Nederlandse Gemeenten	52
§ 6	Ontwerp verordening beperking gemotoriseerd verkeer in natuurgebied in de provincie Gelderland.....	53

X HET ZAADCOMITE

54

XI BOOMFEESTDAG

55

XII BOSBRANDWEER

§ 1	Algemeen.	55
§ 2	Discussienota inzake regionalisatie van de brandweer in relatie tot positie en de taak van de bosbrandweerorganisatie daarbij	56
§ 3	De Bosbrandverordening Bosschap 1978	56
§ 4	Voorlichting bosbrandpreventie	58

XIII IN- EN UITVOER VAN HOUT

§ 1	In- en uitvoer van hout in 1978	58
§ 2	In- en uitvoer van hout in 1979	60

XIV FINANCIEEL OVERZICHT

62

XV SAMENSTELLING BESTUUR, DAGELIJKS BESTUUR, SECRETARIAAT, HOOFDAFDELING SOCIALE ZAKEN, COMMISSIES EN WERKGROEPEN

65

XVI VERTEGENWOORDIGING IN ANDERE INSTELLINGEN

70

BIJLAGE: BOSBRANDVERORDENING BOSSCHAP 1978
BESCHIKKING BIJDRAGEN SAMENWERKING IN DE BOS-
BOUW

FOTO VERANTWOORDING

De foto's op de omslag en op de bladzijden 5, 7, 21, 42, 46, 48, 51, 54, 57 zijn beschikbaar gesteld door „De Dorschkamp”.

De foto op bladzijde 2 is van Foto „Americaine”.

De foto's op de bladzijden 11, 14, 18, 26, 31, 35, 37 zijn van het Staatsbosbeheer.